

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Schiller, Friedrich.; oversatte af Johannes Magnussen ; med Indledninger af P. Hansen.

Titel | Title:

Schillers udvalgte Værker

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 5

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Siegfried Michaelsens Forlag,

1896

Fysiske størrelse | Physical extent:

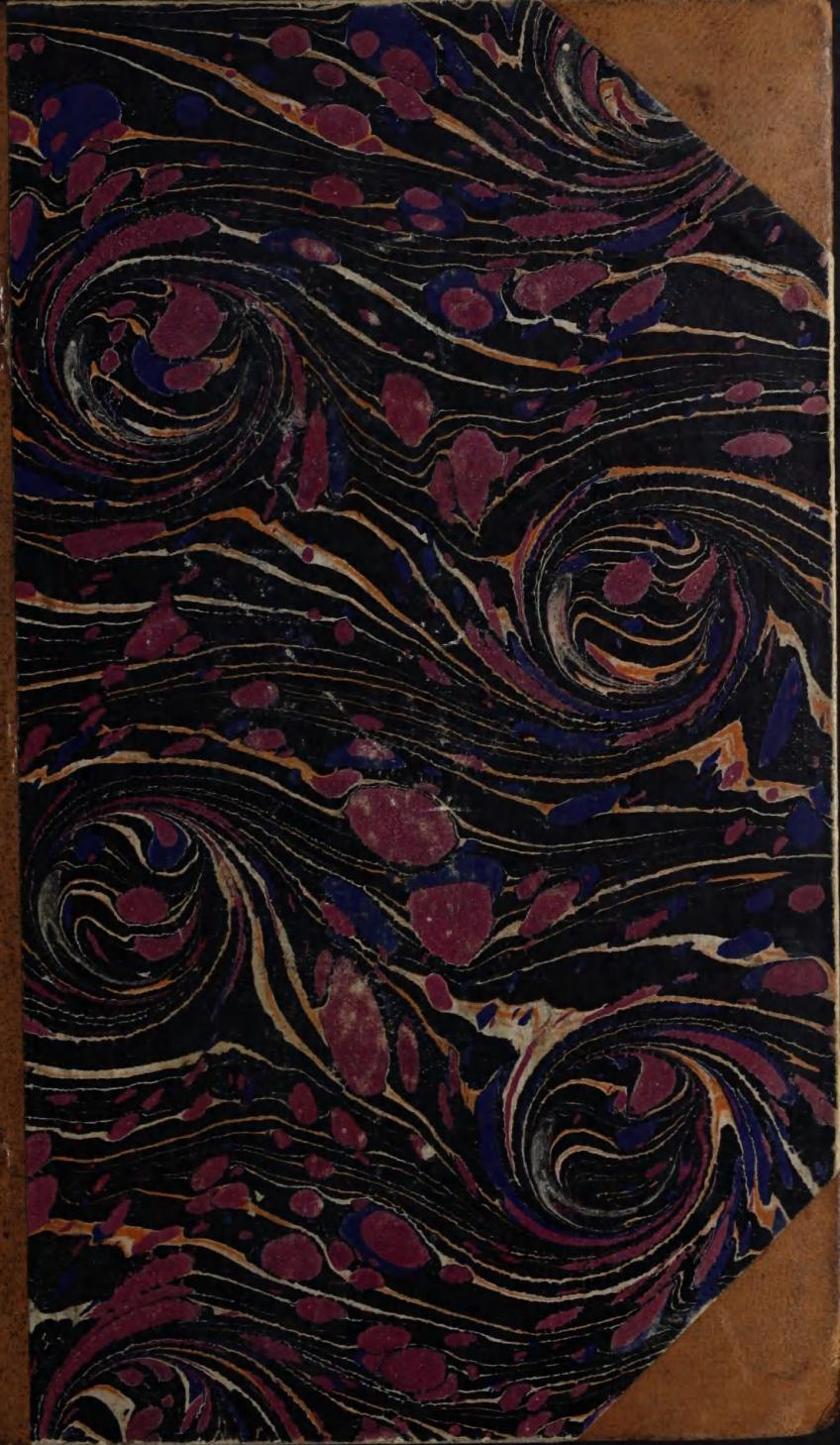
8 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

56-89-8°

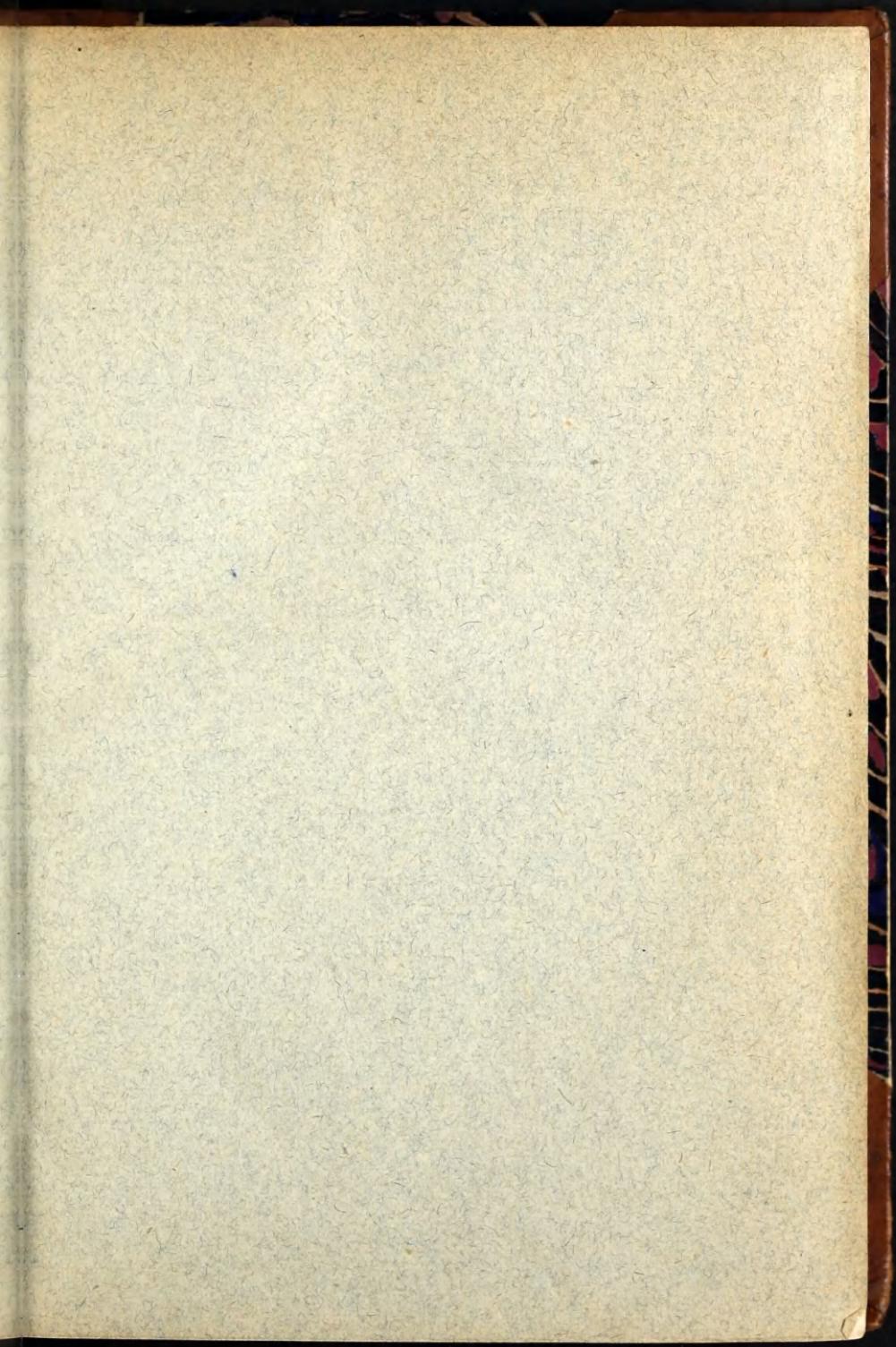
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

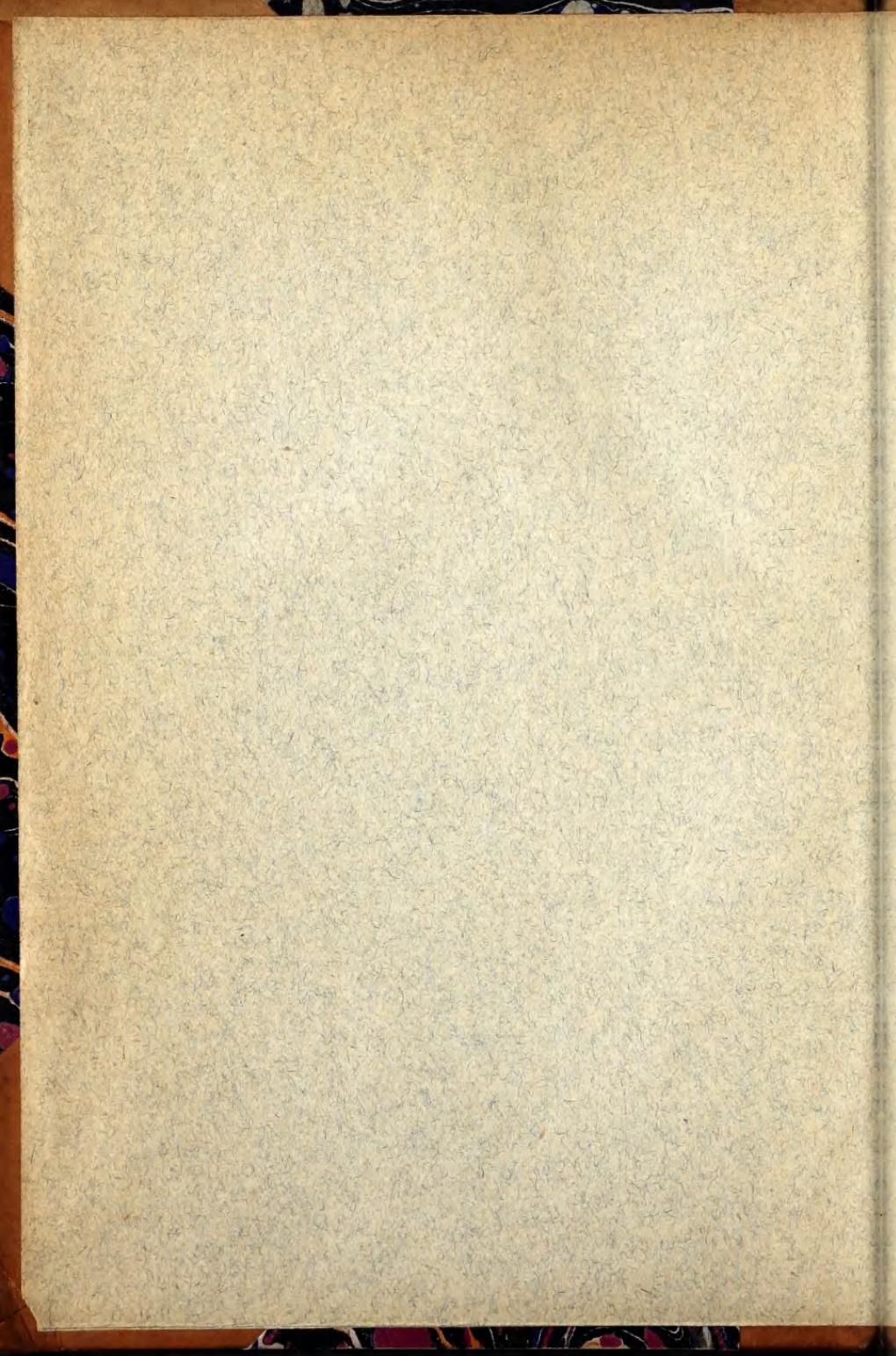

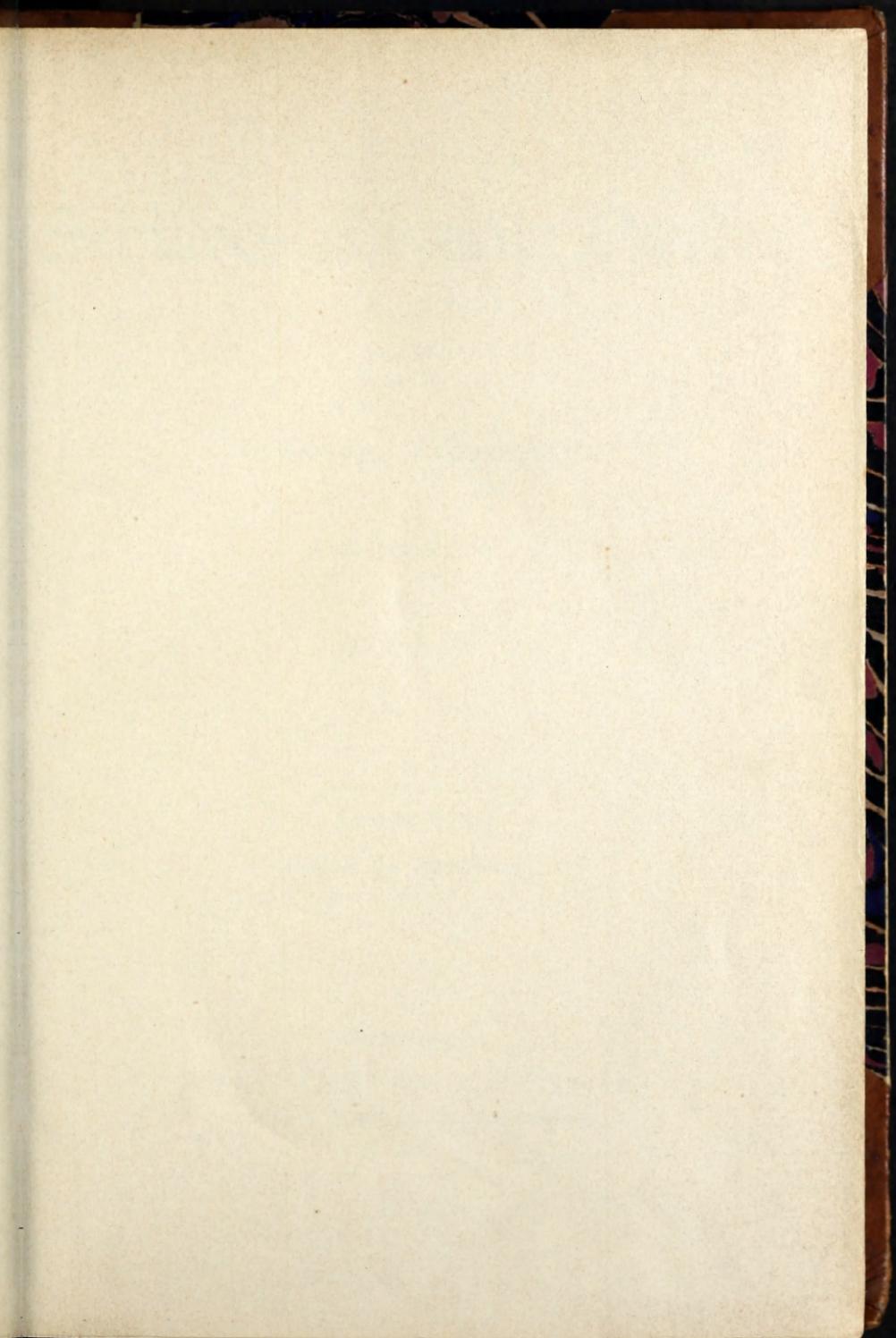
115608006277

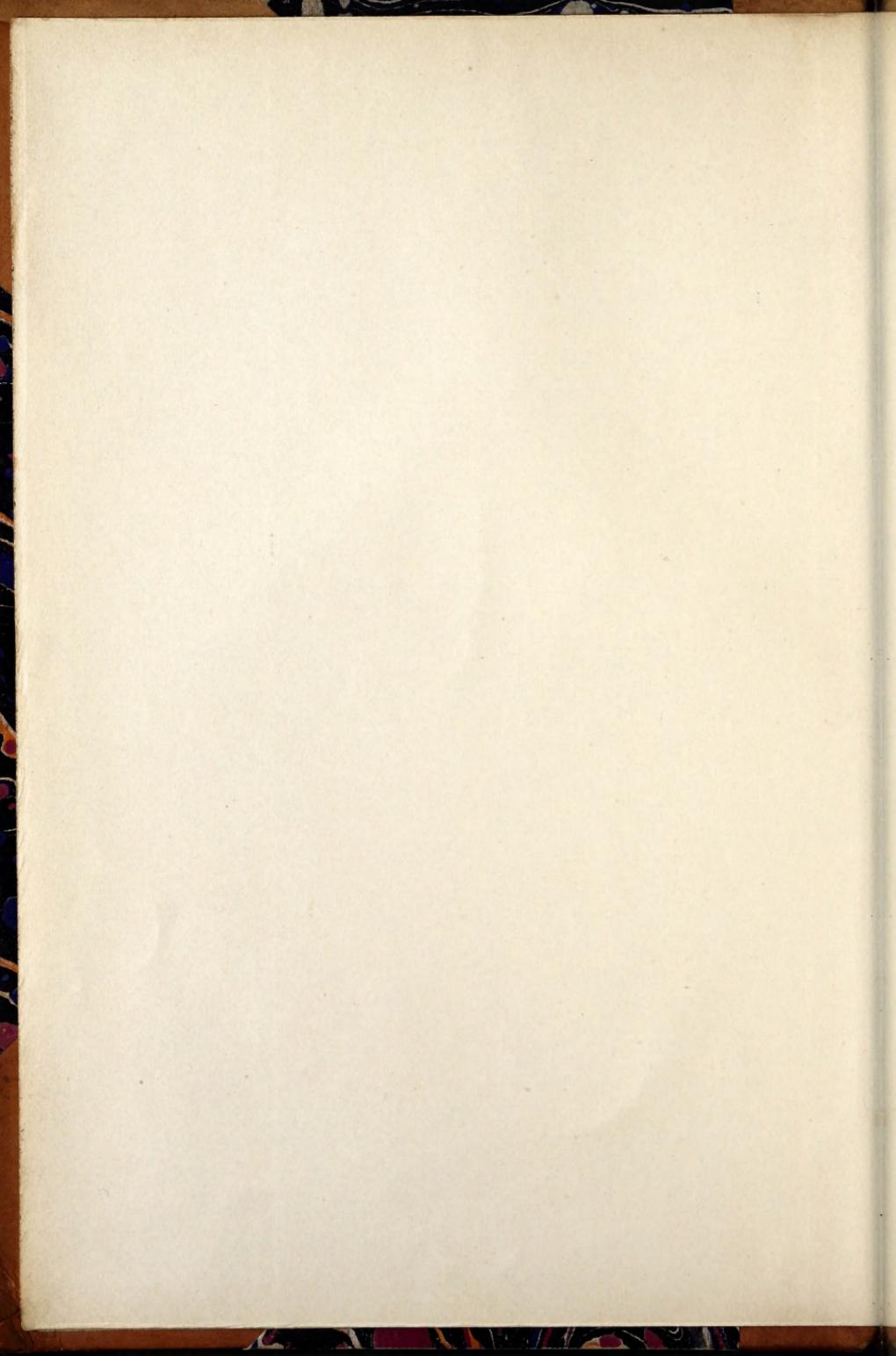
+REX

Schillers udvalgte Værker

oversatte af

Johannes Magnusen

med Indledninger af

P. Hansen

gemte Bind.

— Kabale og Kjærlighed. —

Kjøbenhavn

Siegfried Michaelens Forlag

Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover)

1896

INDLEDNING

TIL

„KABALE OG KJÆRLIGHED“.

Hurtigt efter »Fiesco« fulgte »Kabale og Kjærlighed«, det tredie af Schillers Ungdomsarbeider. Ideen til det var endog opstaet tidligere hos Digteren end Tanken om det republikanske Sørgespil, og Udarbejdelsen falder i nogen Tid sammen med Arbeidet paa dette.

Under de fjorten Dages Hovedvagtsarrest, som Schiller paadrog sig ved uden Orlov at reise til Mannheim for at se Førsteopførelsen af »Røverne«, havde han rigelig Tid til at tænke over de tydske Smaaregeringers tyranniske Magt, Fyrsternes Vilkaarlighed, Adelens og de høieste Embedsmænds Korruption, Maitresse-Indflydelsens Fordærvelighed, Misbrugen af Landets Penge til kostbare Bygninger, storartede Haveanlæg og overdaadige Fester, Mishandlingen af dets Befolkning ved Salg af Soldater til fjerne, fremmede Lande og endelig de ligesaa unaturlige som uoverstigelige Skranker, der skilte de i Høiheden Fødte fra

INDLEDNING.

Samfundets sunde, hæderlige og virksomme MellemLAG.
Af disse Betragtninger dannede sig Omridsene til det
borgerlige Skuespil »Kabale und Liebe«; nogle af
dem forekomme i det som spredte Træk, over andre
er den hele Konflikt bygget.

Genren var dengang saa temmelig ny i Tydskland, men virkede netop derfor med Nyhedens fulde Magt. I Karsskolen havde Schiller modtaget Undervisning ogsaa i Poetik og paa Grundlag af Sulzers Theorier lært at skjelne mellem Kunstens forskjellige Klasser: Fabeldigtning, Idyl, Romance, Epopee og Drama. »Den dramatiske Poesi — har Schiller optegnet i et Skolehæfte, som Tilfældet har ladet naa til Efterverdenen — fremstiller ved Hjælp af en fuldkommen Tale Handlinger, som om de foregik for vore Øine,« og vi erfare videre, at denne dramatiske Poesi lod sig inddøle i Gude-Opera, Helte-Opera, Tragedie og borgerligt Sørgespiel, hvilken sidste Art er en saadan, »i hvilken der fremstilles Handlinger af lavtstaaende Personer.«

Fra England og Frankrig, fra Lillo og Diderot, var det borgerlige Sørgespiel naaet til Tydskland; Lessing blev med »Miss Sara Sampson« Mellemleddet mellem Forbillederne og en Hærskare af tydske Efterligninger, hvis Fremstillinger af Forførelses- og Kjærlighedshistorier, af Mandens Ustadighed og Kvindens Lidelser, for den overveiende Del — ligesom Lessings Stykke — ere iklædte engelsk Kostume. Efter at disse rørende Emner være udtømte omrent ved Begyndelsen af Aarhundredets sidste Fjerededel, slog det borgerlige Drama ind paa en social Retning og optog bestemte ethiske og politiske Tendenser; atter her gjør Lessing Begyndelsen i Tydskland med sin »Emilia Galotti« og baner Veien for en talrig Efterdigtning, der havde Standsforskjellen mellem Adelig og Borgerlig til Gjenstand, enten saaledes at en fornem Forfører

INDLEDNING.

med Magt eller List trænger ind i Borgerens Hjem, eller saaledes at den fornemme Yngling er af ædel Tænkemaade og med oprigtig Kjærlighed stræber efter en Forening med Borgerpigen, men modarbeides af sin Slægts Intriger og lider Skibbrud paa Verdens Fordomme.

Formlen for »Kabale og Kjærlighed« var saaledes given, efterat Omstændighederne havde vakt den stærke personlige Indignation hos Schiller og bragt hans Tankegang ind paa Baner, der førte til social Revolte. Paa Flugten fra Stuttgart og under hans Omflakken under paatagne Navne for at unddrage sig Hertugens Forfølgelse var det denne nye Digting, der stærkest optog hans Sind. »Fesco« maatte gjøres færdigt, fordi Schiller høiligt trængte til den finansielle Hjælp, han ventede af dets Opførelse, men gjentagne Gange blev det politiske Sørgespil henlagt og Planer til Scenegang og Oprin i den borgerlige Tragedie henkastede paa Papiret. I Bauerbach (se Indl. til »Don Karlos«) kunde han endelig uden Afbrydelse og med en Iver, der snart drev ham ud af Sengen Kl. 5 om Morgenens, snart holdt ham vaagen til efter Midnat, hengive sig til Arbeidet paa »Luise Millerin«, saaledes som han oprindelig havde tænkt sig at kalde Stykket efter dets egenlige Hovedperson. Den 14. Januar 1783 skrev Schiller til sin trofaste Ven Streicher, der havde delt Flugtens Ængstelser og Pengesorger med ham: »Mit nye Sørgespil Luise Millerin er færdigt« og han udbad sig tilsendt »en Bog rigtig godt Skrivpapir« for at kunne renskrive det. Han var dog fjernere fra Fulldendelsen, end han troede. Tanken paa Theatret og dets Krav førte ham ind paa en Række Omarbeidelser, som ved at stryge ud og knappe af tilsigtede — og ogsaa opnaaede — en mere energisk scenisk Virkning. Først under Schillers Ophold i Mannheim som Dramaturg ved Theatret blev

INDLEDNING.

»Kabale og Kjærlighed« — en Titel, som Iffland havde foreslaaet — færdigt, og i April 1784 gik det over Scenen under en Bevægelse, der ikke stod tilbage for den, »Røverne« havde vakt.

Denne Bevægelse var naturlig og forklarlig. Ganske vist fattes Stykket ikke sine svage Steder, og dets »Kabale« er til sine Tider mindre snild og mere haartrukken, end det kunde ventes af saa fine Hoveder som Præsidenten og hans Sekretair. Navnlig denne Sidste staær Theatrets traditionelle Skurkefag nærmere end Naturen, og mod Naturen, kunde man næsten sige, strider det ogsaa, at en Mand som denne Præsident, den kluge og høist erfarene Mand, har kunnet havt en Hjælper til sine farlige Komplotter som den naragtige Hofmarchal Kalb og dernæst har kunnet skjænke en Søn som Ferdinand sin lønligste Fortrolighed, ikke at tale om, at han herved har givet sig denne Søn i Vold og sat ham istand til ved Trusler om Afsløring af de begaaede Forbrydelser at lamme hans Modstand; den Ædelmodighed, hvormed Ferdinand undlader strax at møde sin Faders Overgreb med en Hentydning til den Magt, han har over ham, er ikke mindre usandsynlig end den Lettroenhed, hvormed han øieblikkelig gaaer i den Fælde, der er opstillet for ham.

Men Farten og Vælden i Stykkets Handling, Kraften og Lidenskaben i dets Sprog, den realistiske Sandhed i dets sceniske Billeder er vel skikket til at bringe Indvendinger som disse til Taushed. »Kabale og Kjærlighed« er et Theaterstykke af den mest betagende Effekt. Strax naar Tæppet ruller op, ligger den dramatiske Konflikt færdig forberedt; der behøves kun et lille Stød, og den bevæger sig fremad med stigende Hast og voxende Indhold, indtil den allerede i anden Akt naaer sit Højdepunkt. Farten og Spændingen aftager unegtelig i tredie Akt, hvor »Kabalen« domi-

INDLEDNING.

nerer, og i fjerde, hvor Handlingen opholdes af de strengt taget overflødige Scener med Lady Milford, medens dog Ferdinands Skinsyge og det halvt komiske Intermedium med Hofmarchallen sørger for behørigt theatralesk Liv, hvorpaa saa femte Akt tager fat med den stort anlagte Scene mellem Fader og Datter, med sin hele tunge tragiske Stemning, gjennemkrydset af lidenskabelige Lyn: det sidste slaær tilintetgjørende ned og tænder tillige den Dommedagsbrand, i hvilken det Onde forgaaer.

Skildringen af Stadsmusikantens hjemlige Krebs har for os en kulturhistorisk, men for Samtiden havde den det Nærværendes hele Interesse. Just saaledes saae et borgerligt Interieur ud med sine snevre Skranker, der droges snevrere endnu for ikke at komme i den farlige Nærhed af den fornemme Verdens Grænselinie og ind i Forhold, som »vilde løsne den borgerlige Verden i dens Fuger«; med den myndige, i sit Væsen lidt barske, men rettænkende og over Familiens Åre strengt vaagende Husfader, den enfoldige, forfængelige Husmoder og den blide, sværmerisk anlagte Ungmø, som har »Øine, der ere øvede i at græde«, og hvis følsomme Sjæl en sentimental »Bellétristik« har forsynet med, hvad Goethe kalder den »melankolske Næring«, som hver »vemodig stille Sværmer« attræaer. Den tydske Borgerdatter fra det forrige Aarhundrede har en af sine Typer i Luise.

Hvad der maatte gribé og ægge Samtiden langt stærkere, end Tilfældet kan blive med os, var Fremstillingen af den fornemme Verden i »Kabale og Kjærlighed.« Her var Schiller gaaet Virkeligheden lige paa Klingen, og selv om ikke Alle kjendte hans nærmeste Forbilleder, var der dog Ingen, som behøvede at se sig langt om efter Personer og Forhold, der svarede til Stykkets. Schiller nævner naturligvis ikke Hertug Karl Eugen, men idet Publikum uvil-

INDLEDNING.

kaarlig paralleliserede Lady Milford med Hertugens Favoritinde Franzisca von Hohenheim, fik Maitressens svidende Anklage sin bestemte Adresse, ligesom ogsaa Præsidentens politiske Fortid henledte Tanken paa de Forbrydelser, det württembergske Kabinet havde været Skuepladsen for, da Ministerpræsidenten Montmartin ved Hjælp af falske Breve fik sin Medbeiler Oberst Rieger tilintetgjort. Paa flere Punkter end man nu kan ane, befinde vi os lige op ad eller inde paa den ramme Virkelighed. Wurm foreslaer Præsidenten, at han skal sætte sin Søn paa Prøve ved at tilbyde ham det ulasteligste Parti i Landet, og Præsidenten følger Raadet, idet han paa Skrømt nævner Frøken von Ostheim som den, han har udseet til Brud for Ferdinand. Dette var Navnet paa en virkelig eksisterende Person, en ung adelig Dame, Slægtning af Schillers Velynderinde Fru von Wollzogen. Hun var bleven tvungen til at gifte sig imod sin Tilbøielighed med en Mand, som Goethe har kaldt »et afskyeligt Menneske«: Præsident von Kalb i Weimar. Som Dante satte sine Fjender i »Helvede«, saaledes knyttede Schiller dette Navn til uforgjængelig Latterlighed ved at døbe Hofmarchallen i Stykket med det — lidet anende, at hans eget Navn skulde blive knyttet lige-saa uforgjængeligt til det kalbske, fra det Øieblik af at han, Maaneden efter Førsteopførelsen af »Kabale og Kjærlighed«, gjorde Bekjendtskab med Præsidentens Broder, en Officer i fransk Tjeneste, der var gift med en anden Frøken Ostheim, hvis Fornavn var Charlotte — den Charlotte von Kalb, som blev Digterens intime Veninde og Sjælsfortrolige (se Indl. til »Jomfruen fra Orleans«).

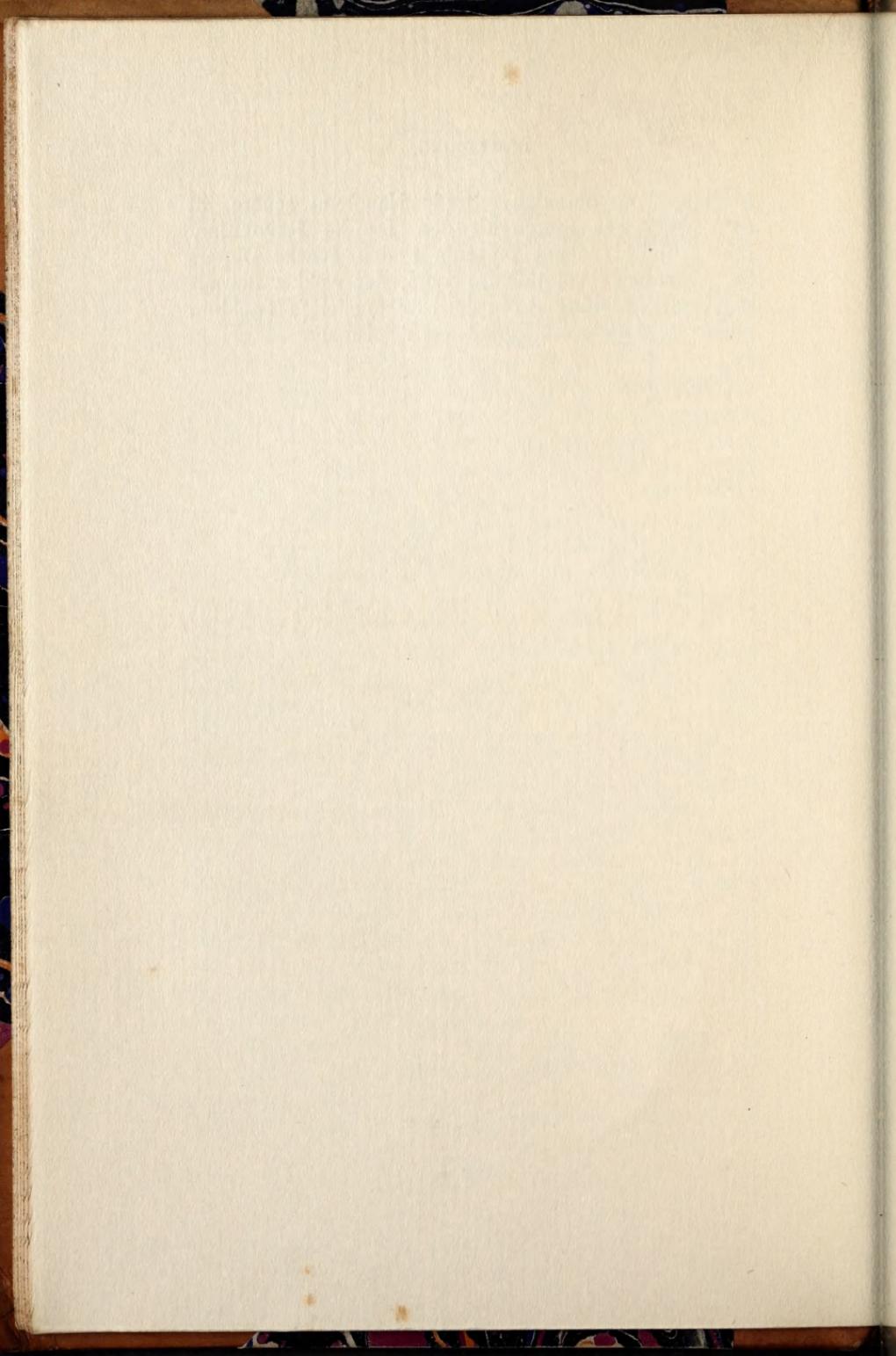
Det var den 15. April 1784, at »Kabale og Kjærlighed« gik første Gang over Scenen. Den 27. i samme Maaned blev der i Paris spillet en ny Komedie af Beaumarchais; dens Titel var »Figaros

INDLEDNING.

Bryllup,« og om den yttrede Napoleon senere, at den i sig bar Spiren til den franske Revolution. Ikke mindre tydeligt pulserer i den tydske Digters Sørgespiel den revolutionære Aand, der vækker Borgerstanden til Bevidsthed om dens forsmædelige Trældom under en depraveret Fyrste- og Adelsmagt.

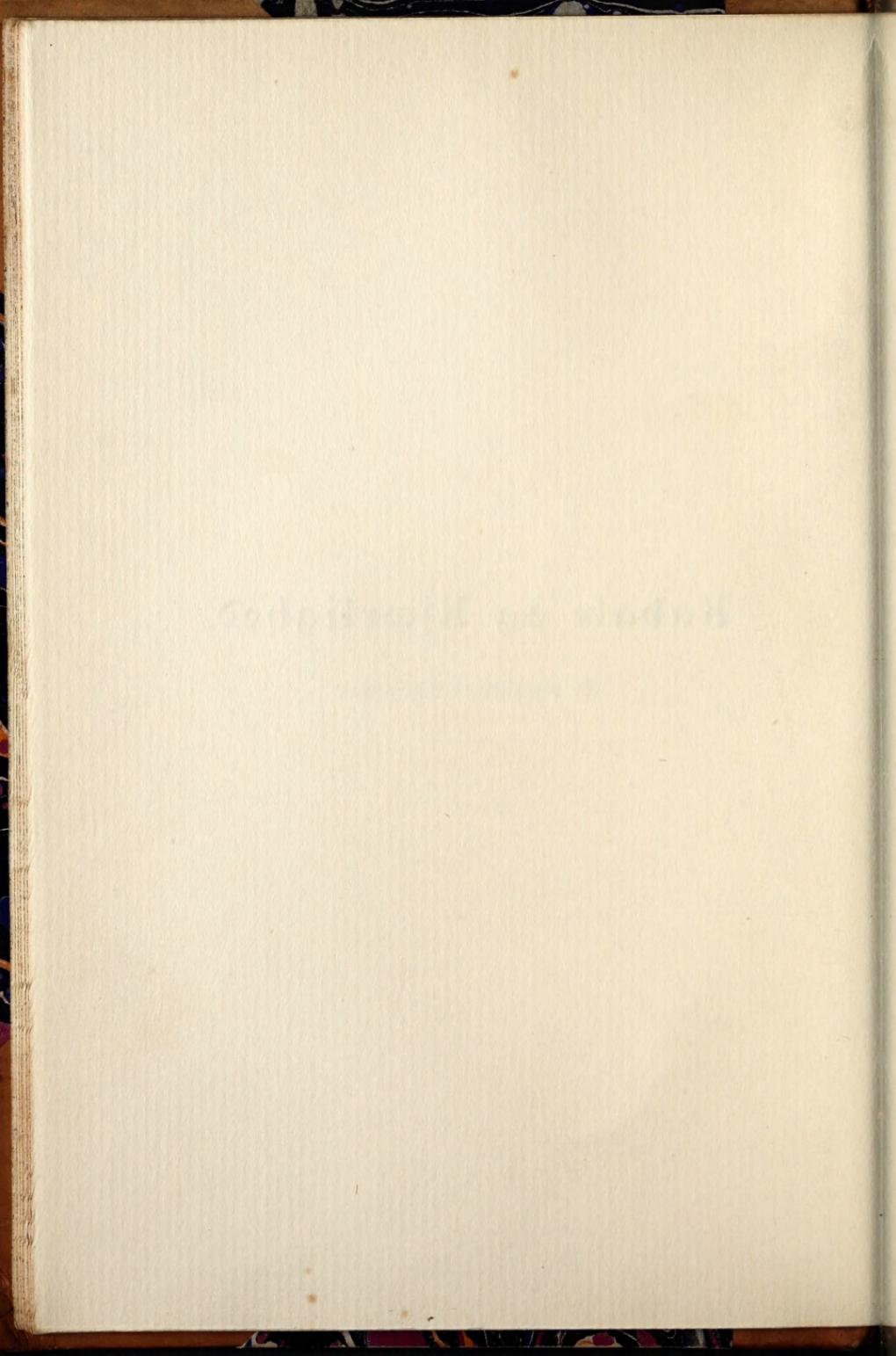
Juli 1894.

P. HANSEN.

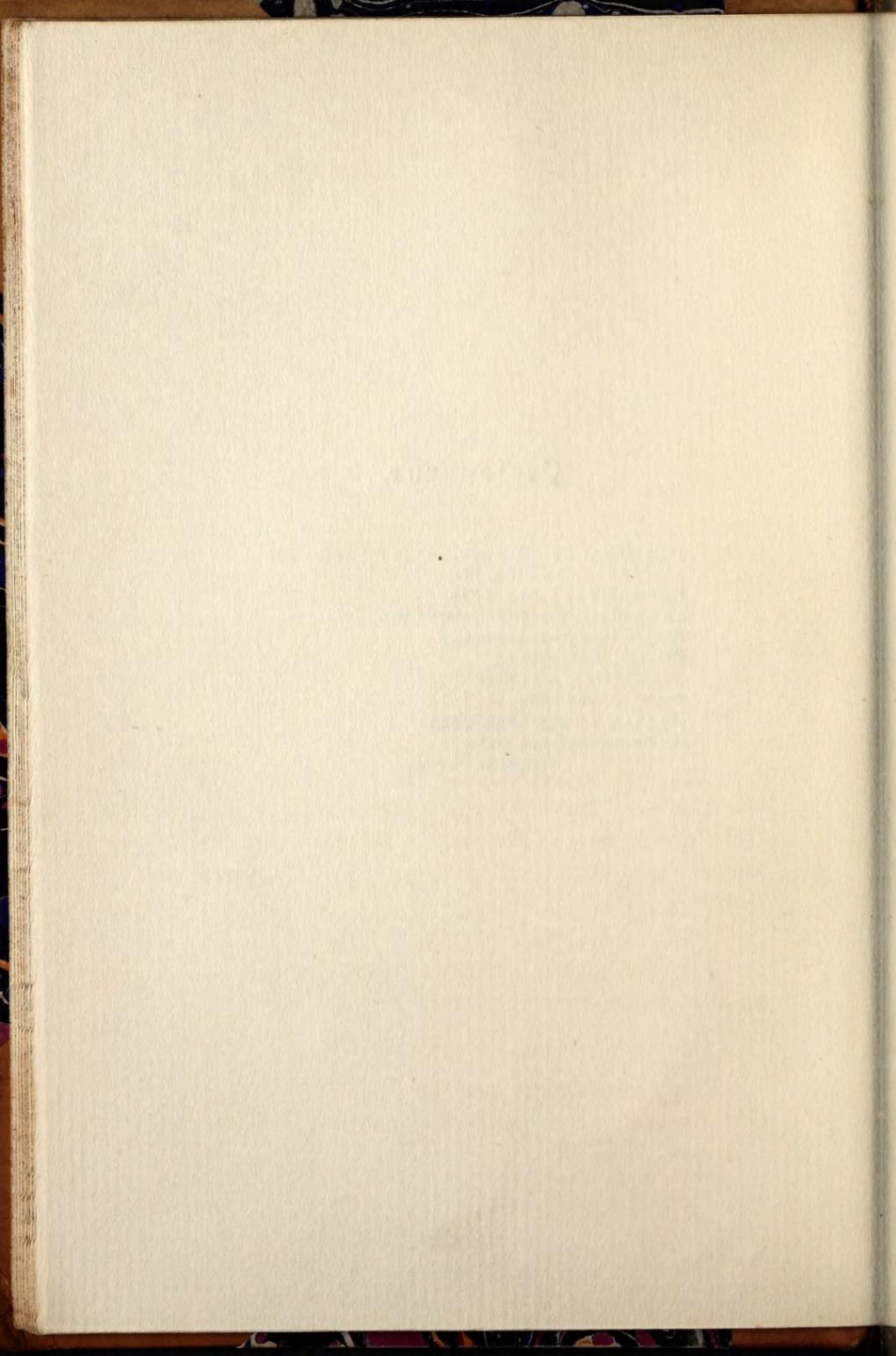
Kabale og Kjærlighed.

Et borgerligt Sørgespil.

Personerne.

Præsident von Walter, ved en tyk Hristes Hof.
Ferdinand, hans Søn, Major.
Hofmarschal von Kalb.
Lady Milford, Hrystens Favoritinde.
Wurm, Præsidentens Sekretær.
Miller, Stadsmusikant.
fru Miller, hans Kone.
Louise, hans Datter.
Sophie, Ladvens Kammerjomfru.
En Kammetjener hos Hrysten.
Forskjellige Bipersoner.

Første Aft.

Værelse hos Musikeren.

Første Scene.

Miller har lige rejst sig op fra en Stol og stiller sin Violoncel til Side.
Ved et Bord sidder Fru Miller, endnu i Naidragt, og driffer Kaffe.

Miller

(gaar hurtigt op og ned).

Jeg siger dig een Gang for alle, Enden paa
det bliver, at Baronen ødelægger hendes Rygte.
Mit Navn kommer i Folkemunde. Præsidenten lugter
Lunten, og — fort og godt, jeg viser Junkeren
Døren.

Fru Miller.

Du har jo ikke løkket ham ind i dit Hus —
og ikke prækket ham din Datter paa.

Miller.

Jeg har ikke løkket ham ind i mit Hus! — Jeg
har ikke prækket ham Pigebarnet paa! — Nej, men

hvem tænker paa det? — Jeg er jo Herre i mit Hus. Jeg skulde have læst min Datter Texten. Jeg skulde have trumfet bedre op for Majoren — eller strax fortalt Hans Excellence, Faderen, det hele. Den unge Baron slipper med en Visser, og Spillemanden faar al Landsens Ulykker!

Fru Miller

(tømmer sin Kop).

Snak! — Vaas! — Hvad skulde det være for Ulykker? Hvem kan gjøre dig noget? Du passer dit Arbejde og tager Elever, hvor du kan faa dem.

Miller.

Men saa sig mig dog, hvad skal der komme ud af hele den Historie? — Gifte sig med Pigen kan han ikke. — Om at gifte sig med hende er der set ikke Tale, og at hun skulde gaa hen og — ih Gud forbarme sig! — God Morgen! — Ja, naar saadan en Hr. Von har været paa Spil hist og her og taget til Tafle med, fanden maa vide, hvad Slags Varer, saa smager det jo nok den gode Kavaler, naar han en Gang kommer til rigtig godt først Vand. Pas du paa! Pas du paa! Selv om du kunde ligge gjennem hvert Hul og staa paa Post ved hver Blodsdraabe, saa besnaker han hende dog lige for Næsen af dig, beklirker hende og forsvinder. Saa er Pigebarnet ødelagt for Livstid og bliver siddende, eller hun har faaet Smag for

Kabale og Kjærlighed.

Haandværket og fortsætter det. (Slaar sig for Panden.)
Jesus Kristus

Fru Miller.

Men, Gud bevare os dog!

Miller.

Nej, det maa hun selv gjøre. — Hvad andet
gaar en saadan Vindbentel ud paa? — Pigen er
kjøn, rank — gaar pøent paa sine Ben. Det er
lige meget, hvordan det ser ud i Kvistetagen. Det
ser man bort fra hos jer Fruentimmer, naar Vor-
herre bare ikke har sparet paa noget i Stuen. —
Naar syren først faar det opsnuset — halløj! —
Saa gaar der et Lys op for ham som for Rodney*),
naar han faar Hæerten af en franskmand, saa filer
han paa for fulde Sejl — og jeg fortænker ham
slet ikke i det. Man er ikke mere end et Menneske. —
Det siger nu jeg!

Fru Miller.

Du skulde bare læse de nydelige Billetter, som
den naadige Herre skriver til din Datter. Gode
Gud! Af dem ser man jo soleklart, at han kun
tænker paa hendes skjonne Sjæl.

Miller.

Ja, saadan skal det være! Man ser paa
Pøren og mener Weblet. Naar man vil Kjødet

*) G. B. Rodney, en berømt engelsk Søhelt. En Gisning af Goedeke gaar
ud paa, at Miller ejer en Hund af det Navn.

noget, saa sender man Bud med det gode Hjærte.
Hvad har jeg selv gjort? Naar man først er
kommet saa vidt, at Sjælene sige Top, vips, saa
følge Legemerne Exemplet; Tjenestefolkene efter-
ligne Herfkabet, og naar det kommer til Stykket,
er det den sølvklare Maane, der har ageret Kobler.

Fru Miller.

Men saa tænk dog bare paa alle de prægtige
Bøger, som Majoren har bragt os ind i Huset.
Din Datter læser altid Bønner i dem.

Miller

(fløjter).

Aahaa! Bønner! Ja, det kommer over dit
Hoved! — Naturens raa Kraftsuppe er endnu for
drøj for hendes Naades fine Makronmave. — Han
maa først lade den kunstigt koge op i Esthetikernes
Helvedes Pestilenskøkken. I Ilden med det Skidt!
Pigen faar bare, Gud maa vide, hvad for noget
overspændt Tøjeri i Hovedet, det gaar i Blodet
som spanske fluer og ødelægger vel endda den
Smule Kristendom, som hendes Fader med Nød og
næppe har holdt sammen paa. I Ilden med
det, siger jeg! Pigebarnet sætter sig alt muligt
djævelsk Kram i Hovedet; naar hun saadan stadig
svanser omkring i Slaraffenland, kan hun til sidst
ikke finde sit Hjem mere; hun glemmer og skammer
sig ved, at hendes Fader hedder Müller og er
Musiker, og forhindrer mig til sidst i at faa en

Kabale og Kjærlighed.

brav og ærbar Svigersøn, som kunde overtage min
Forretning. — — Nej! Gud fordømme mig! (Han
fares hidsgt op.) Der maa smeddes, mens Jæernet er
varmt, og Majoren — — ja, ja, Majoren skal jeg
vise, hvor David fjøgte Ølet.

(Han vil gaa.)

Fru Miller.

Vær dog ordentlig, Miller! Hvor mangen en
god Skilling har ikke Præsenterne — —

Miller

(kommer tilbage og bliver staaende foran hende).

Blodpenge — for min Datter! — Rejs fanden
i Vold, du infame Koblerske! Før vil jeg trække
omkring og tigge med min Violin og give Koncert
for at faa varm Mad — jeg vil slaa min Violoncel
i Stykker og komme Møg i Resonansbunden, før
jeg vil nyde noget, der er kjøbt for de Penge, som
mit eneste Barn har tjent paa sin Sjæls og Salig-
heds Bekostning. — Hold op med den forbandede
Kaffe og det Tobakssnuseri, saa behøver du ikke
at bringe din Datters Ansigt til Torvs. Jeg har
spist mig mæt og altid haft en god Skjorte paa
Kroppen, før saadan en forbistret Vindhas stak
Næsen ind i min Stue.

Fru Miller.

Læb dog ikke strax med Panden imod Væggen!
Du er strax lutter Fyr og Flammel! Jeg siger jo

Schiller.

bare, at man ikke maa irritere Majoren; for han er jo Præsidentens Søn.

Miller.

Ja, se det er Humlen. Derfor, netop derfor maa Sagen bringes i Orden endnu i Dag! Præsidenten maa være mig taknemmelig for det, hvis han er en retskaffen Fader. — Du er saa god at børste min røde Plysches Frakke. Jeg lader mig melde hos Hans Excellence. Jeg vil sige til Hans Excellence: Deres Hr. Søn har fastet sine Øjne paa min Datter; min Datter er for ringe til at være Deres Hr. Søns Kone, men til at være Deres Hr. Søns Tøs er min Datter for kostbar, og dermed Basta! — Mit Navn er Miller.

Auden Scene.

Sekretær Wurm. De forrige.

Fru Miller.

Nej, se god Morgen, Hr. Sekretær! Har man endelig den fornøjelse at se Dem en Gang igjen?

Wurm.

Fornøjelsen er paa min Side, Madam! I et Hus, hvor en højvelbaaren Kavaler søger, der kan en borgerlig Mand som jeg ikke være til nogen Fornøjelse.

Kabale og Kjærlighed.

Fru Miller.

Jøsses bevares, Hr. Sekretær! Hans Naade Major von Walter gjør os vel af og til den Plaser at se her ind; men derfor foragte vi ingen.

Miller

(ørgerlig).

Giv Herren en Stol, Kone! Vil De ikke lægge fra Dem, Hr. Landsmand?

Wurm

(lægger Hat og Stok og sætter sig).

Naa! — Naa! — Og hvorledes har saa min tilkommende eller min forhenværende det? — Jeg vil da ikke haabe — faar man ikke Jomfru Louise at se.

Fru Miller.

Tak for Forespørgslen, Hr. Sekretær! Min Datter er slet ikke hovmodig.

Miller

(ørgerlig, sidder til hende med Albuen).

Kone!

Fru Miller.

Vi beklage kun, at hun ikke kan have den Ære at se Sekretæren. Min Datter er lige gaaet i Kirke.

Wurm.

Det glæder mig, det glæder mig. Jeg faar en Gang en from, kristelig Hustru i hende.

Schiller.

Fru Miller

(smiler dumt, fornemt).

Ja — men, Hr. Sekretær —

Miller

(synlig forlegen, kniber hende i Øret).

Kjøelling!

Fru Miller.

Hvis vi ellers kan tjene Dem med noget —
skal det være os en stor Fornøjelse, Hr. Sekretær —

Wurm

(med et lummel Blit).

Ellers! Mange Tak! Mange Tak! Mange
Tak! — Hm! Hm! Hm!

Fru Miller.

Men — som Sekretæren selv vil indse —

Miller

(søder forbitret sin Kone i Ryggen).

Fruentimmer!

Fru Miller.

Det bedste er ikke for godt, og man vil da
ikke staa sit eneste Barns Lykke i Vejen. (Bondst-stolt.)
De forstaar mig vel nok, Hr. Sekretær?

Wurm

(flytter sig uroligt om paa Stolen, kradser sig bag Ørene og river i sine
Manchetter og sit Kalvefrøs).

Forstaar Dem? Nej — Naa jo! — Hvad
mener De egentlig?

Kabale og Kjærlighed.

Fru Miller.

Ja — ja — jeg mente bare — jeg mener,
(Høster.) at siden Vorherre absolut vil gjøre min
Datter til naadig frue —

Wurm

(farer op fra Stolen).

Hvad behager? Hvad er det, De siger?

Miller.

Bliv siddende! Bliv siddende, Hr. Sekretarius!
Det fruentimmer er en dum Gaas. Hvor skulde
den naadig frue komme fra? — Sikket et Usen
man maa være for at sige saadant noget forbandet
Sludder!

Fru Miller.

Skjænd du, saa meget du vil. Hvad jeg veed,
det veed jeg — og hvad Majoren har sagt, det
har han sagt.

Miller

(opbragt, springer hen efter sit Instrument).

Vil du holde din Mund? Vil du have min
Cello i Skallen? — Hvad veed du? — Hvad har
han sagt? — Bryd Dem ikke om det Sludder,
Hr. Sekretarius! — Marsch ud i Køkkenet med
dig, du! — De tror da vel ikke, jeg er født i
Gaar, saa jeg vil højt til Vejrs med Pigen? Det
tænker De da vel ikke om mig, Hr. Sekretarius?

Wurm.

Det har jeg heller ikke fortjent af Dem, Hr. Musikmester! De har altid vist mig, at De var en ordholdende Mand, og min Fordring paa Deres Datter var saa godt som garanteret mig ved Kontrakt. Jeg har et Embede, som kan ernære en god Økonom; Præsidenten er venligsindet imod mig; jeg kommer ikke til at mangle Anbefalinger, hvis jeg vil højere op. De ser, at mine Hensigter med Jomfru Louise er alvorlige; hvis De maaſke har ladet Dem bedaare af en adelig Vindbeutel — —

Fru Miller.

Hr. Sekretær Wurm, mere Respekt, om jeg tør bede —

Miller.

Hold din Mund, siger jeg. — Lad nu det være godt! Det bliver ved det gamle. Jeg gjen-tager, hvad jeg sagde til Dem i Efteraaret. Jeg twinger ikke min Datter. Hvis hun synes om Dem — naa ja, saa kan hun se, om hun bliver lykkelig med Dem. Hvis hun rygter paa Hovedet — saa er det endnu bedre — — saa i Guds Navn, vilde jeg sige — — saa put De den Kurv i Commen og drif en flaske Vin med hendes Fader. — Det er Pigebarnet, der skal leve sammen med Dem, og ikke mig. — Hvorfor skal jeg af den rene, pure Stædighed prakke hende en Mand paa, som hun ikke kan udstaa? — for at den onde skulde jage efter mig som sit visse Bytte, naar jeg bliver en

hvidhaaret Olding — for at jeg ved hvert Glas
Vin, jeg drikker, ved hver en Portion Suppe, jeg
spiser, skulde tænke: Du er en Kjæltring, som har
ødelagt dit Barn.

Fru Miller.

Kort og godt — jeg giver aldrig i Evighed
mit Samtykke; min Datter er bestemt til noget
højere, og jeg henvender mig til Retten, hvis min
Mand lader sig overtale.

Miller.

Skal jeg knække Arme og Ben paa dig, din
Sladderkjælling?

Wurm

(til Miller).

En Faders Raad kan udrette meget hos en
Datter; og forhaabentlig kjender De mig, Hr. Miller.

Miller.

Aa, saa gid Satan — Det er Pigen, der skal
kjende Dem. Hvad jeg gamle Knark ser hos Dem,
er just ikke Mad for slykorne unge Piger. Jeg
skal sige Dem paa en Pris, om De duer til at
være i et Orkester — men en Kvindesjæl er for
indviklet, selv for en Kapelmester. — Og rent ud
sagt, Hr. Sekretarius — jeg er en plump, ligefrem
tyk Mand — det vilde ende med, at De ikke var
videre tæknemmelig for mit Raad. Jeg raader ikke
min Datter til at tage nogen — men jeg raader

hende fra at tage Dem, Hr. Sekretarius! Lad mig tale ud! En Elster, der kalder Faderen til Hjælp, ham har jeg — ja, undskyld! — ham har jeg ikke Spor af fidus til! Naar han duer til noget, saa stammer han sig ved at vise sin elskede, hvad han duer til, paa denne gammeldags Maner. — Naar han ikke har Courage, saa er han et Harehjerte, og den Slags Karle er der ingen Pige som Louise bestemt for. — — Nej! Bag Faderens Ryg maa han henvende sig til Datteren. Han maa sørge for, at Pigebarnet hellere ønsker sine Forældre Fanden i Vold, end at hun vil lade ham fare — eller at hun selv kommer og kaster sig for sin Faders fod og i Guds Navn beder om den lede sorte Død eller sin elskede. — Det kalder jeg en Karl! Det kalder jeg at elste! Og den, der ikke bringer det saa vidt hos et Fruentimmer, han kan — — ryge og rejse paa sin Gaasepen!

Wurm

(tager Hat og Stof og gaar sin Vej).

Mange Tak, Hr. Miller!

Miller

(gaar langsomt efter ham).

Hvorfor? Hvorfor? De har jo ingen Ting nydt, Hr. Sekretarius! (Det han kommer tilbage.) Han vil ikke høre noget, han gaar sin Vej — — Uh, ha! Det er mig som Edder og Forgift, naar jeg ser den Blæksmører. Det er saadan en væmmelig,

Kabale og Kjærlighed.

modbydlig Karl, at man skulde tro, en eller anden Smugler havde smuglet ham ind i Guds Verden.— De smaa lumske Museøjne — det ildrøde Haar — Hagen, der er svullen, som om Naturen af har Arrigskab over det forkludrede Stykke Arbejde havde taget fat paa Slynglen der og smidt ham hen i en Krog. — Nejl før jeg faste min Datter bort til saadan en Slubbert, vilde jeg dog hellere, hun skulde — Gud tilgive mig —

Fru Miller

(sømmer, arrigt).

Den Hund! — Nej, god Morgen!

Miller.

Og saa du med din forbandede Junfer! — Du bragte mig ogsaa saadan i Harniss før. — Du er heller aldrig saa dum, som naar du for Gud i Himlens Skuld skulde være klog. Hvad skulde det Sludder til om en naadig frue og din Datter? — Det er ogsaa den rette at komme til med det! Man behøver bare at sige ham saadant noget for at faa det raabt ud paa Gaderne i Morgen. Det er en Monsieur af den Slags, som snuser omkring i Folks Huise og ræsonnerer over Vinen og Maden, og naar man kommer til at forsnakke sig — Vupti! Saa veed Fyrsten og Maitressen og Præsidenten det, og man sidder net i Suppedasen.

Schiller.

Tredje Scene.

Louise Miller (kommer med en Bog i Haanden). De forrige.

Louise

(lægger Bogen fra sig, gaar hen til Miller og trykker ham i Haanden).

God Morgen, kære Fader!

Miller

(varmt).

Det er ret, Louise — det glæder mig — at
du saa flittigt tænker paa Vorherre. Øer altid
saaledes, saa vil hans Arm støtte dig.

Louise.

Af, jeg er en stem Synderinde, Fader! — Har
han været her, Moder?

Fru Miller.

Hvem, mit Barn?

Louise.

Aa, det er sandt, jeg glemte, at der gives
andre Mennesker end ham. — Jeg er saa forstyrret
i Hovedet. — Har han ikke været her? Jeg mener
Walter.

Miller

(bedrøvet og alvorlig).

Jeg troede, at du havde ladet det Navn blive
tilbage i Kirken, Louise.

Kabale og Kjærlighed.

Louise

(efter at hun i nogen Tid har sittet sifret paa ham).

Jeg forstaar Ham, Fader. — Jeg føler den Kniv, som Han støder i min Samvittighed; men det er for sent. — Jeg har ingen Andagt mere, Fader. — Himlen og Ferdinand brydes om min blødende Sjæl, og jeg er bange for — jeg er bange for — (Efter en Pavse.) Nej, kjære Fader, naar vi forsømme Kunstneren for Maleriets Skyld, saa finder han, at det er den fineste Ros. — Naar min Glæde over Guds Mesterstykke bringer mig til at glemme ham selv, maa det saa ikke glæde ham, Fader?

Miller

(kaster sig utealmodigt ned paa en Stol).

Der har vi det! Det er frugten af den uguadelige Læsen.

Louise

(gaar uroligt hen til et Vindue).

Hvor mon han er nu? — De fornemme Frækener, som nu ser ham — hører ham — jeg er en ringe, forladt Pige! (Bliver forstækket over sine Ord og syrter hen til Faderen.) Nej, nej, tilgiv mig! Jeg græder ikke over min Skæbne. Jeg vil kun — — tænke lidt paa ham — det kostet jo ikke noget. Denne Smule Liv — gid jeg kunde udaande den i et let, kjærtregnende Vindpust, som kunde føle hans Ansigt! — Min blomstrende Ungdom — gid det var en Viol, og han traadte paa den, og den kunde do beskedden under hans Fodtrin! Det vilde jeg nøjes

med, Fader! Kan den stolte, majestætiske Sol straffe
Myggen, fordi den soler sig i dens Straaler?

Miller

(bøjer sig rørt ned imod Stolens Arm og skjuler sit Ansigt).

Hør en Gang, Louise. — Den Smule Bund-fald af Aar, jeg har tilbage, vilde jeg med Glæde osre, hvis du aldrig havde set Majoren.

Louise

(forstørret).

Hvad er det, Han siger? Hvad? — Nej, min gode Fader mener noget andet. Han veed ikke, at Ferdinand er min, skabt for mig, skabt til Glæde for mig af de elstendes Fader! (Han staar og grubler.) Da jeg saa ham første Gang — (Hurtigere.) og Blodet steg op i mine Kinder, og mit Hjærté bankede gladere, da sagde hver Rørelse i mig, da hvissede hvert Aandedrag: Det er ham! Og mit Hjærté saa', at det var ham, jeg altid havde savnet, og det stadfæstede: Det er ham! — Og hvor gav det ikke Gjenklang i hele Verden, der glædede sig med mig! Den Gang — af, den Gang gryede den første Morgen i min Sjæl. Tusend unge følelser sprang ud i mit Hjærté som Blomsterne af Jorden, naar det bliver foraar. Jeg saa' ikke Verden længer, og dog mindes jeg, at den aldrig har været saa skøn. Jeg vidste ikke mere, at der var en Gud, og dog havde jeg aldrig elsket ham saa højt!

Kabale og Kjærlighed.

Miller

(gaar hen til hende og trykker hende til sit Bryst).

Louise — mit kjære — prægtige Barn. — Tag mit gamle, skjære Hoved — tag alt — alt! — Men — Gud er mit Vidne — Majoren kan jeg aldrig give dig.

(Han gaar.)

Louise.

Jeg vil jo heller ikke have ham nu, kjære Fader! Denne lille Dugdraabe Tid — alene en Drøm om Ferdinand sluger den med Vellyst. Jeg giver Afskald paa ham for dette Liv. Men saa, Moder — saa, naar forstjellens Stranler styrte sammen — naar alle forhadte Standshylstre falde af os — naar Mennesker kun er Mennesker — Jeg medbringer ikke andet end min Uskyld; men Fader har jo saa ofte sagt, at Smykker og prægtige Titler blive billige, naar Gud kommer, og at Hjørterne stige i Pris. Da er jeg rig. Der regner man Taarer for Triumfer og skjonne Tanker for Aner! Da er jeg fornem, Moder. — Hvad har han vel saa forud for sin Pige?

Fru Miller

(farer op).

Louise! Majoren! Han springer over Plankeværket! Hvor skal jeg dog gjemme mig?

Louise

(Stjælvende).

Bliv kun her, Moder!

Schiller.

Fru Miller.

Aa Gud, hvor jeg ser ud! Jeg maa jo
skamme mig. Saadan tør jeg ikke lade mig se af
hans Naade!

(Gaar.)

Fjerde Scene.

Ferdinand von Walter. Louise.

(Han flyver hen imod hende — hun synker bleg og mat ned paa en Stol —
Han bliver staende foran hende — de se en Tid lang i Tavshed paa hin-
anden. Pavse.)

Ferdinand.

Du er bleg, Louise!

Louise

(trejser sig og falder ham om Halsen).

Det er ingen Ting! Det er ingen Ting! Du
er her jo! Det er forbi!

Ferdinand

(idet han tager hendes Haand og kysser paa den).

Elsker min Louise mig endnu? Mit Hjerte
er, som det var i Gaar. Gjælder det samme om
dit? Jeg flyver Kun herhen for at se, om du er
glad, og vil saa gaa igjen og være det selv. —
Men du er ikke glad!

Louise.

Jo, jo, min elskede.

Ferdinand.

Tal Sandhed! Du er ikke glad! Jeg ser gjennem din Sjæl som gjennem denne Brillants klare Vand. (Han peger paa sin Ring.) Her kan intet fug komme, uden at jeg ser det — i dette Ansigt kan der ikke vise sig nogen Tanke, som undslipper mig. Hvad er der i Vejen? Hurtigt! Naar jeg kun veed, at dette Spejl er blankt, saa kan ingen Skj formørke Verden. Hvorfor er du bekymret?

Louise

(ser et Øjeblik i Tavshed og betydningsfuldt paa ham. Demodigt).

Ferdinand! Ferdinand! Sid du vidste, hvor smukt den borgerlige Pige tager sig ud paa det Sprog —

Ferdinand.

Hvad skal det sige? (Forundret.) Hør mig, Pige! Hvorledes kommer du til det? — Du er min Louise! Hvem figer dig, at du skal være noget andet tillige? Du falske, skal jeg grieve dig i en saadan Koldfærdighed? Hvis du var helt opfyldt af Kjærlighed til mig, hvor skulde du saa have faaet Tid til at gjøre en Sammenligning? Naar jeg er hos dig, smelter min fornuft hen i et Blik —, i en Drøm om dig, naar jeg er borte; og du kan have Kløgt ved Siden af din Kjærlighed? — Skam dig! Hvert Øjeblik, som du har spildt paa denne Sorg, er stjalet fra din elskede.

Schiller.

Louise

(tager hans Haand og ryster paa Hovedet).

Du vil lulle mig i Søvn, Ferdinand — du vil løkke mine Øjne bort fra den Afgrund, som jeg ganske vist maa styrte ned i. Jeg ser ud i fremtiden — Eren — dine Planer — din Fader — min Ubetydelighed. (sæter sammen og slipper pludselig hans Haand.) Ferdinand! Der svæver et Sværd over dig og mig! — Man vil stille os ad!

Ferdinand.

Skille os ad! (Han springer op.) Hvordan kommer du paa den Tanke, Louise? Skille os ad? — Hvem kan løse to Hjærters Pagt eller rive en Akkords Toner fra hinanden? — Jeg er Adelsmand. — Lad os dog se, om mit Adelsbrev er ældre end Planen til det uendelige Verdensalt? Eller mit Vaaben gyldigere end Himlens Haandskrift i Louises Øjne, som siger: denne Kvinde er bestemt for denne Mand? — Jeg er Præsidentens Søn. Ja, netop derfor. Hvad andet end Kjærligheden kan faa mig til at glemme de forbandelser, som min Faders Blodsugeri vil testamente mig?

Louise.

Af, hvor jeg frygter denne Fader!

Ferdinand.

Jeg frygter intet — intet — uden Grænsen for din Kjærlighed! Lad Hindringer taarne sig

Kabale og Kjærlighed.

op som Bjærge imellem os, for mig er det kun
Trin, over hvilke jeg flyver op i Louises Arme.
Den fjendtlige Skæbnes Storme skal kun faa mine
Hølelser til at svulme, farer vil kun gjøre min
Louise yndigere. — Tal derfor ikke mere om frygt,
min Ven! Jeg selv — jeg vil vaage over dig
som Eventyrets Drage over det underjordiske Guld.
— Betro dig til mig! Du behøver ingen Engel
mere. — Jeg vil faste mig mellem dig og Skæbnen
— jeg vil modtage hvert Saar, som var bestemt
til dig — samle hver Draabe af Glædens Bæger
til dig — og bringe dig den i Kjærlighedens Skaal.
(Omfaaer hende hjærtigt.) Ved denne Arm skal min Louise
danse gjennem Livet; Himlen skal faa dig tilbage,
fjønnere, end den sendte dig herned, og den skal
med Undren tilstaa, at kun Kjærligheden kan lægge
den sidste Haand paa Sjælene. —

Louise

(holder ham blidt fra sig, i stor Sindsbevægelse).

Siiг ikke mere! Jeg beder dig, til! — Naar
du vidste — Lad mig være. — Du veed ikke, at
dine Forhaabninger angribe mit Hjerte som Furier.

(Vil gaa.)

Ferdinand

(holder hende tilbage).

Louise! Hvad er det? Hvadgaard der af dig?

Louise.

Jeg havde glemt disse Drømme og var lykkelig.
— Nu! Nu! fra i Dag af er min Livsfred

forbi. — Vilde Ønsker — jeg veed det — vil rase
i mit Bryst. — Gaa! — Gud tilgive dig! Du
har kastet en Brand i mit unge, fredelige Hjærté,
og den vil aldrig, aldrig blive slukket.

(Hun styrter ud. Han følger hende maaßs.)

Femte Scene.

Sal hos Præsidenten.

Præsidenten (med et Ordenskors om Halsen, en Stjerne paa Brystet).
Sekretær Wurm.

Præsidenten.

En alvorlig Tilbøjelighed! — Min Søn? — Nej,
Wurm, det faar han mig aldrig til at tro!

Wurm.

Vil Deres Excellence være saa naadig at
befale mig at bevise det?

Præsidenten.

At han gjør Cour til en borgerlig Canaille —
figer hende pøne Ting — ja maaske endog taler
om Følelser — det er Luther Ting, som jeg finder
mulige — tilgivelige — men — og saa er det
oven i Kjøbet en Musikers Datter, figer Han?

Wurm.

Ta, Musikmester Millers Datter.

Kabale og Kjærlighed.

Præsidenten.

Er hun kjøn? — Ja, naturligvis.

Wurm

(med liv).

Den skjønneste Blondine. Det er ikke for meget sagt, at hun vilde gjøre figur ved Siden af Hoffets største Skjønheder.

Præsidenten

(ler).

Han figer mig, Wurm — at han selv har noget tilovers for Pigen — det mærker jeg; men ser han, min kjære Wurm — at min Søn har Sans for Fruentimmer, det giver mig Haab om, at Damerne ikke vil have ham. Han kan sætte noget igjennem ved Hoffet. Pigen er smuk, figer han; det kan jeg lide min Søn for, det viser, at han har Smag. Hvis han bider Tossehovedet ind, at han har solide Hensigter — det er endnu bedre — det viser, at han har Forstand nok til at spare Penge ved en Løgn. Han kan blive Præsident. Hvis han gjennemfører det — brillant! det viser mig, at han har Lykken med sig. — Hvis farcen ender med en sund Sønnesøn — mageløst! Saa drøkker jeg en flaske Malaga extra paa de gode Udsigter for mit Stamtræ og betaler Skortationsboden for hans Tøs.

Wurm.

Jeg vil ønske, at Deres Excellence ikke maa

behøve at drikke denne Flaske Vin for at glemme
ubehagelige Ting.

Præsidenten
(alvorlig).

Han maa huske paa, Wurm, at naar jeg en Gang tror noget, saa tror jeg det haardnakket, at jeg raser, naar jeg bliver vred. — Jeg vil betragte det som Løjer, at Han søger at ophidse mig imod min Søn. Jeg vil inderlig gjørne tro, at Han kunde have Lyft til at støffe sig en Medbejler fra Halsen. Da det kunde falde Ham besværligt at stikke min Søn ud hos Pigen, skal Faderen være Hans Medhjælper, hvad jeg finder begribeligt — og at Han har saa fortræffelige Anlæg til at være en Gavtyv, det gjør mig ligefrem henrykt. — Men, min kjære Wurm, der er kun een Ting, Han ikke maa. Han maa ikke gaa ud paa ogsaa at narre mig. Han maa ikke drive sine fif saa vidt, at han kommer i Konflikt med mine Principer.

Wurm.

Jeg beder Deres Excellence om forladelse! Selv om Deres Mistanke er rigtig, selv om Skin-
svagen skulde være paa Spil her, saa er det i alt fald kun med Øjnene og ikke med Tungen.

Præsidenten.

Jeg tænker, det var bedre, den blev helt borte.
Dumme Fæ, hvad har det at sige, om Han faar

Guldstykkerne lige fra Mønten eller gjennem en Bankier? Han kan trøste sig med vor Adel. Hos os sluttet der sjældent en Mariage — hvad enten man veed det eller ikke — uden at mindst en halv Snes af Gjæsterne — eller Tjenerne — geometrisk kan maale Brudgommens Paradis.

W u r m

(buffer).

I den Henseende vil jeg gjerne høre til Borgerstanden, naadige Herre.

Præsidenten.

Desuden kan Han med det første have den Glæde paa den sjønneste Maade at betale sin Medbejlers Spot tilbage med samme Mønt. Der ligger en Plan i Kabinetet, og den gaar ud paa følgende: Ved den nye Hertugindes Ankomst skal Lady Milford for et Synts Skyld have sin Afsked, og, for at gjøre Bedraget fuldstændigt, hun skal indgaa en øgteffabelig forbindelse. Han veed, Wurm, i hvor høj en Grad min Anseelse beror paa Lady'ens Indflydelse — at i det hele taget mine mægtigste Drivfjedre gribte ind i Fyrstens Tilbøjeligheder. Hertugen søger et Parti for Lady Milford. En anden kan melde sig — aflatte Handelen, bemægtige sig Fyrstens Fortrolighed ved Hjælp af sit forhold til Damen, gjøre sig uundværlig for ham. — For at nu Fyrsten skal blive i

min families Garn, skal Ferdinand øgte Lady Milford. — — Kan han se det?

Wurm.

Ja, saa det fører mig i Øjnene. — — I alt fald har Præsidenten i dette Tilfælde bevist, at Faderen kun er en Begynder i Sammenligning med ham. Hvis Majoren er en lige saa lydig Søn, som De er ham en kjærlig Fader, saa turde Deres Fordring komme tilbage med Protest.

Præsidenten.

Heldigvis har jeg aldrig været bange for Ud-førelsen af en Plan, naar jeg kunde sige: Det skal være saaledes! — Men hør, Wurm, det fører os tilbage til det, vi gif ud fra. Jeg meddeler ham endnu i formiddag, at han skal gifte sig. Det Ansigt, som han saa sætter op, vil enten stadfæste Hans Mistanke eller fuldstændigt gjendrive den.

Wurm.

Jeg beder om forladelse, naadige Herre; men det mørke Ansigt, som han ganske sikkert vil vise Dem, kan lige saa godt tilskrives den Brud, De vil give ham, som den Brud, De vil tage fra ham. Jeg beder Dem om en skarpere Prøve. Vælg det ulasteligste Parti i Landet, og hvis han saa siger Ja, saa send De Sekretær Wurm paa Galejerne i tre Aar.

Kabale og Hjærlighed.

Præsidenten
(bider sig i Læben).

Djævel!

Wurm.

Ja, saadan er det. Moderen — der er Dumheden selv — har i sin Enfoldighed snakket for meget.

Præsidenten

(gaar op og ned, behersker sin Vrede).

Det er godt! Det skal ske endnu i Formiddag.

Wurm.

Kun maa Deres Excellence ikke glemme, at Majoren — er min Herres Søn!

Præsidenten.

Han skal blive staanet, Wurm.

Wurm.

Og at den Tjeneste at skille Dem af med en uvelkommen Svigerdatter —

Præsidenten.

Til Gjengjæld er den Tjeneste værd, at man hjælper Ham til en Kone — ja vel, Wurm!

Wurm

(buffer fornøjet).

Tusend Tak, naadige Herre!

(Han vil gaa).

Schiller.

Præsidenten.

Hvad jeg hetroede ham, Wurm — (Truende.)
Hvis han snakker —

Wurm

(Ier.).

Saa viser Deres Excellence mine falso Dokumenter —
(Han gaar.)

Præsidenten.

Ja, dig er jeg sikker paa. Jeg holder dig fast med dine egne Skurkstreger, som en Ræv i Sægen.

En Kammetjener

(kommer).

Hofmarschal von Kalb —

Præsidenten.

Han kommer som kaldet. — Bed ham om at træde nærmere.

(Kammetjeneren gaar.)

Sjette Scene.

Hofmarschal von Kalb (i en kostbar, men smagløs Hofdragt, med Kammerherrensgler, to Ulre og en Kaarde, Chapeau-bas og friseret à la Hérisson. Han iler med mange uartikulerede Udbrud hen imod Præsidenten og udbreder Møstuslugt over hele Parterret). Præsidenten.

Hofmarschallen

(idet han omfavner ham).

Ah! God Morgen, min fjære! Hvorledes har Natten været? Hvorledes har De sovet? — De

Kabale og Kjærlighed.

undskylder da, at jeg først saa sent har den for-
nøjelse — vigtige forretninger — Spisesedlen —
Visítkort — Arrangementet af Kaneturen i Dag —
Ah — og saa maatte jeg jo være til Stede ved
Lever'en og sige Hans Durchlauchtighed, hvorledes
Vejret var.

Præsidenten.

Ja, min kjære Marschal, saa funde De natur-
ligvis ikke komme af Sted.

Hofmarschallen.

Og saa har oven i Kjøbet en Gavtyp af en
Skrædder ladet mig i Stikken.

Præsidenten.

Og De er dog fix og færdig!

Hofmarschallen.

Ja, men det er ikke det hele. Den ene Ulykke
følger i Hælene paa den anden. Nu skal De
bare høre.

Præsidenten

(adspredt).

Er det muligt?

Hofmarschallen.

Ja, nu skal De høre! Jeg er næppe kommet
ud af Vognen, før Hestene blive sty, stampe og
saa ud, saa — ja, tønk Dem bare! — saa Mudderet
tilsøler mine Benklæder. Hvad skal jeg gjøre? —

Sæt Dem for Guds Skuld ind i min Stilling, Hr. Baron! Der stod jeg! Det var sent! Det var en hel Dagsrejse — og at vise sig for Hans Durchlauchtighed i den Tilstand — store Gud! Jeg faar en Idé! Jeg lader, som om jeg besvimer. Man sætter mig hurtigt ind i Karetten. Jeg kjører hjem i fuld Carrière — slifter Klæder — kjører tilbage — Hvad siger De? — og er dog den første i Antichambret. — Hvad synes De?

Præsidenten.

Det var et glimrende Indfald saadan paa staende fod. — Men undskyld, Kalb, for at tale om noget andet — De har altsaa allerede talt med Hertugen?

Hofmarschallen

(vigtig).

Type og et halvt Minut.

Præsidenten.

Naa, det maa jeg sige! Saa kjender De ganske sikkert en viktig Nyhed?

Hofmarschallen

(alvorlig, efter et Øjeblikks Tavshed).

Hans Durchlauchtighed havde i Dag en Merded' Øye-farvet Hat paa.

Præsidenten.

Nej virkelig? — Saa har jeg dog en bedre

Kabale og Kjærlighed.

Nyhed til Dem. — Det er sikkert nyt for Dem, at Lady Milford bliver Majorinde von Walter!

Hofmarschallen.

Saa! Er det allerede afgjort?

Præsidenten.

Ja, underskrevet, Hr. Marschal — og De gjør mig en Tjeneste, hvis De strax vil gaa hen til Ladjen og forberede hende paa Ferdinands Besøg og gjøre hans Beslutning bekjendt i hele Residenzen.

Hofmarschallen

(henrykt).

Aa, med største fornøjelse, min kjære! — Intet kan være mig mere velkommen! — Jeg flyver — (Omfavner ham.) Far vel — om tre Kvarter veed hele Byen det.

(Hopper ud.)

Præsidenten

(ser leende efter Marschallen).

Og saa siger man, at den Slags Skabninger ikke due til noget i Verden! — — Nu maa jo Ferdinand ville det, ellers lyver hele Byen. (Singer. — Wurm kommer.) Vil De kalde paa min Søn!

(Wurm gaar. Præsidenten gaar tankefuldt frem og tilbage.)

Syvende Scene.

Ferdinand. Præsidenten. Wurm (som ståraa).

Ferdinand.

De har befalet, min naadige Hr. Fader —

Præsidenten.

Det maa jeg desværre, naar jeg vil glæde mig ved Synet af min Søn. — Lad os være alene, Wurm! — Ferdinand, jeg har i nogen Tid iagttaget dig og finder ikke mere den aabne, friske Ungdom, som ellers har gjort mig saa glad. Der ruger en følgeom Sorg over dit Ansigt. — Du undgaar mig. — Du undgaard din Kreds — sy! — Et Menneske i din Alder tilgiver man hellere ti Udskejeller end en eneste Grille. Overlad Grillerne til mig, min Søn! Lad mig arbejde paa din Lykke, og tænk ikke paa andet end at arbejde Haand i Haand med mine Planer! — — Kom! Omfavn mig, Ferdinand!

Ferdinand.

De er meget naadig i Dag, min fader.

Præsidenten.

I Dag, du Skjælm? — Og dette „i Dag“ siger du endda med en føl Grimace? (Alvorlig.) Ferdinand! For hvis Skyld har jeg betraadt den farlige Vej til Fyrstens Hjæerte? For hvis Skyld er jeg for evigt kommet i Splid med Himlen og

min Samvittighed? — Hør mig, Ferdinand. — Jeg taler med min Søn. — for hvem har jeg skaffet Plads ved at rydde min forgænger af Vejen — en Historie, der skærer des blodigere i mit Hjerte, jo omhyggeligere jeg skjuler Kniven for Verden. Siig mig, Ferdinand, for hvis Skyld har jeg gjort alt dette?

Ferdinand

(træder forstrækket tilbage).

Dog vel ikke for min Skyld, Fader? Det blodige Gjenføl af denne forbrydelse skal da vel ikke falde paa mig? Ved den almægtige Gud, det er bedre slet ikke at være født end at tjene som Skalkestjul for saadan en Misgjerning!

Præsidenten.

Hvad? Hvad var det, du sagde? Men jeg vil undskynde det med dine romantiske Nykker! — Ferdinand! — Jeg vil ikke være heftig! — Mundlaade Dreng, lønner du mig saaledes for mine søvnløse Nætter? for mine rastløse Bekymringer, for min Samvittigheds evige Skorpionstik? — Paa mig falder Ansvarets Byrde — Forbandelsen, Dommerens Torden! — Du modtager Lykken paa anden Haand — Forbrydelsen klæber ikke ved Arven.

Ferdinand

(stræffer sin højre Haand mod Himslen).

Her giver jeg højtidelig Afskald paa en Arv, som kun minder mig om en skæckelig Fader.

Præsidenten.

Hør, unge Menneske, gjør mig ikke vred! —
Hvis det gif efter dit Hoved, saa vilde du hele dit
Liv igjennem krybe omkring i Støvet.

Ferdinand.

Det vilde dog altid være bedre, Fader, end
om jeg krøb omkring Tronen!

Præsidenten

(bider sin Vrede i sig).

Hm! — Man maa tvinge dig til at indse,
hvad der er din Lykke! Hvor ti andre til Trods
for alle deres Anstrængelser ikke kan flatre op, der
bliver du legende, ligesom i Søvne løftet op! Du
er fændrik i dit tolvte Aar, Major i dit tyvende!
Jeg har sat det igjennem hos Fyrsten. Du skal
tage Uniformen af og træde ind i Ministeriet!
Fyrsten talte om Gehejmeraad — Gesandtskaber —
overordentlige Naadesbevisninger. Du har de
herligste Udsigter. — Den lige Vej til Tronens
Nærhed — til Tronen selv, saa sandt som Magten
er lige saa meget værd som Tegnene paa den —
og det begejstrar dig ikke?

Ferdinand.

Fordi mine Begreber om Storhed og Lykke
ikke er ganske de samme som Deres. — Deres
Lyksalighed viser sig kun sjældent paa anden Maade
end ved Ødelæggelse. Misundelse, frygt, forbundelse

Kabale og Kjærlighed.

er de sorgelige Spejle, hvori en Herskers Højhed
smiler til sig selv. — Mit Ideal af Lykke er nøjsommere og trækker sig tilbage til mit Indre. I mit Hjørte ligge alle mine Ønsker begravede!

Præsidenten.

Mesterligt! Uforligneligt! Prægtigt! Efter tredive Aars forløb faar jeg den første Forelæsning igjen! — Det er Synd, at mit halvtredsfins-tyveaarige Hoved er for sejgt til at lære noget! — Men — for at dette sjeldne Talent ikke skal ruste fast, vil jeg give dig en Person, sammen med hvem du efter forgodtbefindende kan øve dig i dette spillende Vanvid. — Du vil beslutte dig til — endnu i Dag beslutte dig til — at tage en Kone.

Ferdinand
(træder beskyttet tilbage).

Fader!

Præsidenten.

Uden Ømsvøb. — Jeg har i dit Navn sendt et Kort til Lady Milford. Du vil uden Tøven belævemme dig til at gaa hen til hende og sige hende, at du er hendes Brudgom.

Ferdinand.

Til Lady Milford, Fader?

Præsidenten.

Hvis du fjender hende —

Ferdinand

(ude af fatning).

Hvilken Skamstøtte i Hertugdømmet gjør ikke
det? — Men De synes vist, at jeg er latterlig,
fjære Fader, siden jeg tager deres Vittighed for
Alvor! Vilde De være Fader til den Skurk af en
Søn, der giftede sig med en privilegeret Bolerske?

Præsidenten.

Jeg vilde oven i Kjøbet selv bejle til hende,
hvis hun vilde have en halvtredsfindstyveaarig
Mand. — Vilde du ikke være denne skurkagtige
Faders Søn?

Ferdinand.

Nej, saa sandt Gud lever!

Præsidenten.

Det er, paa min Ære, en Frækhed, som jeg
tilgiver paa Grund af dens Sjældenhed —

Ferdinand.

Jeg beder Dem, Fader, lad mig ikke længer
holde fast ved en Formodning, som gjør mig det
utaaleligt at falde mig Deres Søn!

Præsidenten.

Dreng, er du gal? Hvilket fornuftigt Menneske
vilde ikke jage efter den Udmærkelse at dele med
sin Fyrste?

Ferdinand.

De bliver en Gaade for mig, Fader. De falder det en Udmærkelse — Udmærkelse at dele med sin Første paa et Omraade, hvor ogsaa han kryber ned som de andre Mennesker!

(Præsidenten staar en Etter op.)

Ferdinand.

De kan le — men jeg vil se bort fra det, Fader. Med hvilket Ansigt skal jeg træde frem for den simpleste Haandværker, der i alt Fal'd faar en hel Krop i Medgift med sin Kone? Med hvilket Ansigt skal jeg træde frem for Verden, for Fyrsten, ja for Bolersken selv, der med min Skjændsel vilde udtvætte Brændemærket paa sin Ere?

Præsidenten.

Hvor i al Verden faar du den Væstalenhed fra, Dreng?

Ferdinand.

Jeg besværger Dem ved Himmel og Jord, Fader! Ved saaledes at kaste Deres eneste Søn bort kan De ikke blive saa lykkelig, som De gjør ham ulykkelig. Jeg vil give Dem mit Liv, hvis det kan bringe Dem til Vejrs. Mit Liv har jeg faaet af Dem; jeg vil ikke betænke mig et Øjeblik paa helt at ofre det for Deres Storhed. — Men min Ere, Fader! — Hvis De tager den fra mig, saa var det en letfærdig Gavtyvestreg at fjænke mig Livet, og saa maa jeg forbande Faderen saavel som Kobleren.

Præsidenten

(venligt, idet han klapper ham paa Skuldren).

Det er rigtigt, min kjære Dreng! Nu ser jeg,
at du er Karl for din Hat og fortjener den bedste
Kvinde i Hertugdømmet! — Du skal faa hende. —
Endnu i Dag forlover du dig med Grevinde von
Østheim.

Ferdinand

(etter bestyretet).

Skal jeg da endelig helt tilintetgjøres i denne
Stund?

Præsidenten

(med et lurende Blif).

Der har da forhaabentlig din Ære intet at
indvende?

Ferdinand.

Nej, Fader! Frederikke von Østheim kunde
gjøre enhver anden til det lykkeligste Menneske.
(Affides, meget forvirret.) Det, som hans Ondskab levnedede
mig helt af mit Hjerte, det sørderiver nu hans
Godhed.

Præsidenten

(der stadtig ser paa ham).

Jeg venter at høre noget om din Taknem-
lighed, Ferdinand! —

Ferdinand

(styrter hen til ham og kysser varmt hans Haand).

Fader, Deres Naade faar mit Hjerte til at
svulme! — Fader, jeg takker Dem inderligt for

Kabale og Kjærlighed.

Deres venlige Hensigt — Deres Valg er dadelfrit;
— men jeg kan — jeg maa — beklag mig — jeg
kan ikke elské Grevinden.

Præsidenten

(træder et Skridt tilbage).

Se, se! Nu har jeg den unge Herrel Han
gik altsaa i fælden, den listige Hækler! — Det
var altsaa ikke din Ere, der forbød dig at ægte
Ladyen? Det var ikke Personen, men Ægteskabet,
der valte din Affæry? —

(Ferdinand staaer først ligesom forstenet, saa farer han op og vil styrte ud.)

Præsidenten.

Hvor vil du hen? Er det den Respekt, du
skylder mig? (Majoren kommer tilbage.) Du er meldt hos
Ladyen. Fyrsten har mit Ord. By og Hof veed
Besked. — Hvis du gjør mig til Løgner, Dreng —
for Fyrsten — Ladyen — Byen — hvis du gjør
mig til Løgner for Hoffet — hør, Dreng — eller
hvis jeg kommer efter visse Historier! — Holdt!
Vent lidt! Hvad er det, der paa een Gang gjør
dine Kinder farveløse?

Ferdinand

(ligbleg og sjælvende).

Hvad? Hvad? Det er ingen Ting, Fader!

Præsidenten

(med et frysteligt Blif paa ham).

Og hvis det er noget — hvis jeg skulde
opspore det, der er Skyld i din Stridig-

hed — — Ha, Dreng, Mistanken alene gjør
mig rasende. Gaa strax! Vagtparaden begynder!
Du er hos Ladyen, saa snart Parolen er givet. —
Naar jeg træder frem, sjælver et Hertugdømme!
Vi skal dog se, om en stivsindet Søn kan overvinde
mig! (Han går og kommer tilbage.) Dreng, jeg siger dig, du
gaar derhen, eller frygt min Vrede!

(Han går.)

Ferdinand

(idet han vægner op af en Bedøvelse).

Er han borte? Var det en Faders Stemme?
— Ja, jeg vil hen til hende — sige hende Sand-
heden — holde et Spejl frem for hende — og
hvis du saa endnu forlanger min Haand, du sjæn-
dige. — I hele Adelens, Militærrets og Folkets
Paasyn — omgjord dig med hele dit Englands
Stolthed! — Jeg, en tyk Hngling, forkaster dig!

(Han iles ud.)

(Tæppet falder.)

Under Aft.

En Sal i Lady Milfords Palads; til højre en Sofa, til venstre et Flæske.

Første Scene.

Lady Milford (i et frit, men nydeligt Neglige, Haaret endnu ikke sat, sidder ved Flæskelet og fantaserer). Sophie (Kammerjomfruen, kommer fra vinduet).

Sophie.

Officererne stilles ad! Vagtparaden er forbi — men jeg ser endnu ikke Major von Walter.

Lady

(meget urolig, idet hun rejser sig og går gjennem Salen).

Jeg veed ikke, hvordan det er sat med mig i Dag, Sophie. — Jeg har aldrig været saaledes til Mode. — Du saa ham altsaa slet ikke. — Ja — han har vel ikke Hestværk. — Det hviler paa mit Bryst som en Forbrydelse. — Gaa, Sophie, og siig, at man skal bringe mig den vildeste Hest, der er i Stalden. Jeg maa ud i det fri — se Mennesker og den blaa Himmel, ride, til jeg bliver lettere om Hjærtet.

Sophie.

Hvis De føler Dem upasselig, Mylady — saa kunde De jo holde Assemblé herinde! De kan jo lade Hertugen holde Taffel her — eller lade l'Hombrebordene stille ved Deres Sofa. Hvis jeg

saadan havde Fyrste og Hof til min Raadighed,
vilde jeg ikke give mig af med Grillefængeri.

Lady

(kaster sig paa Sofaen).

Aa, staan mig! Jeg vil give dig en Diamant
for hver Time, i hvilken jeg kan holde mig dem
fra Halsen. Skal jeg tapetser mit Værelse med
disse Folk? Det er daarlige, ynkelige Mennesker,
som blive forfærdede, naar der undslipper mig et
varmt og hjærteligt Ord, og spile Deres Mund
og Næse op, som om de saa' et Spøgelse. — Slaver
af en eneste Marionettraad, som jeg styrer letttere
end mit filerarbejde! Hvad skal jeg gjøre med
Mennesker, hvis Sjæle gaa' lige saa' regelmæsigt
som deres Commeuhre? Kan jeg have Glæde af
at spørge dem om noget, naar jeg i forvejen ved,
hvad de vil svare? Eller vagle Ord med dem,
naar de ikke har Mod til at have nogen anden
Mening end min? — Bort med dem! Det er
ærgerligt at ride paa en Hest, der ikke samtidig
flider i Tøjlen.

(Gaar hen til Vinduet.)

Sophie.

Men De gjør da en Undtagelse med Fyrsten,
Lady? Den smukkeste Mand — den ildfuldeste
Elfer — det vittigste Hoved i hele Landet!

Lady

(Kommer tilbage).

Ta; thi det er hans Land — og kun et

Fyrstendømme kan tjene som taalelig Undskyldning for min Smag. — Du siger, at man misunder mig. Jeg Stakkel! Man skulde snarere beklage mig! Blandt alle dem, der die ved Majestætens Bryst, er Favoritinden værst stillet, fordi hun alene ser den store og rige Mand med Tiggerstaven. — Det er sandt, at han med sin Storheds Talisman kan faa hvert Ønske i mit Hjærtet til at springe op af Jorden som et Sepalads. Han sætter to indiske Rigers Saft paa Bordet — gjør Ørkener til Paradiser, lader sit Lands Kilder springe op mod Himlen i stolte Buer, eller sine Undersaatters Marv pufse af i et Fyrverkeri — — men kan han ogsaa befale sit Hjærtet at slaa stort og ildfuldt mod et stort og ildfuldt Bryst? Kan han twinge sin fattige Hjærne til en eneste Stjøn følelse? — Mit Hjærtet hungrer trods al den Rigdom for Sanserne; og hvad hjælper tusend bedre følelser, naar jeg kun kan tilfredsstille sanselige fornemmelser?

Sophie
(er forundret paa hende).

Men hvor længe har jeg i Grunden tjent hos Dem, Mylady?

Lad y.

— Siden du først i Dag lærer mig at kjende, mener du! — Det er sandt, kjære Sophie. — Jeg har folgt min Ære til Fyrsten; men mit Hjærtet har altid været frit — et Hjærtet, min Ven, som

maafse endnu er en Mand værdigt — som Hoffets giftige Vind kun er gaaet hen over som et Aandepust over et Spejl. — Stol paa, min Ven, at jeg for længe siden vilde have hævdet det lige over for denne usselige Fyrste, hvis jeg blot kunde have kuet min Ærgjerrighed saa meget, at jeg vilde indrømme en anden Dame ved Hoffet forrangen fremfor mig.

Sophie.

Og har da dette Hjerte beredvilligt bøjet sig for Ærgjerrigheden?

Lad y

(livligt).

Som om det ikke allerede havde hævnet sig!
Som om det ikke endnu hævnede sig! — — Sophie!
(Med Eftertyf, idet hun lægger haanden paa Sophies Skulder.) Vi Kvinder kan kun vælge imellem at herske og at tjene; men Magtens højeste Fryd er dog kun et uselt Surrogat, naar den større Fryd nægtes os, nemlig: at være Slavinder hos en Mand, som vi elsker!

Sophie.

Det er en Sandhed, som jeg mindst ventede at høre af Dem, Mylady!

Lad y

Hvorfor det, Sophie? Kan man da ikke af denne barnagtige Maade, vi føre Scepteret paa, se, at vi kun due til at gaa i Ledebaand? Har

Kabale og Kjærlighed.

du da ikke set af mit lunefulde Væsen — mine
vilde Adspredelser, at de kun skulde overdøve vildere
Ønsker i mit Bryst?

Sophie
(træder forhavset tilbage).

Lady!

Lady

(livligere).

Tilfredsstil dem! Giv mig den Mand, som
jeg nu tænker paa — som jeg tilbeder — Sophie,
jeg maa da eller eje ham. (Sørmerist.) Lad mig høre
af hans Mund, at Elskovens Taarer straale skjønnere
i vore Øjne end Brillianterne i vort Haar! (Oldfuldt.)
Da vil jeg kaste Fyrstens Hjerte og hans Fyrsten-
dømme for hans fod, flygte med denne Mand,
flygte til Verdens ødeste Ørk — —

Sophie
(er forsrækket paa hende).

Aa Gud! Hvad er det, De siger? Hvorledes
er det sat med Dem, Lady?

Lady

(bestyrket).

Du blegner! — Har jeg maaske sagt for meget?
— Aa, saa lad mig binde din Tunge med min
Tillid — hør endnu mere — hør alt —

Schiller.

Sophie

(ser sig ængsteligt om).

Jeg er bange for, Mylady — jeg er bange
for — at jeg ikke behøver at høre mere.

Lady.

Forbindelsen med Majoren — du og Verden
tror, at det er en Hof-Kabale — Sophie — bliv
ikke rød — skam dig ikke over mig — det er min
Kjærligheds Værk!

Sophie.

Aa Gud! Jeg anede det!

Lady.

De lod sig alle besnække, Sophie — den svage
Første — den listige Walter — den dumme Marschal.
Hver enkelt af dem vil svørge paa, at dette Giftermaal
er det ufejlbartligste Middel til at bevare
mig for Hertugen, til at knytte vor Forbindelse
endnu fastere — — Ja, til at oplose den for evigt!
Til for evigt at bryde disse skammelige Lænker! —
Overlistede Løgnere! — J, som er overlistede af
en svag Kvinde! — J fører mig selv til min
elskede! Det var jo kun det, jeg vilde. — Naar
jeg først har ham — naar jeg har ham — aa,
da Godnat for bestandig, affyelige Herlighed! —

Kabale og Kjærlighed.

Auden Scene.

En gammel fyrstelig Kammercjenere (med et Juvelskrin).
De forrige.

Kammertjeneren.

Hans Durchlauchtighed Hertugen sender Mylady sin Hilsen og beder Dem modtage disse Brillianter som Brudegave. De er lige kommet fra Venedig.

Lad y

(aabner Skrinet og træder forstørret tilbage).

Menneske! Hvad betaler din Hertug for disse Wedelstene?

Kammertjeneren

(mørk).

De koste ham ikke en Hvid.

Lad y.

Hvad? Er du gal? Ingen Ting? — og
(idet hun træder et Skridt tilbage.) du sender mig jo et Blik,
som om du vilde gjennemøre mig. — Koste disse
umaadelig kostbare Wedelstene ham ingen Ting?

Kammertjeneren.

I Saar er syv tusend af Landets Børn blevne
sendte til Amerika — de betale det hele.

Lad y

(sætter pludselig Juvelerne fra sig og gaar rasf gjennem Salen; efter en
Pavje til Kammertjeneren).

Mand! Hvad er der i Vejen med dig? Jeg
synes, du græder?

Schiller.

Kammertjeneren

(tører sine Øjne, med stærklig Stemme, sjælvende).

Ja, Wedelstene som de der — jeg har et Par
Sønner iblandt dem.

Lad y

(vender sig bævende bort, griber hans Haand).

Men de blev da vel ikke tvungne til det?

Kammertjeneren

(med en fortvivlet Lætter).

Af, Gud — Nej! — De gif alle frivilligt
med! — Der traadte vel nogle næsvise Knægte
frem foran fronten og spurgte Obersten, hvor
meget Fyrsten tog for et Spand Mennesker? —
Men vor naadigste Landsherre lod alle Regimen-
terne marschere op paa Paradepladsen og disse
Gavslabe skyde ned. Vi hørte Bøsserne knalde,
saa' deres Hjørner sprøjte paa Brostenene, og hele
Armeen raabte: Hurra! Af Sted til Amerika!

Lad y

(synker forfærdet ned paa Sofaen).

Store Gud! — Og jeg hørte ingen Ting! —
Og jeg mærkede ingen Ting!

Kammertjeneren.

Ja, naadige fruel! Hvorfor skulde I ogsaa
netop ride paa Bjørnejagt med vor naadige Herre,
da man gav Signalet til Opbrud? — I burde dog
have været med til den Herlighed, da de buldrende

Kabale og Hjærlighed.

Trommer forkyndte, at det var paa Tiden, da hist hylende forældreløse klamrede sig til en levende Fader, medens her en ræsende Moder styrtede af Sted for at spidde sit diende Barn paa Vajonetterne, da man stille Brudgom og Brud ad med Sabelhug, og da vi graaskjæggede gamle stod fortvivlede og til sidst kastede vores Krykker efter Knøsene, ind i den nye Verden. — Af, og saa af og til de larmende Trommehvirvler, for at den alvidende ikke skulde høre os bede! —

Lad y

(reiser sig, heftig bevæget).

Bort med disse funklende Wedelstene — det er Helvedesflammer i mit Hjærte! (Bildere til Kammertjeneren.)
Vær rolig, stakkels gamle Mand! De komme igjen!
De vil etter faa deres Fædreland at se!

Kammertjeneren

(varmt og med Eftertryk).

Ja, det veed Himlen! — Det vil de! — Endnu ved Byens Port vendte de sig om og raabte:
„Gud være med eder, Kone og Børn! — Vor fyrste leve! — Til Dommedag komme vi igjen!”

Lad y

(gaar hurtigt frem og tilbage).

Det er affyeligt! Det er frygteligt! — Til mig sagde man, at jeg havde tørret alle Landets Tørarer. — Det er en forfærdelig Maade, jeg faar

Schiller.

Øjnene op paa! — Gaa — siiig til din Herre —
jeg vil takke ham personligt! (Kammertjeneren vil gaa. Hun
kaster sin Pengepung i hans hat.) Og tag det, fordi du har
sagt mig Sandheden —

Kammertjeneren
(Kaster den foragteligt tilbage paa Bordet).
Læg det til det andet!
(Han går.)

Lad y
(Sorbasset).
Spring efter ham, Sophie! Spørg om hans
Navn! Han skal have sine Sønner tilbage. (Sophie
gaar. Ladjen gaar grublende frem og tilbage. Pavse. Til Sophie, som
kommer.) Var der ikke forleden et Rygte, der sagde,
at Ilden havde ødelagt en By paa Grænsen og
bragt omrent fire hundrede Familier til Tigger-
staven?
(Hun ringer.)

Sophie.
Hvorledes kommer De til at tænke paa det?
Jo, det er rigtigt, og de fleste af disse ulykkelige
tjene nu deres Kreditorer som Slaver eller gaa
ynkeligt til Grunde i de fyrtelige Sølv-Bjærgværker.

En Tjener
(Kommer).
Hvad befaler Myladys?

Kabale og Kjærlighed.

Lady

(giver ham Juvelerne).

Bring strax dette hen i Rentekammeret! —
Jeg befaler, at det skal sælges, og at Summen skal
deles mellem de fire hundrede familier, som blev
ødelagte af Branden.

Sophie.

Betænker De, Mylady, at De udsætter Dem
for den allerhøjeste Unaade?

Lady

(pathetisk).

Skal jeg bære Landets forbundelse i mit Haar?
(Hun giver Tjeneren Tegn til at gaa.) Eller vil du, at jeg skal
synke til Jorden under saadanne Taarers forfærde-
lige Vægt? — Gaa, Sophie. — Det er bedre at
bære falske Juveler i Haaret og Bevidstheden om
denne Gjerning i Hjærtet.

Sophie.

Men Juveler som disse! Kunde De ikke have
taget nogle af Deres simplere? Nej, Mylady, det
er virkelig utilgiveligt!

Lady.

Tosede Pige! Til Gjengjæld vil der i et
Øjeblik falde flere Diamanter og Perler for mig,
end ti Konger har baaret paa deres Kroner, og
fljønnere —

Schiller.

Tjeneren

(kommer tilbage).

Major von Walter!

Sophie

(iser hen til Ladyen).

De blegner, Mylady!

Lady.

Det er den første Mand, der gjør mig bange — Sophie. — Siig, jeg er upasselig, Edvard. — Vent lidt! — Er han i godt Humør? — Ler han? Hvad siger han? Aa, Sophie! Jeg ser meget styg ud, ikke sandt?

Sophie.

Nej, Mylady —

Tjeneren.

Befaler Mylady, at jeg skal nægte Dem hjemme? —

Lady

(stammende).

Han er velkommen. (Tjeneren går). Tal, Sophie! Hvad skal jeg sige til ham? Hvorledes skal jeg modtage ham? — Jeg kan ikke sige noget. — Han vil spotte over min Svaghed. — Han vil — Aa, hvad er det for en Anelse? — Forlader du mig, Sophie? — Bliv! — Nej, gaa! — Men saa bliv dog!

(Majoren kommer gjennem forværelset.)

Kabale og Hjærlighed.

Sophie.

Hat Dem! Han er der allerede.

Tredje Scene.

Ferdinand von Walter. De forrige.

Ferdinand

(med et let Buf).

Hvis jeg forstyrre Dem i noget, naadige Frue —

Lady

(med Hjærtebanden).

De forstyrre mig ikke i noget, der er mig
af større Vigtighed, Hr. Major.

Ferdinand.

Jeg kommer efter min Faders Befaling —

Lady.

Jeg er i hans Gjeld.

Ferdinand.

Og skal melde Dem, at vi skal gifte os med
hinanden. — Det er altsaa det Hverv, min Fader
har givet mig.

Lady

(bleg og sjælvende).

Ikke Deres eget Hjærté?

Schiller.

Ferdinand.

Det plejer Ministre og Koblere ikke at spørge om!

Lad y

(ængstelig, saa hun næppe kan faa Ordene frem).

Og har De selv ikke noget at tilføje?

Ferdinand

(med et Blik paa Sophie).

Jo, meget, Mylady.

Lad y

(giver Sophie et Tegn til at gaa).

Vil De ikke tage Plads her i Sofaen?

Ferdinand.

Jeg skal fatte mig i Korthed, Mylady.

Lad y.

De vilde sige?

Ferdinand.

Jeg er en Mand af Ære.

Lad y.

Jeg forstaar at fatte Deres Værd.

Ferdinand.

Jeg er Kavalier.

Kabale og Hjærlighed.

Lad y.

Der findes ingen bedre i Hertugdømmet.

Ferdinand.

Og Officer.

Lad y

(indsmigrende).

De har her omtalt fortrin, som ogsaa andre
har. Hvorfor nævner De ikke større fortrin, som
De er ene om?

Ferdinand

(isbold).

De behøves ikke her.

Lad y

(med stigende Angst).

Men hvorledes skal jeg opfatte denne Ind-
ledning?

Ferdinand

(langsamt, med Eftertryk).

Som Ærens Indvending, hvis De skulle have
Lyft til at tiltvinge Dem min Haand.

Lad y

(farer op).

Hvad skal det sige, Hr. Major?

Ferdinand

(roligt).

Saaledes taler mit Hjærté — mit Vaaben —
og denne Kaarde.

Lad y.

Denne Kaarde har fyrsten givet Dem.

Ferdinand.

Staten har givet mig den ved fyrstens Haand —
mit Hjerte skylder jeg Gud — og mit Vaaben har
et halvt Aartusend givet mig.

Lad y.

Hertugens Navn —

Ferdinand

(hidsigt).

Kan Hertugen forfalske Menneskehedens Love
eller mønte Handlinger, som han mønter Skillinger? —
Selv er han ikke hævet over Eren; men han
kan tilstoppe dens Mund med sit Guld. Han kan
dække sin Skjøndsel med Hermelinet. Jeg ud-
beder mig, Mylady, at der ikke tales mere om
det. — Der er ikke mere Tale om forspilde Uds-
figter og Amer — eller om denne Porte-épée —
eller om Verdens Menning. Jeg er rede til at
træde det altsammen under Fodder, saa snart De
har overbevist mig om, at Prisen ikke er endnu
værre end Øfret.

Lad y

(fjerner sig smerteligt fra ham).

Hr. Major! Det har jeg ikke fortjent.

Kabale og Kjærlighed.

Ferdinand
(tager hendes Haand).

Tilgiv mig! Vi er jo uden Vidner her. Den Omstændighed, der — i Dag og aldrig mere — fører Dem og mig sammen, berettiger mig, tvinger mig til ikke at skjule mine hemmeligste følelser for Dem. — Jeg kan ikke faa ind i mit Hoved, Myladys, at en Dame med saa megen Skønhed og Aand — Egenskaber, som en Mand vilde vurdere — skulde kunne læste sig bort til en Fyrste, der i hende kun har lært at beundre Kjønnet, medens denne Dame ikke stammer sig ved at tilbyde en Mand sit Hjærté.

Lady
(ser ham lige i Øjnene).

Tal helt ud!

Ferdinand.

De kalder Dem en Brite. Tillad mig — jeg kan ikke tro, at De er en Brite. Den fribaarne Datter af det frieste Folk under Solen — som ogsaa er for stolt til at ofre Virak for fremmed Øyd — kan aldrig sælge sig til fremmed Last. Det er ikke muligt, at De er Brite — ellers maa denne Brites Hjærté være lige saa lille, som Britanniens Alarer slaa højt og stærkt.

Lady.

Er De færdig?

Ferdinand.

Man kunde svare, det er kvindelig Forsængelighed — Lidenskab — Temperament — Hang til forlystelser. Dyden har ofte overlevet Æren. Mangen en Kvinde, som med Skjændsel traadte inden for denne Skranke, har senere forsonet Verden ved ødle Handlinger og adlet det hæslige Haandværk ved en smuk Brug af det — — Men hvorfra kommer saa pludselig denne skrækkelige Udsugelse af Landet, der aldrig har været saa vanvittig før? — Det var i Hertugdømmets Navn. — Jeg er færdig.

Lady

(med Blidhed og Højhed).

Det er første Gang, Walter, at man vover at tale saaledes til mig, og De er det eneste Menneske, som jeg svarer. — At De forkaster min Haand, det agter jeg Dem for. At De haaner mit Hjerte, tilgiver jeg Dem. At det er Deres Alvor, tror jeg ikke. Den, der fordrister sig til at sige den Slags fornærmelige Ting til en Dame, som ikke behøver mere end een Nat til fuldstændig at ødelegge ham, maa stole paa, at denne Dame har en stor Sjæl, eller være vanvittig. — At De vil vølte Landets Ruin over paa mig, det tilgive Gud den almægtige Dem, naar han en Gang stiller Dem og mig og Fyrsten lige over for hinanden! — Men De har udøffet Englænderinden i mig, og paa den Slags Bebrejdeler kræver mit Fædreland, at jeg skal svare.

Ferdinand
(søtter sig til sin Kaarde).

Jeg er lutter Øre.

Lad y.

Hør altsaa, hvad jeg aldrig har betroet nogen anden end Dem og aldrig vil betro til noget Menneske! Jeg er ikke den Eventyreriske, Walter, som De anser mig for. Jeg kunde godt være hovmodig og sige: Jeg er af fyrfældig æt — jeg nedstammer fra den ulykkelige Thomas Norfolk, som blev et Offer for den skotske Maria. — Min Fader, som var Kongens første Kammerherre, blev beskyldt for at staa i forræderisk Forbindelse med Frankrig, dømt ved en Parlamentskjendelse og halshugget. — Alle vores Godser tilfaldt Kronen. Vi blev landsforviste. Min Moder døde samme Dag, han blev henrettet. Jeg — et fjortenaars Barn — flygtede til Tyskland med min Pige — et lille Juvelskrin — og dette Kors, som min døende Moder hængte mig om Halsen, idet hun gav mig sin sidste Velsignelse. (Ferdinand bliver tankefuld og ser med mere Sympathi paa Ladjen. — Hun fortsætter med stigende Sindsbevægelse.) Syg — uden Beskyttelse og formue — en forældreløs Udænding — saaledes kom jeg til Hamborg. Jeg havde ikke lært andet end en Smule fransk — lidt Filering og at spille paa Flygel — des bedre forstod jeg at spise paa Guld- og Sølvservice, at sove under Damastestæpper, at lade ti Tjenere flyve paa mit Vink og at høre paa fornemme Mænds

smigrende Ord. — Jeg havde grædt i sex Aar. — Den sidste Guldnaal var sat over Styr. — Min Pige døde. — Da førte Skæbnen Deres Hertug til Hamburg. — Jeg spaserede ved Elbens Bredder, saa' ned i floden og begyndte lige at fantasere om, hvad der var dybest: dette Vand eller min Nød! — Hertugen saa' mig, forfulgte mig, fandt min Bolig, laa' for min Fod og svor, at han elskede mig. (Hun stander i stor Bevægelse, saa' fortæller hun med grædende Øjne.) Alle Billeder fra min lykkelige Barndom vaagnede op med daarende Glans. — Sort som Graven var den trøsteløse Skæbne, jeg saa' for mig. — Mit Hjerte længtes brændende efter et andet Hjerte. — Jeg laa' ved hans Bryst. (Gaaer hurtigt bort fra ham.) Fordøm mig saa', om De kan!

Ferdinand

(meget bevæget, tiler hen til hende og holder hende tilbage).

Lady! Aa Gud! Hvad hører jeg? Hvad har jeg gjort? — — Jeg ser, at jeg har begaet en strækkelig Uretfærdighed! De kan ikke tilgive mig.

Lady

(Kommer tilbage og søger at fatte sig).

Hør videre! Fyrsten overrumpledé vel mig værgeløse unge Pige — men Norfolernes Blod oprørites i mig. Du er en født Fyrstinde, raabte det, og nu er du en Fyrstes Konkubine! — Stolt heden og Skæbnen brødes i mit Bryst, da Fyrsten bragte mig hertil, og da paa en Gang det gyse-

ligste Syn stod for mit Øje. — Den Vellyst, som findes hos denne Verdens Stormænd, er en umættelig Højne, der med Ulvehunger søger sit Offer. — Den havde allerede raset frygteligt i dette Land — den havde skilt Brud og Brudgom — havde endog sørderrevet Ægtefabels hellige Baand — højt ødelagt en families stille Lykke — her aabnet et ungts, uerfarent Hjerte for den hærgende Pest, og døende Piger nævnedes deres Lærers Navn under forhandelser og Krampetrækninger. — Jeg stillede mig mellem Lammet og Tigeren, fralokkede ham i en lidenskabelig Time hans fyrtelige Ed, og denne affrydelige Øfring maatte standse.

Ferdinand

(gaar op og ned i den heftigste Bevægelse).

Hold op, Mylady! Jeg vil ikke høre mere!

Lad y.

Denne sorgelige Periode veg for en endnu sorgeligere. Hof og Serail myldrede nu med Italiens Udstud. Flagrende Pariserinder legede med det frygtelige Scepter, og folket blødte under deres Luner — de oplevede alle deres fald. Jeg saa' dem synke i Støvet ved Siden af mig; thi jeg var mere føjet end de alle. Jeg tog Tøjlen fra Tyrannen, som i vellystig Slappelse hviledede i mine Arme — dit Fædreland, Walter, følte for første Gang en menneskelig Haand og sank tillidsfuldt til mit Bryst. (Pavse, i hvilken hun ser ømt paa ham.) Åh, at den

Mand, som er den eneste, jeg ikke vil miskjendes af, nu maa tvinge mig til at prale og til at svide mine tavse Velgjerninger i Beundringens Lys! — Walter, jeg har sprængt fængsler — jeg har sønderrevet Dødsdomme og forkortet mangen forfærdelig Evighed paa Galejerne. I uhelbredelige Saar har jeg dog i alt fald gydt lindrende Balsam — jeg har knust mægtige forbrydere og ofte reddet Uskylds fortalte Sag ved Bolerskens Taare. — Af, hvor sjælt var ikke det, du unge Mand! Hvor stolt kunde ikke mit Hjerte gjendrive enhver Anklage for min fyrtelige Fødsel! Og nu kommer den Mand, som ene og alene kan belønne mig for alt dette — den Mand, som min trætte Skæbne har skabt til Erstatning for mine tidlige Lidelser — den Mand, som jeg alt i Drømme omfatter med brændende Længsel —

Ferdinand

(afbryder hende i den heftigste Sindsbevægelse).

Det er for meget! Det er for meget! Det er imod Aftalen, Lady. De skulde rense Dem for Anklager, og nu gjør De mig til en forbryder. Skaan mig — jeg besværger Dem — skaan mit Hjerte, som sønderrives af Skam og bitter Angst.

Lady

(holder hans Haand fast i sin).

Nu eller aldrig! Længe nok har jeg holdt Stand som en Heltinde. — Disse Taarers Vægt

Kabale og Hjærlighed.

maa du endnu føle. (I den hjærligste Tone.) Hør mig, Walter — naar en ulykkelig Kvinde — der uimodstaaeligt, almægtigt føler sig draget til dig — naar hun læner sig til dig med et Bryst, der er fuldt af glødende, uendelig Hjærlighed — Walter! — og du saa endnu formaar at udtales det folde Ord Åre — naar denne ulykkelige — nedtrykt af følelsen af sin Skam — led ved Lasten — hævet ved Dydens Røst — naar hun kaster sig saaledes i dine Arme; (hun saar Aarmene om ham. Højtideligt.) naar hun vil frelses af dig — ved dig gives tilbage til Himlen, eller (idet hun vender Ansigtet bort, med bævende Stemme.) for at fly dit Billedes lyder Fortvivlelsens frygtelige Stemme og atter tumler ned i en affrydeligere Afgrund af Last —

Ferdinand

(river sig løs. I den strækkelige forlegenhed).

Nej, ved Himlens Gud! Jeg kan ikke holde det ud — Lady, jeg maa — Himmel og Jord hviler paa mig — jeg maa gjøre Dem en Tilstaaelse, Lady!

Lady

(idet hun iler bort fra ham).

Ikke nu! Ikke nu, ved alt, hvad der er helligt! — Ikke i dette forfærdelige Øjeblik, nu da mit sønderrevne Hjærtet bløder af tusend Dolkestik. — Om det saa gjælder Liv og Død — jeg kan ikke — jeg vil ikke høre det.

Ferdinand.

Jo, jo, kjære Lady! De maa! Hvad jeg nu vil sige Dem, vil formindse min Skyld og være en varm Afbigt for det tidligere. — Jeg har taget fejl af Dem, Mylady. Jeg ventede — jeg ønskede at finde Dem værdig til min foragt. Da jeg kom herhen, var jeg fast besluttet paa at fornærme Dem og gjøre mig fortjent til Deres Had. — Det havde været et Held for os begge, hvis mit forsæt var lykkedes! (Han tør et Øjeblik og taler derpaa sagtere og undsigeligt.) Jeg elster, Mylady — jeg elster en borgerlig Pige — Louise Miller, en Musikers Datter. (Ladyen vender sig blegnende bort fra ham; han fortsætter med mere lev.) Jeg veed, hvad det er, jeg styrter mig ind i; men selv om Kløgten byder Lidenskaben at tie, saa taler Pligten des højere. — Jeg er den skyldige. Det var mig, som sønderrev hendes Uskylds gyldne Fred — jeg lullede hendes Hjerte i Søvn med driftige Forhaabninger og gav det forræderisk til Pris for den vilde Lidenskab. — De vil minde mig om min Stand — min Fødsel — min Faders Principer — men jeg elster. — Mit Haab stiger saa meget højere, jo dybere Naturen er i Splid med Konveniens. — Min Beslutning og Fordomme! — Vi faa at se, om Moden eller Menneskeheden holder Valpladsen! (Ladyen sjuler sit Ansigt med begge Hænder. Han nærmner sig hende.) Vilde De sige noget, Mylady?

Lady

(med et Udtryk af den ørste Lidelse).

Nej, Hr. von Walter! Nej, ikke andet, end at

Kabale og Kjærlighed.

De ødelægger Dem selv og mig og en tredje tillige.

Ferdinand.

Og en tredje tillige?

Lady.

Vi kan ikke blive lykkelige med hinanden. Vi maa dog falde som Øfre for Deres Faders Hastværk. Jeg vil aldrig i Evighed vinde den Mands Hjærté, som kun twungen har givet mig sin Haand.

Ferdinand.

Twungen, Lady? Givet Dem sin Haand twungen? Og altsaa dog givet? Kan De tiltvinge Dem en Haand, naar Hjærtet ikke følger med? Kan De berøve en Pige den Mand, som er denne Piges hele Verden? Kan De rive en Mand bort fra en Pige, som er denne Mands hele Verden? Kan De, Myladys — De, som for et Øjeblik siden var den beundringsværdige britiske Kvinde — kan De gjøre det?

Lady.

Ja, fordi jeg maa gjøre det. (Med Alvor og Styrke.) Min Eidenstab, Walter, viger for min Kjærlighed til Dem. Men min Ære kan ikke længer gjøre det. — Vor forbindelse drøftes af hele Landet. Alles Øjne, alle Spottens Pile er rettede imod mig. Det er en uudslettelig Beskæmmelse, hvis en af Fyrstens Undersætter afviser mig. Gaa i Rette

Schiller.

med Deres fader! Værg Dem, saa godt De kan! —
Jeg lader alle Miner springe!

(Hun gaar hurtigt ud. Majoren bliver staende i maallos Bedøvelse. Parse.
Saa styrter han ud gjennem Fløjdsøren.)

Fjerde Scene.

Værelse hos Musikanten.

Miller. Fru Miller. Louise.

Miller

(Kommer hurtigt ind).

Jeg har jo sagt det i forvejen!

Louise

(iller øengsteligt hen til ham).

Hvad, Fader? Hvad har du sagt?

Miller

(gaar rærende frem og tilbage).

Kom med min Stadsfrakke — hurtigt! — jeg
maa komme ham i forkjøbet — og en hvid Manchet-
sjortel — Det tænkte jeg mig strax!

Louise.

for Guds Skyld! Hvad?

Fru Miller.

Hvad er der i Vejen? Hvad er der dog?

Kabale og Kjærlighed.

Miller

(faster sin Parke fra sig).

Hen til Frisøren med den strax! — Hvad der
er i Vejen? (Springer hen til Spejlet.) Og mit Skjæg er
ogsaa alt for langt — Hvad der er i Vejen? —
Hvad der er i Vejen, dit Kadaver? — fanden er
løs, og han skal gale i dig!

Fru Miller.

Nej, vil man se! Jeg skal ogsaa strax have
Skyld for altting!

Miller.

Du have Skylden? Ja, din Pøkkers Køft,
hvem skulde ellers have det? Du med din Satans
Junker i Morges. — Sagde jeg det ikke strax? —
Wurm har sladret.

Fru Miller.

Aa Passiar! Hvor kan du vide det?

Miller.

Hvor jeg kan vide det? — Nede ved Gade-
døren spøger en af Ministerens Tjenere omkring
og vil tale med Spillekanten.

Louise.

Jeg er fortapt.

Miller.

Og saa du med dine forglemmigej-Øjne! (Eer ond-
stabsfuldt.) Det er ganske rigtigt. Naar Djævlen

har lagt et *Weg* i ens *Hus*, saa faar man en
smuk Datter. — Nu ser jeg det!

Fru Miller.

Hvoraf veed du da, at det gjelder Louise? —
Du kan jo være blevet anbefalet til Hertugen.
Han vil maasté have dig i sit Orkester.

Miller

(springer efter sin Stof).

Saa gid da Svovlregnen fra Sodoma —
Orkester! — Ja, et Orkester, i hvilket du skal hyle
Diskanten, din Rufferske, og min forspiskede Bagdel
forestille Kontrabassen! (Kaster sig paa en Stol.) Almæg-
tige Gud!

Louise

(sætter sig ligbleg).

Moder! Fader! Hvorfor mon jeg paa en
Gang bliver saa bange?

Miller

(springer op igjen).

Men lad den Blæksører bare en Gang
komme i Nærheden af mig. — Lad ham komme!
— Hvad enten det er i denne eller den anden
Verden. — Jeg skal mase hans Legeme og Sjæl
til Vælling, jeg skal skrive alle ti Bud, alle de syv
Bønner i Fadervor og alle Mosebøger og Pro-
feterne paa hans Pukkel, saa man endnu ved
Dommedag skal kunne se de blaa Pletter —

Fru Miller.

Ja, band og støj du kun! Det er ogsaa den rette Maade at holde Djævlen ude paa! Hjælp os, store Gud! Hvad skal vi nu gjøre? Hvordan skal vi klare os? Hvad skal vi dog gjøre? Saa tal dog, Miller!

(Hun gaar grædende frem og tilbage).

Miller.

Jeg vil strax til Ministeren! Jeg vil tale først — jeg vil selv angive det. Du har vidst det før mig. Du kunde have givet mig et Vink. Man kunde have snakket Pigen til Rette. Det havde der endnu været Tid til. — Men nej! — Der var noget at makke sammen; der var noget at fiske! Du har oven i Kjøbet haaret Ved til Ilden. — Sørg du nu selv for dit Koblerskind! Søb den Kaal, du har spytet i! Jeg tager min Dattea under Armen og marscherer over Grænsen med hende.

Femte Scene.

Ferdinand von Walter (styrter forskrækket og aandeløs ind i Værelset).

Ferdinand.

Har min Fader været her?

Schiller.

Louise
(farer sammen).

Hans fader? Store Gud!

Fru Miller

(saaer hænderne sammen).

Præsidenten! Det er ude med os!

paa en Gang.

Miller
(er ondskabsfuldt).

Der har vi Skandalen!

Ferdinand

(iller hen til Louise og tryller hende i sine Arme).

Min er du, om saa Himmel og Helvede træder imellem os!

Louise.

Min Død er sikker! — Hvad mere? — Du nævnede et strækkeligt Navn — Din fader?

Ferdinand.

Nej! Nej! Det er overstaaet. Jeg har dig jo igjen. — Du har jo mig igjen. Aa, lad mig trække Vejret ved dette Bryst! Det var en skrækkelig Time!

Louise.

Hvilken? Du dræber mig!

Ferdinand

(træder tilbage og ser betydningsfuldt paa hende).

En Time, Louise, i hvilken en fremmed Skikkelse

Kabale og Kjærlighed.

stillede sig imellem mit Hjærté og dig — i hvilken min Samvitighed sik min Kjærlighed til at blegne — i hvilken min Louise holdt op med at være alt for sin Ferdinand — —

(Louise skjuler Ansigtet i Hænderne og synker ned paa Stolen).

Ferdinand

(gaar hurtigt hen til hende, bliver staende maallos foran hende og stirrer paa hende; saa gaar han pludseligt fra hende i sterk Bevægelse).

Nej! Aldrig! Det er umuligt, Lady! Det er for meget forlangt! Jeg kan ikke ofre dig denne Uskyld. — Nej, ved den evige Gud! Jeg kan ikke bryde min Ed, der højt som Himlens Torden taler advarende til mig fra dette bristende Øjel — Lady, se her hen — se her hen, du Ravnefader! — Skal jeg dræbe denne Engel? Skal jeg sende Helvede ned i dette sjonne Bryst? (Idet han besluttet iles hen til hende.) Jeg vil føre hende frem for Verdensdommerens Trone, og den evige skal sige, om min Kjærlighed er en Forbrydelse. (Han tager hende ved Haanden og reiser hende op fra Stolen.) Fat Mod, min elsfede! — Du har sejret! Som Sejrherre kommer jeg tilbage fra den farligste Kamp!

Louise.

Nej, nej! Skul intet for mig! Udtal den forfærdelige Dom! Nævnede du ikke din Fader? Nævnede du ikke Ladyen? — Dødens Gys isner mig. — Man figer, at hun vil gifte sig.

Ferdinand

(styrter bedøvet ned for Louises fod).

Med mig, ulyksalige!

Schiller.

Louise

(efter en Pavse, med stille, bærende Tone og stræffelig Ro).

Naa — hvorfor ræddes jeg? — Den gamle
Mand derhenne har ofte sagt mig det — jeg har
aldrig villet tro ham. (Pavse. Hun kaster sig grædende i Millers
Arme.) Fader, her har du din Datter igjen. — Tilgiv
mig, Fader! — Dit Barn kan jo ikke gjøre for, at
denne Drøm var saa skøn, og — — at hendes
Øpvaagnen nu er saa frygtelig — —

Miller.

Louise! Louise! — Aa Gud, hun erude af
sig selv. — Min Datter, mit stakkels Barn — for-
bandelse over forføreren! — forbandelse over den
Kvinde, der har været hans Koblerske!

Fru Miller

(kaster sig jamrende ned paa Gulvet).

Fortjener jeg denne forbandelse, min Datter? —
Gud tilgive Dem, Hr. Baron! — Hvad har dette
Lam gjort, siden De vil dræbe det?

Ferdinand

(gaar hen til hende. Med Bestemthed).

Men jeg vil ødelegge hans Kabaler — jeg
vil sonderrive alle Fordommens Jærnlænker. —
Fri som en Mand vil jeg vælge, saa disse
Insektsjæle skal svimle ved at se min Kjærligheds
Kæmpewerk.

(Han vil gaa.)

Kabale og Kjærlighed.

Louise

(rejser sig stjælvende og følger ham).

Bliv! Bliv! — Fader! — Moder! — J denne
strækkelige Time forlader han os!

Fru Miller

(iler efter ham og holder paa ham).

Præsidenten kommer herhen. — Han mishandler
vort Barn. — Han mishandler os — og De vil
forlade os, Hr. von Walter?

Miller

(er rasende).

Forlade os! Ja, naturligvis! Hvorfor ikke?
— Hun har jo givet ham alt! (Det han med den ene Haand
griber Majorens, med den anden Louises Haand.) Taalmodighed,
min Herre! Vejen ud af mit Hus gaar kun over
hende der. — Vent paa din Fader her, hvis du
ikke er en Skurk! Fortæl ham, hvorledes du har
listet dig ind i hendes Hjerte, Bedrager, eller ved
Gud! (Han kaster Datteren hen imod ham. Vildt og heftigt.) Du skal
først høndertræde denne klynkende Orm, hvem Kjær-
ligheden til dig saaledes har ødelagt.

Ferdinand

(kommer tilbage og gaar op og ned i dybe Tanker).

Præsidentens Magt er vel stor — en Faders
Ret strækker sig langt — forbrydelsen kan endog
skjule sig under dens Dække; han kan gaa vidt —
vidt! — Men til det yderste gaar dog kun Kjærlig-
heden. — Her, Louise! din Haand er min! (Han griber

Schiller.

den heftigt.) Saa sandt Gud ikke skal forlade mig i mit sidste Alandedrag! — Det Øjeblik, som skiller disse to Hænder ad, sønderriver ogsaa Traaden mellem mig og Verden.

Louise.

Jeg bliver bange for dig! Se ikke paa mig!
Dine Læber sjælve! Dit Øje ruller saa frysteligt —

Ferdinand.

Nej, Louise! Skjælv ikke! Det er ikke Vanvid, som taler ud af mig! Det er Himmelens kostelige Gave, Beslutningen i det afgjørende Øjeblik, naar det tyngede Bryst kun kan slappe sig Luft ved en uhørt Anstrængelse. — Jeg elsker dig, Louise — Jeg vil beholde dig, Louise. — Nu af Sted til min Fader.

(Han skyter hurtigt af Sted og løber — imod Præsidenten.)

Sjette Scene.

Præsidenten (med følge). De forrige.

Præsidenten
(idet han træder ind).

Der er han jo!

(Alle forfærdede.)

Ferdinand
(viger nogle Skridt tilbage).

I Uskyldighedens Hus.

Kabale og Hjærlighed.

Præsidenten.

Hvor Sønnen lærer Lydighed imod sin Fader?

Ferdinand.

Lad os — —

Præsidenten

(afbryder ham, til Miller).

Er Han Faderen?

Miller.

Stadsmusikant Miller.

Præsidenten

(til Konen).

Og Hun Moderen?

Fru Miller.

Af ja, jeg er Moderen.

Ferdinand

(til Miller).

Fader, før Han sin Datter ud. — Hun er lige
ved at besvime.

Præsidenten.

Det er en overslødig Omhu! Jeg skal muntre
hende! (Til Louise.) Hvor længe har Hun kjendt Præsi-
dentens Søn?

Schiller.

Louise.

Ham har jeg aldrig brudt mig om. Ferdinand
von Walter har besøgt mig siden November.

Ferdinand.

Og tilbeder hende.

Præsidenten.

Har hun faaet noget Lofte?

Ferdinand.

I dette Øjeblik det højstidelige for Guds
Aasyn!

Præsidenten

(vredt til sin Søn).

Du skal nok faa Lov til at skrifte din Daar-
skab. (Til Louise.) Jeg venter paa Svar.

Louise.

Han har svoret, at han elsker mig.

Ferdinand.

Og jeg skal holde min Ed.

Præsidenten.

Skal jeg befale, for at faa dig til at tie? —
Har Hun taget imod den Ed?

Louise

(inderligt).

Jeg besvarede den.

Kabale og Kjærlighed.

Ferdinand

(med fast Stemme).

Forbundet er sluttet.

Præsidenten.

Jeg lader det EKKO smide ud. (Ondskabsfuldt til Louise.)
Men han har da altid betalt Hende kontant?

Louise

(opmærksom).

Det Spørgsmaal forstaaer jeg ikke helt.

Præsidenten

(med bivende latter).

Ikke det? Naa, jeg mener kun — enhver
Arbejder er jo sin Løn værd — som man siger —
og Hun har vel forhaabentlig heller ikke foræreget
sin Kunst bort — eller var hun maaßke tilfreds
med Afsætningen alene? Hvad?

Ferdinand

(farer ræsende op).

Hælvede! Hvad var det?

Louise

(med Værdighed og Vrede til Majoren).

Hr. von Walter, nu er De fri.

Ferdinand.

Fader! Dyden kræver Værefrygt, selv om den
er i Tiggerdragt.

Schiller.

Præsidenten

(ler højere).

Det var en morsom Fordring! Faderen skal
respektere sin Søns Skjæge!

Louise

(styrter om).

Himmel og Jord!

Ferdinand

(samtidig med Louise, idet han drager sin Haarde imod Præsidenten, men
hurtigt lader den synke igjen).

Fader, De har en Gang haft et Liv at fordre
af mig. — Det er betalt. (Stifter Haarden i Skeden.) Mit
Gjeldsbrev ligger sønderrevet der —

Miller

(som hidtil har staaet frugtsom i nogen Afstand, træder nu bevæget frem.
Han stærer Tænder af Vrede, eller de klapre af Angst).

Deres Excellence — Barnet er Faderens Vært.
— Med Deres Tilladelse! — Den, der sjælder
Barnet ud for en Mør, saar Faderen i Ansigtet —
og lige for lige — Saadan er Taxten hos os. —
Med Deres Tilladelse!

Fru Miller.

Hjælp, store Gud! — Nu begynder den gamle
ogsaa. — Lynet rammer vort Hoved.

Præsidenten

(der kun halvvejs har hørt ham).

Er Kobleren ogsaa paa Færde? — Vi skal
strax tales ved, Kobler!

Rabale og Kjærlighed.

Miller.

Med Deres Tilladelse! Mit Navn er Miller,
hvis De vil høre en Adagio — med Elskovsaffærer
kan jeg ikke være til Tjeneste. Saa længe Hoffet
endnu har forraad nok af den Slags, behøve vi
Borgerfolk ikke at levere noget. Med Deres Tilladelse.

Fru Miller.

for Guds Skyld, Mand! Du ødelægger Kone
og Barn!

Ferdinand.

Fader, De spiller en Rolle her, som De i alt
fald kunde have undværet Vidner til.

Miller

(kommer nærmere; mere behjærtet).

Jeg vil tale rent ud af Posen. Med Deres
Tilladelse. Deres Excellence styrer og raader i
Landet. Dette er min Stue. Min underdanigste
Kompliment, naar jeg en Gang bringer en Promemoria;
men en ubehøvlet Gjæst faste jeg paa
Porten. — Med Deres Tilladelse.

Præsidenten

(bleg af Vrede).

Hvad? — Hvad behager?

(Træder nærmere hen til ham.)

Miller

(trækker sig langsomt tilbage).

Ja, det var bare min Mening, Hr. — Med
Deres Tilladelse.

Schiller.

Præsidenten
(forbitret).

Din driftige Mening bringer dig i Tugthuset,
Kjæltring! — Af Sted! Hent nogle Rettsbetjente.
(Nogle af følget gaa. Præsidenten gaar rasende frem og tilbage.) Faderen
i Tugthuset — Moderen og Tøsen i Gabestokken!
— Retfærdigheden skal laane min Vrede sine Arme. —
for denne Beskæmmelse maa jeg have en frygtelig
Øprejsning. — Noget saadant Pak skulde ødelægge
mine Planer og ustraffet pudse Fader og Søn paa
hinanden! — Ha, I fordømt! Jeg vil møtte
mit Had med eders Undergang; hele Huglen, Fader,
Moder og Datter, vil jeg ofre for min brændende
Hævn.

Ferdinand

(træder rolig og standhaftig hen til dem).

Aa nej! Vær I kun uden frygt! Jeg er jo
til Stede. (Beskedent til Præsidenten.) Fader, De maa ikke
handle overilet! for Deres egen Skyld maa De
ikke begaa nogen Voldsgjerning. — Der findes et
Sted i mit Hjerte, hvor Ordet Fader endnu aldrig
er blevet hørt — træng ikke ind i dette!

Præsidenten.

Ti, elendige! Eg ikke min Vrede endnu mere!

Miller

(vaagner op af en Døs).

Sørg du for dit Barn, Kone! Jeg løber hen
til Hertugen. — Hans Hoffskædder — den Tanke

Kabale og Kjærlighed.

har Gud indgivet mig — hans Hoffsrædder lærer
at spille paa Fløjte hos mig. Det maa lykkes mig
hos Hertugen.

(Han vil gaa.)

Præsidenten.

Hos Hertugen, siger du? — Har du glemt, at
jeg er den Tærskel, som du maa springe over eller
knælle Halsen paa? — Hos Hertugen, Fæhoved? —
Prøv det, naar du ligger levende begravet i et
fængsel dybt under Jorden, hvor Natten gantes
med Helvede, og Lys og Lyd ikke naar ned. Saa
kan du rasle med dine Lænker og Klynke: Jeg er
bleven behandlet for galt!

Syvende Scene.

Retsbetjente. De forrige.

Ferdinand

(iller hen til Louise, som halvdød falder i Armene paa ham).

Louise! Hjælp! Til Hjælp! Hun dør af Skræk!
(Miller tager sin Spankforsstof, sætter Hatten paa Hovedet og forbereder sig
til Angreb. Konen fastar sig paa Knæ for Præsidenten.)

Præsidenten

(til Retsbetjentene, idet han viser sin Orden).

Læg Haand paa dem, i Hertugens Navn! —
Bort fra Skjøgen, Dreng — hvad enten hun er
besvimet eller ikke! — Naar hun har Jærnhalss-
baandet paa, bliver hun nok vækket med Stenkast.

Schiller.

Fru Miller.

Naade, Deres Excellence! Naadel Naade!

Miller

(haler sin Kone op).

Knæl for Gud, din gamle Hylemær, og ikke
for — — Hallunker, siden jeg dog nu skal i
Tugthuset!

Præsidenten

(bider sig i Læben).

Du kan regne fejl, Slubbert. Der staar endnu
Galger tomme. (Til Retsbetjentene.) Skal jeg sige det
endnu en Gang?

(Retsbetjentene nærme sig Louise).

Ferdinand

(stiller sig foran hende. Forbitret).

Hvem ønsker noget? (Han tager sin Kaarde og værger sig
med Grebet.) Vor at røre hende, hvis J ikke ogsaa
har bortlejet eders Hjernerfæller til Retten! (Til Præsi-
denten.) Skaan Dem selv! Driv mig ikke videre,
Fader!

Præsidenten

(truende til Retsbetjentene).

Hvis J sætter Pris paa jer Stilling, J
Kujoner —

(Retsbetjentene søger at tage fat paa Louise).

Ferdinand.

Død og Helvede! Jeg siger: Tilbage! —
Endnu en Gang! Hav Medynk med Dem selv!
Driv mig ikke til det yderste, Fader!

Kabale og Hjærlighed.

Præsidenten
(opbragt til Retsbetjentene).

Er det eders Tjenesteiver, J Skurke?
(Retsbetjentene tage hidsigere fat).

Ferdinand.

Hvis det skal være saa (han drager Kaarden og saarer nogle af dem.) — tilgiv mig, Retfærdighed!

Præsidenten
(forbitret).

Jeg vil dog se, om ogsaa jeg skal føle den Kaarde.

(Han tager selv fat paa Louise og overgiver hende til en Retsbetjent.)

Ferdinand
(er forbitret).

Fader! Fader! De laver her et bidende Smædeskrift mod Guddommen, der har forstaet sig saa daarligt paa sinefolk og gjort fuldkomne Bøddelknægte til slette Minister.

Præsidenten
(til de andre).

Af Sted med hende!

Ferdinand.

Fader, hun skal staa i Gabestokken, men sammen med Majoren, Præsidentens Søn. — Forlanger De det endnu?

Schiller.

Præsidenten.

Des morsommere bliver Skuespillet. — Af Sted!

Ferdinand.

Fader! Jeg faste min Officerskaarde paa
Pigen. — Forlanger De det endnu?

Præsidenten.

Portépéen er ved din Side bleven vant til
Gabestokken. — Af Sted! Af Sted! I fjender jo
min Vilje.

Ferdinand

(puffer en Retsbetjent til Side, tager fat i Louise med den ene Arm, medens
han retter Kaarden imod hende med den anden).

Fader! Hør De bestemmer min Hustru, gjennem-
borer jeg hende. — Forlanger De det endnu?

Præsidenten.

Gjør det, hvis din Klinge er spids!

Ferdinand

(slipper Louise og faste et frysteligt Blik mod Himlen).

Almægtige Gud! Du er mit Vidne! Jeg har
prøvet alle menneskelige Midler. — Nu maa jeg
stride til et Djævelst. I fører hende til Gabestokken,
og imidlertid (Han raaber det ind i Præsidentens Øren.) fortæller
jeg Residenzen en Historie om, hvorledes man bliver
Præsident.

(Gaar.)

Nabale og Hjærlighed.

Præsidenten

(som ramt af et Lyn).

Hvad er det? — Ferdinand! — Slip hende!

(Han løber ud efter Majoren.)

(Tæppet falder.)

Tredje Aft.

Sal hos Præsidenten.

første Scene.

Præsidenten og Sekretær Wurm (kommen).

Præsidenten.

Det var en forbandet Historie.

Wurm.

Jeg var bange for det, naadige Herre. Tvang gjør altid Sværmere forbitrede, men omvender dem aldrig.

Præsidenten.

Jeg stolede paa denne Plan. Jeg ræsonnerede saaledes: Naar Pigen bliver vancæret, maa han som Officer træde tilbage.

Schiller.

Wurm.

Det var fortræffeligt. Men saa skulde Vanæren ogsaa have været der.

Præsidenten.

Og dog — naar jeg nu med koldt Blod overvejer det — jeg burde ikke have ladet mig stræmme saaledes. Det var en Trusel, som han aldrig havde gjort Alvor af.

Wurm.

Det skal De ikke sige. Naar man tirrer et lidenskabeligt Menneske, er ingen Dumhed ham for vanvittig. De siger, at Majoren altid har rystet paa Hovedet ad Deres Administration. Det tror jeg ej gjerne. De Principer, som han bragte med fra Akademierne, huede mig strax ikke rigtigt. Hvad har ogsaa de fantastiske Drømme om Sjælsstørhed og personlig Adel at gjøre ved et Hof, hvor den største Visdom bestaar i at være stor og lille i det rette Tempo og paa en behændig Maade? Han er for ung og ildfuld til at finde Behag i Kabalens langsomme, krumme Gang, og intet andet end det store og øeventyrlige kan sætte hans Ergjerrighed i Bevægelse.

Præsidenten.

Men hvad kan denne velvise Bemærkning gavne vor Sag?

Wurm.

Den viser Deres Excellence Saaret og maaſte ogsaa forbindingen. Et Menneske med en saadan Karakter — jeg beder om forladelse — ſkulde man hverken nogen Sinde have gjort til ſin fortrolige eller til ſin fjende. Han finder det Middel, hvorved De er ſteget, aſſkyeligſt. Maaſte har det hidtil kun været Sønnen, der har bundet forræderens Tunge. Giv ham Lejlighed til med Rette at kunne ryſte Sønnen af ſig, bring ham ved gjentagne Storme mod hans Eidenſtab til at tro, at De ikke er en øm Fader, og De ſkal ſe, at Patriotens Pligter meldes ſig hos ham. Ja, alene den følsomme Tanke at bringe Retfærdigheden ſaa mærkværdigt et Offer kunde have nok Tiltrækningskraft for ham, ſaa han endog kunde ſtyrte ſin Fader.

Præſidenten.

Wurm — Wurm. — Det er en forfærdelig Afgrund, Han fører mig hen til.

Wurm.

Jeg ſkal føre Dem tilbage, naadige Herre. — Maa jeg tale rent ud?

Præſidenten

(ſætter fig).

Som en dømt forbryder til ſin Medſkyldige.

Wurm.

Alt saa tilgiver De, naar jeg siger, at De
skylder Deres smidige Hoffunkst hele Præsidenten;
men hvorfor har De saa ikke ogsaa betroet Faderen
til den? Jeg mindes, med hvilken Abenhed De
i sin Tid overtalte Deres forgænger til at spille
et Parti Piquet og i al Venstabelighed sad og
drak en god Burgunder med ham den halve Nat
igjennem, og det var dog den samme Nat, i hvilken
den store Mine skulde tændes og sprænge den gode
Mand i Lufsten. — Hvorfor har De viist Deres
Søn, hvem der var hans fjende? Han burde
aldrig have erfaret, at jeg vidste Bessed med hans
Elskovsaffære. De kunde have undermineret Romanen
paa Pigens Side og beholdt Deres Søns Hjerte.
De vilde da have spillet den floge General, som
ikke angriber sin fjendes Centrum, men søger at
sprænge fløjene.

Præsidenten.

Hvorledes skulde det gjøres?

Wurm.

Paa den simpleste Maade — og alle Kort er
endnu langt fra spillede ud. Se i nogen Tid bort
fra, at De er Fader! Kæmp ikke med en Lidenskab,
som enhver Modstand kun gjør mægtigere. —
Overlad til mig ved denne Lidenskabs egen Arne
at udruge Ormen, som skal fortære den!

Kabale og Kjærlighed.

Præsidenten.

Jeg er virkelig nysgjerrig.

Wurm.

Jeg vilde kun forstaa mig daarligt paa Sjælens Barometer, hvis ikke Majoren er lige saa strækkelig i sin Skinsyge som i sin Kjærlighed. Væk Mis-tanke hos ham til Pigebarnet — — hvad enten den er rimelig eller ikke. Et Gran Bærme er nok til at bringe hele Massen i Gjæring.

Præsidenten.

Men hvor skal vi faa det Gran fra?

Wurm.

Ja, det er det, det kommer an paa. — Fremfor alt maa De forklare mig, naadige Herre, hvor meget der staar paa Spil for Dem, hvis Majoren fastholder sin Vægring — i hvor høj Grad det er vigtigt for Dem at gjøre Ende paa hans Roman med den borgerlige Pige og bringe Forbindelsen med Lady Milford i Stand.

Præsidenten.

Hvor kan han spørge om det, Wurm? — Hele min Indslydelse staar paa Spil, hvis Partiet med Ladjen gaar tilbage, og jeg risikerer min Hals, hvis jeg trænger Majoren.

Schiller.

Wurm

(muntert).

Vil De nu være saa naadig at høre efter! —
Majoren behandle vi med List. Eige over for
Pigen benytte vi hele Deres Magt. Vi dikttere
hende en Billetedoux til en tredje Mand og spille
den paa en snild Maade i Hænderne paa Majoren.

Præsidenten.

Det var en vild Ide! Som om hun saadan
uden videre vilde befremme sig til at underskrive
sin egen Dødsdom!

Wurm.

Hun maa gjøre det, hvis De vil lade mig
have fri Hænder. Jeg kjender den gode Sjæl ud
og ind. Hun har kun to saarbare Punkter, gjennem
hvilke vi kan løbe Storm mod hendes Samvittighed —
nemlig Faderen og Majoren. Den sidstnævnte holde
vi ganske ude af Spillet; desto friere kan vi
mansøvrene med Musikanten.

Præsidenten.

Som f. Ex.?

Wurm.

Efter hvad Deres Excellence har sagt mig
om Optinent der i Huset, er intet lettere end at
true Faderen med en Kriminalproces. Hudlingens
og Seglbevarerens Person er saa at sige Maje-
stætens Stygge. — Naar man fornærmer hin, saarer

man denne. — I alt Fald skal jeg jage den stakkels
Prækker gjennem et Naaleøje med denne künstige
Bussemænd.

Præsidenten.

Ja, men — alvorlig maa Historien ikke blive.

Wurm.

Nej, aldeles ikke — kun for saa vidt som det
er nødvendigt at bringe Familien i Knibe. — Vi
lade altsaa i al Stilhed Musikeren sætte fast — for
at gjøre Nøden større, kunde man jo tage Moderen
med — saa tale vi om kriminel Anklage, om
Skafottet, livsvarigt Fængsel og gør Brevet fra
Datteren til eneste Betingelse for hans Frigivelse.

Præsidenten.

Ja, ja vel! Det er godt!

Wurm.

Hun elsker sin Fader — jeg kan gjørne sige:
til Raseri. Der er Fare for hans Liv, i alt Fald
for hans Frihed — hendes Samvittighed vil be-
brejde hende, at hun har givet Anledning dertil —
hun ser, det er umuligt at faa Majoren — hun
er forstyrret i Hovedet — det skal jeg sørge for. —
Det kan ikke slaa fejl — hun maa gaa i Fælden.

Præsidenten.

Men min Søn? Vil han ikke strax faa Færtten
deraf? Bliver han saa ikke endnu mere rasende?

Schiller.

Wurm.

Lad det være min Sag, naadige Herre. —
Faderen og Moderen blive ikke slupne løs, før hele
Familien har aflagt Ed paa at holde alt hemme-
ligt og stadsfæste Bedrageriet.

Præsidenten.

En Ed? Hvad gavnner en Ed, Tosse?

Wurm.

Intet hos os, naadige Herre, men alt hos
disse Mennesker! — Ser De nu, hvor let vi begge
to komme til Malet paa denne Maade. — Pige-
barnet mister Majorens Kjærlighed og sit gode
Navn og Rygte. Forældrene blive medgjørligere,
og naar de er blevne helt føjelige ved denne Slags
Skæbnens Tilskælleser, synes de til sidst, at det er
en Naade, naar jeg giver Datteren hendes Reputa-
tion tilbage ved at gifte mig med hende.

Præsidenten

(ler og ryster paa Hovedet).

Ja, jeg erklærer mig for overvunden, Skurk!
Dette Vær er fordømt fint! Eleven overgaar
Mesteren! — — Nu bliver Spørgsmaalet, til hvem
Billetten skal adresseres? Hvem skal hun mis-
tænkes for at staa i forhold til?

Wurm.

Det maa nødvendigvis være en Mand, hvis

Kabale og Kjærlighed.

hele Velfærd er afhængig af Deres Søns Beslutning i denne Affære.

Præsidenten
(efter at have tænkt sig om).

Jeg ved ikke andre end Hofmarschallen.

Wurm
(trækker paa Skulden).

Det vilde nu rigtignok ikke være min Smag,
hvis jeg var Louise Miller.

Præsidenten.

Hvorfor ikke? Det var mærfeligt! Et glimrende Toilette — en Duft af eau de mille fleurs og Moskus — en Haandfuld Dukater efter hvert dumt Ord — og alt dette skulde ikke i Længden kunne bestikke en borgerlig Piges Sjæl? Min gode Ven, saa nøjeregnende er Skinsygen ikke. Jeg sender Bud efter Marschallen.

(Ringer.)

Wurm.

Medens Deres Excellence besørger dette og lader Spillemanden putte i Hullet, vil jeg gjøre et Udkast til den omtalte Elskovsbillet.

Præsidenten
(gaar hen til Skrivepulten).

Som Han bringer mig til Gjennemlæsning,
saal snart den er færdig. Wurm gaar. Præsidenten sætter sig til at skrive; en Kammiertjener kommer, han rejser sig og giver ham et Papir.

Schiller.

Denne Arrestbefaling skal strax expedieres — en anden af jer beder Hofmarschallen om at se hen til mig.

Kammertjeneren.

Den naadige Herre kom kjørende i dette Øjeblik.

Præsidenten.

Saa meget des bedre. — Han maa sige, at Anstalterne skal træffes med forsigtighed, saa der ikke bliver Opløb.

Kammertjeneren.

Meget vel, Deres Excellence!

Præsidenten.

Det skal gaa ganske stille af, forstaar Han?

Kammertjeneren.

Ja, Deres Excellence.

(Gaat.)

Anden Scene.

Præsidenten. Hofmarschallen.

Hofmarschallen

(har meget travlt).

Jeg ser her ind ganske en passant, kjæreste! —
Hvordan har De det? Hvorledes befinder De

Kabale og Kjærlighed.

Dem? — I Aften er der stor Opera — Dido —
det superbeste Fyrværkeri — en hel Stad staar i
flammer. — De vil da ogsaa se den brænde? Ikke?

Præsidenten.

Jeg har Fyrværkeri nok her i mit eget Hus;
det sprænger mig formodentlig snart hele Herlig-
heden i Luften! — De kommer som kaldet, kjære
Marschal. De maa raade mig, hjælpe mig i en
Sag, der enten vil poussere os begge frem eller
ødelægge os fuldstændigt. Sæt Dem!

Hofmarschallen.

De gjør mig ganske bange, kjære, søde Ven!

Præsidenten.

Som sagt — poussere os frem eller ødelægge
os fuldstændigt. De kjender min Plan med Majoren
og Lady Milford. De forstaar ogsaa, hvor nød-
vendig den var for at befæste vor Lykke. Det
hele kan styrte sammen, Kalb. Ferdinand vil ikke.

Hofmarschallen.

Vil ikke — vil ikke! — Jeg har fortalt det i
hele Byen! Alle Mennesker tale jo om denne
Mariage.

Præsidenten.

De staar som en Vindbeutel for hele Byen.
Han elsker en anden.

Schiller.

Hofmarschallen.

De spøger! Er det en Hindring?

Præsidenten.

Ja, den mest uovervindelige Hindring hos den Stivnafte.

Hofmarschallen.

Han skulde være saa vanvittig at støde sin fortune fra sig? Virkelig?

Præsidenten.

Spørge ham, og De skal høre, hvad han svarer!

Hofmarschallen.

Men, mon Dieu! Hvad svarer han da?

Præsidenten.

At han vil oplyse hele Verden om den forbrydelse, ved hvilken vi er stegne — at han vil angive os for vore falske Breve og Kvitteringer — at han vil udlevere os begge to til Bødlen — det svarer han.

Hofmarschallen.

Er De forrykt?

Præsidenten.

Det har han svaret. Han var allerede lige ved at gjøre det. — Jeg sikrer ham med Nød og næppe fra det ved at ydmýge mig paa det dybeste. Hvad siger De til det?

Kabale og Kjærlighed.

Hofmarschallen

(med et faareagtigt Ansigt).

Min forstand staar stille.

Præsidenten.

Det sit nu endda være. Men mine Spioner
melde mig tillige, at Overmundskjæn^k von Bock
staar paa Springet til at fri til Ladyen.

Hofmarschallen.

De gør mig rasende! Hvem siger De? Von
Bock, siger De? — Need De ikke, at vi er Døds-
fjender? Need De, hvorsor vi er det?

Præsidenten.

Nej, jeg har ikke Anelse om det.

Hofmarschallen.

Kjæreste! Naar De hører det, bliver De
rasende. — Kan De endnu huske det Hofbal — —
det er snart een og tyve Aar siden — det Hofbal,
ser De, paa hvilket der første Gang blev danset
den engelske Dans — da der dryppede hædt Voks
fra en Lysekron^e ned paa Grev von Meerschaums
Domino. — Aa Gud, det maa De da kunne huske!

Præsidenten.

Ja, hvem skulde kunne glemme det?

Hofmarschallen.

Ser De! Prinsesse Amalie havde i Dansens Hede tabt et Strømpebaand. — Der opstod en almindelig Tumult — naturligvis — von Bock og jeg — vi var Kammerjunkere — vi krybe gjennem hele Balsalen for at søge efter Strømpebaandet — endelig ser jeg det — von Bock springer frem — river mig det ud af Haanden — hvad siger De? — bringer Prinsessen det og snapper Komplimenten væk lige for Næsen af mig. — Hvad synes De?

Præsidenten.

Det var impertinent!

Hofmarschallen.

Han snapper Komplimenten væk lige for Næsen af mig! — Jeg var lige ved at besvime. Der er ingen, der har oplevet Mage til Malice. — Endelig mander jeg mig op; jeg nærmer mig Hendes Durchlauchtighed og siger: Naadigste Frue, von Bock var saa lykkelig at overrække Deres Højhed Strømpebaandet; men den, der først sik Øje paa Strømpebaandet, finder i al Stilhed sin Løn i Gjerningen og tier.

Præsidenten.

Bravo, Marschal, bravissimo!

Hofmarschallen.

Og tier. — Men jeg skal huske von Bock det lige til Dommedag — den nederdrægtige, krybende

Kabale og Kjærlighed.

Spyttsliffer! — Og det var ikke det hele endnu. — Da vi begge to paa samme Tid styrter os over Strompebaandet, tørrer von Bock al Pudderet af paa højre Side af min Frisure, og jeg var ødelagt for hele Resten af Aftenen.

Præsidenten.

Det er den Mand, som skal ægte Lady Milford og være Nummer eet ved Hoffet!

Hofmarschallen.

De støder mig en Dolk i Hjærtet. Skal ægte? Skal? Hvorfor skulde han det? Jeg indser ikke Nødvendigheden af det?

Præsidenten.

Fordi Ferdinand ikke vil, og der er ingen anden, der melder sig.

Hofmarschallen.

Men veed De da ikke et eneste Middel til at bringe Majoren til Fornuft? — — Om det saa er nok saa bisart, nok saa fortvivlet! — Hvad i al Verden kan være os saa modbydeligt, at det ikke nu vilde være velkommen, naar det gjælder om at stikke denne nedrige von Bock ud?

Præsidenten.

Jeg veed kun eet Middel, og det heror paa Dem.

Schiller.

Hofmarschallen.

Det beror paa mig! Hvad er det?

Præsidenten.

Det er at sætte Splid mellem Majoren og hans elskede.

Hofmarschallen.

Sætte Splid imellem dem? Hvad mener De?
— Hvorledes skal jeg gjøre det?

Præsidenten.

Slaget er vundet, saa snart vi vælge hans
Mistanke mod Pigen.

Hofmarschallen.

Mener De Mistanke om, at hun stjæler?

Præsidenten.

Aa Skak! Hvor skulle han tro det? Nej,
Mistanke om, at hun ogsaa har med en anden
at gjøre.

Hofmarschallen.

Og denne anden?

Præsidenten.

Det skal være Dem, Hr. Baron.

Hofmarschallen.

Mig? Mig? — Er hun af Adel?

Kabale og Kjærlighed.

Præsidenten.

Hvad skal det sige? Hvilken Idé! — Hun er
Datter af en Musikant.

Hofmarschallen.

Alt saa borgerlig! Det gaar ikke an! Vel?

Præsidenten.

Hvorfor gaar det ikke an? Narrestreger!
Hvem i al Verden vil det falde ind at spørge
om Stamtræet, naar der er Tale om et Par
runde Kinder?

Hofmarschallen.

Men betenk dog, at jeg er Egtemand! Og
min Reputation ved Hove!

Præsidenten.

Det er en anden Sag. Saa beder jeg om
Forladelsel. Jeg vidste ikke, at De lagde mere
Vægt paa ulastelige Sæder end paa Indflydelse.
Lad os saa ikke tale mere om den Ting!

Hofmarschallen.

Nej, Hr. Baron! Det er ikke Meningen.

Præsidenten

(føldt).

Nej — De har fuldstændigt Ret. Jeg er
ogsaa fjer af det. Nu siger jeg Stop og ønsker

Schiller.

von Bock til Lykke til Premierministerværdigheden.
Man kan ogsaa leve andre Steder. Jeg beder
Hertugen om min Dimission.

Hofmarschallen.

Hvad skal jeg saa gjøre? — De kan sagtens
snakke — De er en studeret Mand! Men hvad skal
jeg gjøre? — *Mon Dieu!* hvad er jeg, naar Hans
Durchlauchtighed giver mig min Aftsted?

Præsidenten.

Et Bonmot fra i forgaars! Moden fra
i fjer!

Hofmarschallen.

Jeg besværger Dem, kjæreste, bedste Ven! —
Den Tanke er alt for gruelig! — Jeg vil finde
mig i alt.

Præsidenten.

Vil De laane Deres Navn til et Rendezvous,
som denne Jomfru Miller skal foreslaa Dem i
et Brev?

Hofmarschallen.

Naa ja ja da, i Guds Navn!

Præsidenten.

Og tage dette Brev et eller andet Sted, hvor
Majoren maa se det?

Kabale og Kjærlighed.

Hofmarschallen.

Ja, jeg kan jo f. Ex. ved Paraden lade, som om jeg taber det, idet jeg tager mit Kommetørklæde frem.

Præsidenten.

Og vil De saa spille Deres Elferrolle lige over for Majoren?

Hofmarschallen.

Mort de ma vie! Jeg skal lære ham Mores.
Jeg skal gjøre den Per Næsvis fjed af at spidse
Næsen efter mine Amours!

Præsidenten.

Nu gaar det efter Ønske. Brevet maa skrives endnu i Dag. De maa komme herhen inden Aften for at hente det og gjennemgaa Deres Rolle med mig.

Hofmarschallen.

Saa snart jeg har gjort sexten Visiter, der er af allerstørste Importance. Undskyld derfor, at jeg gaar lige paa Stedet!

(Gaar.)

Præsidenten

(ringes).

Jeg gjør Regning paa Deres Kløgt, Hr. Marschal.

Schiller.

Hofmarschallen
(raaber tilbage).

Ah, mon Dieu! De kjender mig jo.

Tredje Scene.

Præsidenten. Wurm.

Wurm.

Spillemanden og hans Kone er lykkelig og
vel arrestedede. Vil Deres Excellence saa læse
Brevet igjennem?

Præsidenten
(efter at have læst det).

Brillant! Brillant, Sekretær! Marschallen har
ogsaa bidt paa Krogen! — En Gift som denne
vilde forvandle selve Sundheden til bulnende Ud-
slæt! — Gaa nu strax med forslagene til Faderen
og saa paa staende fod til Datteren!

(De gaa bort til forskjellige Sider.)

Fjerde Scene.

Værelse i Millers Bolig.

Louise og Ferdinand.

Louise.

Jeg beder dig, hold op! Jeg tror ikke længer paa
lykkelige Dage. Alle mine Forhaabninger er svundne.

Ferdinand.

Og mine er stegne. Min Fader er i en op-
hidset Tilstand. Han vil rette alt sit Skyts imod
os. Han vil twinge mig til at være en umenneskelig
Søn. Jeg indestaar ikke mere for, at jeg kan tage
Hensyn til mine sønlige Pligter. Raseri og For-
tvivlelse vil presse den mørke Hemmelighed om
Mordet ud af mig. Sønnen vil overlevere Faderen
til Bødlen. — Den højeste Fare truer — — og
den højeste Fare maatte true, hvis min Kjærlighed
skulde vove Kæmpespringet. — Hør mig, Louise! —
En Tanke, der er stor og driftig som min Lidenskab,
betager min Sjæl. — Du, Louise, og jeg og Kjæ-
rligheden! — — ligger ikke hele Himlen inden for
den Kreds? Eller behøver du mere?

Louise.

Hold op! Siig ikke mere! Jeg blegner ved
Tanken om det, du vil sige.

Ferdinand.

Naar vi ikke stille nogen Fordring mere til
Verden, hvorfor skal vi saa tigge om dens Bifald? —
Hvorfor skal vi vove, naar der intet er at vinde,
men alt at tabe? — Straaler ikke dette Øje lige
klart, naar det spejler sig i Rhinen, i Elben eller i
det baltiske Hav? Mit fædreland er der, hvor
Louise elßer mig. Dit Fodspor i vilde, sanddede
Ørkner er mere interessant for mig end Domkirken
i min Fødeby. — Tror du, vi vil savne Byernes

Schiller.

Pragt? — Hvor vi end er, Louise, er der en Sol,
som staar op og gaar ned — og ved Siden af
disse Skuespil blegner den højeste Kunst. Selv om
vi ikke længer tjene Gud i Templer, saa vil Natten
bryde frem med sine begejstrende Gys, den skiftende
Maane vil prædike Bod for os, og en andægtig
Stjærnekirke vil bede med os. — Kan vi blive
trætte af at tale om Kjærligheden? — Et Smil
af min Louise er Stof for Aarhundreder, og Livets
Drøm er forbi, før jeg har udgrundet denne Taare.

Louise.

Og har du ingen andre Pligter end din
Kjærlighed?

Ferdinand
(omfavner hende).

Din Ro er min helligste Pligt.

Louise
(alvorligt).

Saa ti og forlad mig! — Jeg har en Fader,
som ikke ejer nogen anden Formue end sin eneste
Datter — han bliver tresindstyve Aar i Morgen.
— Han er sikker paa Præsidentens Hævn —

Ferdinand
(afbryder hende hurtigt).

Han skal følge med os. Gjør derfor ingen
Indvendinger mere, min elskede! Jeg gaar, følger
de Værdigjenstande, jeg har, hæver Summer paa

Kabale og Hjærlighed.

min Faders Navn. Det er tilladt at udplyndre en Røver; hans Skatte er jo fædrelandets Blodpenge? — Paa Slaget eet i Nat møder der en Vogn her. I skynder jer op i den, og vi flygte!

Louise.

Og din Faders Forbandelse følger os! — En forbandelse, du ubesindige, som endog Mordere aldrig uttaler, uden at den bliver hørt, som Himlens Hævn ikke nægter Tyven paa Stejlen; en forbandelse, der som et Spøgelse ubarmhjertigt vilde jage os paa Flugt fra Hav til Hav! — Nej, min elskedel Hvis kun en Synd kan bevare dig for mig, saa har jeg endnu Styrke til at miste dig.

Ferdinand

(staa stille og numler mørkt).

Er det virkelig sandt?

Louise.

Miste dig? — Af, den Tanke er forfærdelig over al Maade, — skækkelig nok til at gjennemhøre den udødelige Aand og blege den Kind, som gløder af Glædel! — Ferdinand! — At miste dig! — Men man mister jo kun, hvad man har ejet, og dit Hjerte tilhører din Stand. — Min Fordring paa dig var Kirkeran, og med Gyser opgiver jeg den. —

Ferdinand

(med fordrejet Ansigt, bider sig i Underleben).

Opgiver du den?

Louise.

Nej! Se paa mig, fjære Walter! Bid ikke
saa bittert Tænderne sammen! Kom! Lad mig
ved mit Exempel opildne dit døende Mod! Lad
 mig være dette Øjebliks Heltinde — Skænke en
 fader hans flygtende Søn igjen — give Afskald
 paa en forbindelse, som vilde oplöse den borgerlige
 Verden og tilintetgøre den almindelige evige Orden.

— Jeg er forbrydersten — mit Bryst har næret
 frække, taabelige Ønsker — min Ulykke er min
 Straf; saa lad mig dog nu beholde den føde,
 smigrende Indbildung, at det var et Offer, jeg
 bragte. — Vil du ikke unde mig denne Fryd?

(Ferdinand har i Landsstraværelse og Vrede grebet en Violin og prøvet at
 spille paa den. — Nu sørderiver han Strængene, knuser Instrumentet mod
 Gulvet og bryder ud i en høj Lætter.)

Louise.

Walter! For Himplens Skyld! Hvad skal det
 sige? — Mand dig op! — Denne Time fordrer
 fatning — det er en Skilsmissons Time. Du har
 et Hjerte, fjære Walter. Jeg kjender det. — Varm
 som Livet er din Kjærlighed, og den er uden
 Skranker som Uendeligheden. — Skænk den til en
 ødlere og værdigere. — — (Det hun undertrykker sine Taarer.)
 Mig skal du ikke se mere. — Lad den forfængelige,
 bedragne Pige græde sin Sorg ud bag ensomme
 Mure. Hendes Taarer vil ingen bryde sig om — —
 Min fremtid er tom og død. — Kun af og til
 vil jeg indaande Duften af min fortids visne

Kabale og Kjærlighed.

Urtekost. (Jæt hun med bortvendt Nasja giver ham sin sjælvende Hånd.)
Lev vel, Hr. von Walter!

Ferdinand

(farer op af sin Bedøvelse).

Jeg flygter, Louise. Vil du virkelig ikke følge mig.

Louise

(har sat sig ned i Baggrunden og skjuler sit Ansigt ned begge Hænder).

Min Pligt bryder mig at blive og lide.

Ferdinand.

Slange, du lyver, der er noget andet, som holder dig tilbage her.

Louise

(i en Tone, som udtrykker den dybeste Smerte).

Hold fast ved denne Antagelse — den gjør dig maaſſe mindre ulykkelig.

Ferdinand.

Den kolde Pligt imod den ildfulde Kjærlighed! — Det Eventyr skulde blænde mig? — Det er en Elsker, som holder dig tilbage, og ve over dig og ham, hvis min Mistanke bliver stadfæstet!

(Gaar hurtigt.).

Femte Scene.

Louise

(alene. Hun bliver endnu en Tid lang sidende uden at røre sig og i Tavshed, endelig rejser hun sig, gaar frem og ser sig frygtsomt om).

Hvor mon mine Forældre blive af? — Fader lovede at komme tilbage om et Par Minuter, og der er allerede gaaet hele fem frygtelige Timer. — Hvis han skulde være kommet til noget. — Hvad er der i Vejen med mig? — Hvorfor bliver jeg pludselig saa bange? (Wurm træder ind i Værelset og bliver staende i Baggrunden, uden at hun lægger Mærke til ham.) Det er ingen Ting — det er kun et gyseligt Gjøglebillede af mit ophidsede Blod. — Naar Sjælen blot een Gang er blevet tilstrækkelig møttet med Rædsel, saa ser Øjet Spøgelser i hver Krog.

Sjette Scene.

Louise og Sekretær Wurm.

Wurm

(kommer nærmere).

God Aften, Jomfrul

Louise.

Gud! Hvem er det? (Hun vender sig om, faar Øje paa Wurm og træder forsækket tilbage.) Det er skæffeligt, skæffeligt! Min øengstelige Anelse gaar i den ulykkeligste

Kabale og Hjærlighed.

Øpfyldelse! (Til Sekretæren med et haanligt Blif.) Søger De
maaske Præsidenten? Han er her ikke mere.

Wurm.

Jeg søger Dem, Jomfrau.

Louise.

Saa undrer det mig, at De ikke er gaaet hen
paa Torvet!

Wurm.

Hvorfor netop derhen?

Louise.

for at hente Deres Brud i Gabestofken.

Wurm.

Jomfrau Miller, De har en ugrundet Mistanke —

Louise

(idet hun behersker sig og ikke svarer, hvad hun vilde).

Hvad ønsker De?

Wurm.

Det er Deres fader, som sender mig.

Louise

(bestyrket).

Min fader? — Hvor er han?

Wurm.

Paa et Sted, hvor han ikke gjørne vil være.

Schiller.

Louise.

for Guds Skyld! Hurtigt! Jeg faar en
Anelse! — Hvor er han?

Wurm.

I fængsel, hvis De endelig vil vide det.

Louise

(med et Blik op mod himlen).

Ogsaa det! Ogsaa det! — — I fængsel?
Hvorfor er han i fængsel?

Wurm.

Paa Hertugens Befaling.

Louise.

Hertugen?

Wurm.

Han har besluttet —

Louise.

Hvad? Hvad? O, store Gud!

Wurm.

At den Krænkelse af Majestæten, der er tilføjet
ham i hans Stedfortræders Person, skal straffes
paa en affrækkende Maade.

Louise.

Det var det eneste, der var tilbage! Det! —
Ja — ja — der var jo noget andet, jeg elskede

Kabale og Kjærlighed.

foruden Majoren — det maatte ikke gaa fri. —
— Krænklelse af Majestæten. — Himmeliske Forsyn,
frels, frels min vaflende Tro! — Og Ferdinand?

Wurm.

— vælger Lady Milford eller forbandelse og
Arveløshed.

Louise.

Forsærdelige Valg! — Og dog — dog er han
lykkeligere. Han har ingen Fader at miste. Skjønt
det er vel forfærdeligt nok ingen Fader at have! —
Min Fader krænker Majestæten — min elskede vælger
Ladyen eller forbandelse og Arveløshed. — Sandelig,
det er beundringsværdigt! En fuldkommen Sturke-
streg er ogsaa noget fuldkomment. — fuldkommen-
hed? Nej, der mangler endnu noget — — Hvor
er min Moder?

Wurm.

I Spindehuset.

Louise

(med et smerteligt Smil).

Saa er det fuldstændigt! — fuldstændigt, og
jeg er jo altsaa fri — frigjort fra alle Pligter —
og Taarer — og Glæder — frigjort fra forsigtig-
heden. Jeg behøver den jo ikke mere — (En streffelig
Pavse.) Har De maaſſe flere Tidender? Tal fun!
Nu kan jeg høre alt.

Wurm.

De veed, hvad der er ſtet.

Schiller.

Louise.

Altsaa ikke, hvad der vil ske? (Uitter en Pavse, under hvilken hun maaler Sekretæren fra øverst til nederst.) Stakkels Menne-
ske, du driver et sorgeligt Haandværk; med det kan
du umuligt blive salig. At gjøre andre Mennesker
ulykkelige er allerede skrækkeligt nok; men det maa
være forfærdeligt at meddele dem det — at synge
denne Uglesang for dem, at staa og se til, medens
det blødende Hjærtæ bæver under Nødvendighedens
Jærnflo, og Kristne twile paa Gud. — Himlen
bevare mig! Selv om hver Angstens Draabe, som
du ser falde, blev opvejet med en Tonde Guld —
jeg vilde ikke være dig! — — Hvad kan der saa
ske mere?

Wurm.

Det veed jeg ikke.

Louise.

De vil ikke vide det? — Dette lysfy Budskab
er hange for Ordenes Larm; men i Deres Ansigts
Gravstilhed ser jeg Spøgelsen. — Hvad er der
endnu tilbage? — De sagde før, at Hertugen
vilde straffe paa en affrækkende Maade? — Hvad
falder De affrækkende?

Wurm.

Spørge ikke mere!

Louise.

Hør en Gang, Menneske! Du har gaaet i
Skole hos Bødlen. Hvordan skulde du ellers forstaa

Kabale og Kjærlighed.

først langsomt og betenk somt at stryge med Sværdet
henad de knagende Ledemod og at haane det bævende
Hjærte med forbarmelsens Slag? — Hvilken Skæbne
venter der min Fader? — Der er Død i det, du
leende siger, hvorledes mon saa det er, som du
beholder for dig selv? Siig det dog! Lad mig
paa een Gang saa hele den dræbende Salve!
Hvad venter der min Fader?

Wurm.

En Kriminalproces.

Louise.

Men hvad er det? — Jeg er en uvidende
Pige og forstaar mig kun lidt paa eders frygtelige
latinske Ord. Hvad er en Kriminalproces?

Wurm.

Dom over Liv og Død.

Louise

(standhaftig).

Jeg takker Dem!

(Hun iler ind i et Sideværelse.)

Wurm

(forundret).

Hvad skal det sige? Den Tosse skulde da ikke?
— for Pøkker, hun vil da ikke? — Jeg maa inde-
staa for hendes Liv.

(I Begreb med at følge hende.)

Schiller.

Louise

(Kommer tilbage med en Kaabe fastet over sig).

Undskyld, Hr. Sekretær! Jeg vilde gjerne lufte
af for Værelset.

Wurm.

Hvor vil De hen i saadan en fart?

Louise.

Til Hertugen.

(Vil gaa).

Wurm.

Hvad behager? Hvor vil De hen?

(Holder hende forstækket tilbage.)

Louise.

Til Hertugen. Kan De ikke høre? Til den
samme Hertug, der vil lade min Fader dømme paa
Liv og Død. — Nej! ikke vil — men maa lade
dømme, fordi nogle onde Mennesker vil det, medens
han ikke har anden Del i den krænkede Majestæts
Proces end sin Majestæt og sin fyrtelige Haandskrift.

Wurm

(er overdrevent højt).

Til Hertugen!

Louise.

Jeg veed, hvorfor De ler; — men jeg vil jo
heller ikke vække Medyndk der — Gud bevare mig
for det! — men kun Væmmelse! — Væmmelse over

mine Skrig! Man har sagt mig, at denne Verdens Stormænd endnu ikke har lært, hvad Elendighed er — ikke vil lære det. Jeg vil sige ham, hvad Elendighed er — jeg vil male Elendigheden for ham med alle Dødens Krampetrækninger — hyle Elendigheden for ham med Toner, som gaa til Marv og Ben — og naar Haarene rejse sig paa hans Hoved ved denne Beskrivelse, vil jeg til Slutning raabe ham ind i Ørene, at i Dødens Stund begynde ogsaa de jordiske Guders Lungør at ralle, og Dommedagen ryster Majestæter og Tiggere i den samme Si.

(Hun vil gaa.)

Wurm

(ondskabsfuldt venligt).

Gaa, ja gaa endelig! De kan virkelig ikke gjøre noget klogere. Jeg raader Dem til at gaa og giver Dem mit Ord paa, at Hertugen vil føje Dem.

Louise

(bliver pludseligt staaende).

Hvad siger De? — De raader mig til at gaa? (Kommer hurtigt tilbage.) Hm! Hvad er det, jeg vil? Det maa være noget affydeligt, siden dette Menneske raader til det. — Hvoraf veed De, at Fyrsten vil føje mig?

Wurm.

Fordi han ikke vil gjøre det gratis.

Schiller.

Louise.

Gratis? Hvilken Pris kan han forlange for
een Gang at vise Menneskelighed?

Wurm.

Den smukke Supplikantinde er en tilstrækkelig
høj Betaling.

Louise

(bliver forsædret staaende, saa med bristende Røst).

Retfærdige Gud!

Wurm.

Og jeg haaber, at De ikke vil finde, at denne
naadige Tæxt er for meget for en Fader.

Louise

(gaar frem og tilbage, ude af fatning).

Ja! Ja! Det er sandt! Eders Stormænd er
forstånsede — forstånsede mod Sandheden bag deres
egne Laster, som bag Kerubers Sværd. — Den
almægtige hjælpe dig, Fader! Din Datter kan dø,
men ikke synde for din Skyld.

Wurm.

Det kommer ham vist uventet, den stakkels for-
ladte Mand. — „Louise“, sagde han til mig, „har
slaaet mig til Jorden, Louise vil rejse mig op
igjen.“ — Jeg iler med at bringe ham Svaret,
Jomfru.

(Fader, som om han vil gaa.)

Kabale og Hjærlighed.

Louise

(Fynder sig efter ham og holder ham tilbage).

Bliv! Bliv! Taalmodighed! — Hvor denne
Satan er flink, naar det gjælder om at gjøre
Mennesker affindige! — Jeg har slaaet ham til
Jorden! Jeg maa rejse ham op igjen! Tal!
Raad! Hvad kan jeg? Hvad skal jeg gjøre?

Wurm.

Der er kun eet Middel.

Louise.

Hvad er det for et Middel?

Wurm.

Deres Fader ønsker ogsaa —

Louise.

Hvad ønsker min Fader? — Hvad er det for
et Middel?

Wurm.

Det er let for Dem.

Louise.

Jeg fjender intet vanfæliger end Skjændelen.

Wurm.

Vil De give Majoren hans frihed igjen?

Schiller.

Louise.

Give ham frihed for hans Kjærlighed? Gjør
De Nar ad mig? — Vil De give mig frihed til
noget, som jeg bliver tvunget til?

Wurm.

Saaledes var det ikke ment, kjære Jomfru.
Majoren maa træde først og frivilligt tilbage.

Louise.

Det gjør han ikke.

Wurm.

Det synes saa. — Tror De, man vilde søge
Tilflugt hos Dem, hvis ikke De var den eneste,
som funde hjælpe med dertil?

Louise.

Kan jeg tvinge ham til at have mig?

Wurm.

Lad os prøve ad! Sæt Dem!

Louise

(forvirret).

Menneske! Hvad er det, du pønser paa?

Wurm.

Sæt Dem! Skriv! Her er Pen, Blæf og Papir.

Rabale og Kjærlighed.

Louise

(sætter sig. I den første Angst).

Hvad skal jeg skrive? Til hvem skal jeg skrive?

Wurm.

Til Deres Faders Bøddel.

Louise.

Hal! Du forstaaer at spænde Sjæle paa Pinebænken.

(Hun tager en pen.)

Wurm

(difterer).

"Vaadige Herre", —

(Louise skriver med rykende Haand.)

Wurm.

"Der er allerede gaaet tre utaaelige Dage —
— tre utaaelige Dage — siden vi sidst saa'
hinanden."

Louise

(studerer, legger pennen fra sig).

Til hvem er Brevet?

Wurm.

Til Deres Faders Bøddel.

Louise.

Af Gud!

Schiller.

Wurm.

„Henhold Dem i den Anledning til Majoren —
til Majoren — der hele Dagen bevogter mig som
en Argus.“

Louise

(springer op).

Skurkstreger! Uhorte Skurkstreger! Til hvem
er Brevet?

Wurm.

Til Deres Faders Bøddel.

Louise

(vridter sine Hænder, går frem og tilbage).

Nej! Nej! Nej! Det er tyrannisk, store Gud!
Straf Mennesker menneskeligt, naar de krænke dig;
men hvorfor knuser du mig mellem to Rædsler?
Hvorfor gynger du mig frem og tilbage mellem
Død og Skjændsel? Hvorfor sætter du denne blod-
sugende Djævel paa min Nakke? — Gjør, hvad
J vil! Dette skriver jeg aldrig i Evighed.

Wurm

(tager sin Hat).

Som De vil, Mademoiselle! De kan gjøre,
hvad De har Lyst til.

Louise.

Lyst til, siger De? Hvad jeg har Lyst til? —
Gaa, Umenneske! Hæng en ulykkelig op over
Helvedes Afgrund, befal ham noget, og han saa

Gud ved at spørge, om han har Lyft til det! —
Af, du veed alt for godt, at vort Hjærté er bundet til
fine naturlige Drifter saa fast som med Lænker —
Men nu er alt ligegyldigt. Difter videre. Jeg
tænker ikke mere. Helvede har overlistet mig, og
jeg bøjer mig.

(Hun sætter sig igjen.)

Wurm.

„Der hele Dagen bevogter mig som en Argus.“
— Har De det?

Louise.

Videre! Videre!

Wurm.

„Præsidenten var her hjemme i Gaar. Det
var pudsigt at se, hvorledes den gode Major
værnede om min Ære.“

Louise.

Aa dejligt! herligt! — Gaa videre! Videre!

Wurm.

„Jeg tog min Tisflugt til en Afmagt — til
en Afmagt — for ikke at komme til at le højt.“

Louise.

O Himmel!

Wurm.

„Men den Maské bliver mig snart utaaelig —
utaaelig. — Gid jeg dog snart kunde slippe fri.“ —

Schiller.

Louise

(standser, rejser sig, gaar frem og tilbage med sænket Hoved, som om hun
føgte efter noget paa Gulvet; sætter sig atter og skriver videre).

„Kunde slippe fri.“

Wurm.

„Han har Tjeneste i Morgen — pas paa,
naar han gaar fra mig, og mød paa det aftalte
Sted.“ — Har De „aftalte“?

Louise.

Jeg har det hele.

Wurm.

„Paa det aftalte Sted, hvor De vil træffe
Deres hengivne — Louise.“

Louise.

Nu mangler kun Adressen.

Wurm.

„Til Hr. Hofmarschal von Kalb.“

Louise.

Evige Forsyn! Et Navn, der er lige saa
fremmed for mine Øren som mit Hjærté for disse
skammelige Linier! (Hun rejser sig op og betragter i lang Tid med
stift Blik Brevet, som hun endelig rækker Sekretæren. Med mat, bristende
Stemme,) Tag det, min Herre! Det er mit ørlige
Navn — det er Ferdinand — det er al min Livs-

glæde, som jeg giver i Deres Haand. — Jeg er en Tiggeriske.

Wurm.

Nej! Nej! Fortvivl ikke, kjære Mademoiselle! Jeg har hjærtelig Medlidenhed med Dem. Maaſſe — hvem veed? — Jeg kunde maaſſe sætte mig ud over visse Ting. — Ja, ved Gud, jeg har Medlidenhed med Dem.

Louise

(ser gift og gjennemborende paa ham).

Tal ikke ud, min Herre! De er paa Veje til at ønske Dem noget forfærdeligt.

Wurm

(i Begreb med at kyſſe hende paa Haanden).

Sæt, at det var denne nydelige Haand. — Hvorfor vilde det være forfærdeligt, kjæreſte Jomfru?

Louise

(imponerende og ifræffeligt).

Fordi jeg vilde kyſſe dig i Brudenatten og derpaa med Vellyst lade mig radbrække. (Hun vil gaa, men kommer hurtigt tilbage.) Er vi nu færdige, min Herre? Har Duen Lov til at flyve?

Wurm.

Kun en Bagatel endnu, Jomfru! De maa gaa med mig og tage Sakramentet paa, at De vil udgive dette Brev for frivilligt.

Schiller.

Louise.

Gud! Gud! Skal du selv sætte Segl paa
Helvedes Værk?

(Wurm træffer hende med sig.)

Fjerde Aft.

Sal hos Præsidenten.

Første Scene.

Ferdinand von Walter med et aabent Brev i Haanden, kommer stormende ind ad en Dør, en Kammertjener kommer ind ad en anden.

Ferdinand.

Har Marschallen ikke været her?

Kammertjeneren.

Hr. Major! Præsidenten spørger efter Dem.

Ferdinand.

For Satan Jeg spørger, om Marschallen ikke
har været her?

Kammertjeneren.

Den naadige Herre sidder oppe ved Pharaos-
bordet.

Ferdinand.

Den naadige Herre skal i hele Helvedes Navn
komme hernald!

(Kammertjeneren gaar.)

Auden Scene.

Ferdinand

(alene, læser Brevet igjennem, snart stiv af Rædsel, snart farer han rasende
omkring.)

Det er ikke muligt! Det er ikke muligt! Denne
himmelske Skikkelse kan ikke gjemme saa djævelst et
Hjælte! — — Og dog! dog! Selv om alle Engle
kom hernald og indestod for hendes Uskyldighed —
selv om Himmel og Jord, selv om det skabte og
Skaberens traadte sammen og indestod for hendes
Uskyldighed — det er hendes Skrift! — Et uhørt,
utroligt Bedrageri, som Menneskeheden ikke har set
Mage til! — Det var altsaa derfor, at man saa
haardnakket modsatte sig flugten! — Det var derfor
— af Gud, nu vaagner jeg, nu ser jeg det hele!
Derfor opgav man sin Fordring paa min Kjærlighed
med saa meget Heltemod, og der manglede kun
lidet, kun lidet i, at den himmelske Sminke havde
bedraget endog mig!

(Han farer hurtigere igjennem Værelset; saa bliver han etter staende og grubler.)

At forstaa mig saa fuldstændigt! — At besvare
hver kjaek følelse, hver sin, undselig Rørelse, hver
Opbrusning! — At fatte min Sjæl lige til den

ubegribeligste finhed, en finhed, der var spæd som en hændende Tone! — At grieve min Sjæl i den fineste Lyd, der udgaar fra Munden — at beregne mig i en Taare — at ledsage mig paa Liden-skabens stejleste Toppunkt, møde mig ved hver svimlende Afgrund! — Gud! Gud! Og alt dette skulde ikke være andet end en Grimasse! — En Grimasse! — Hvis Løgnen har saa øgte en Farve, hvor kan det saa være, at ingen Djævel endnu har løjet sig ind i Himmerige?

Da jeg viste hende den Fare, der truede vor Kjærlighed, med hvilken Troværdighed blegnede da ikke den falske! Med hvilken sejerrig Værdighed slog hun ikke min Faders frække Haan til Jorden, — og i det samme Øjeblik følte hun sig dog skyldig. — Hvad? Udholdt hun ikke selve Sandhedens Ild-prøve? — Hyllersken besvimer! Hvilket Sprog vil du nu føre, følelse? Ogsaa Koketter besvime. Hvormed vil du retfærdiggøre dig, Uskyld? — Ogsaa Skjøger besvime!

Hun veed, hvad hun har gjort mig til. Hun har set hele min Sjæl. Mit Hjæerte viste sig i mine Øjne, da hun rødmende kyssede mig første Gang! — Og hun følte intet? Følte hun kun sin Kunsts Triumf? — Den Gang, da jeg i mit lykkelige Vanvid mente at omfavne hele Himlen i hende? Da mine vildeste Ønsker tav? For min Sjæl stod ingen anden Tanke end Evigheden og denne Pige — af Gud, og da følte hun ingen Ting? Følte ikke andet, end at hendes Plan var lykkedes? Ikke

Kabale og Kjærlighed.

andet end Stolthed over sine Undigheder? Død
og Hævn! Intet andet, end at jeg var narret?

Tredje Scene.

Hofmarschallen. Ferdinand.

Hofmarschallen
(kommer træppende ind).

De ønsker, kæreste —

Ferdinand
(mumler).

At knække Halsen paa en Skurk. (Højt. Hr.
Marshal, dette Brev maa under Paraden være
faldet ud af Deres Komme — og jeg (Med ondskabsfuld
Lætter.) var heldigvis finderen.

Hofmarschallen.

De?

Ferdinand.

Ved det morsomste Tilfælde. Klar De den
Sag med den almægtige!

Hofmarschallen.

De ser, hvor forfærdet jeg er, Hr. Baron.

Ferdinand.

Læs! Læs! (Gaar bort fra ham.) Selv om jeg er

for ringe til at være Elster, saa kan jeg maaſſe
saal meget des bedre bruges til Kobler.

(Medens Hofmarschallen læser træder ferdinand hen til Væggen og tager to
Pistoler ned.)

Hofmarschallen

(fører Brevet paa Bordet og vil gaa).

fordømt!

Ferdinand

(fører ham tilbage).

Taalmodighed, kjære Hr. Marschal! Jeg synes,
det maa være behagelige Tidender. Jeg vil have
Findeløn.

(Han viser ham Pistolerne.)

Hofmarschallen

(træder forsækket tilbage).

De er da vel fornuftig, kjæreſte Ven!

Ferdinand

(med stærk, frystlig Stemme).

Mer end nok til at ſende en Slyngel ſom dig
over i den anden Verden. (Han twinger ham til at tage en
pistol, tager samtidig sit Lommeklæde frem.) Vær ſaa god!
Tag fat i dette Lommeklæde! Jeg har faaet
det af Bolerſken.

Hofmarschallen.

Over Lommeklædet? Er De vanvittig?
Hvor vil De hen?

Kabale og Kjærlighed.

Ferdinand.

Tag fat, siger jeg! Ellers flyder du jo fejl,
Kryster! — Hvor han sjælver, den Kujon! Du
skulde hellere takke Gud, Kujon, fordi du endelig
en Gang faar noget ind i din Hjørne. (Hofmarschallen
søger at slippe ud.) Saa sagte! Det skal vi nok forhindre!
(Han indhenter ham og laafer Døren af.)

Hofmarschallen.

Skal det være her i Værelset, Hr. Baron?

Ferdinand.

Som om det var UImagen værd at gaa ud
paa Fæstningsvolden med dig! — Nej, min Ven,
her knalder det højere, og det er dog vist første
Gang, du volder nogen Larm i Verden. — Læg an!

Hofmarschallen

(tører sin Pande).

Vil De udsette Deres kostbare Liv saaledes,
haabefulde unge Mand?

Ferdinand.

Læg an, siger jeg. Jeg har intet mere at
gjøre i denne Verden.

Hofmarschallen.

Men jeg saa meget des mere, min bedste Ven!

Ferdinand.

Du, Knægt! Hvad har du at gjøre? — Ja, at gaa ind paa, hvad andre Mennesker anser sig for at være for gode til! At blive syv Gange kort og syv Gange lang i et Øjeblik ligesom Sommerfuglen paa Naalen! At føre Register over din Herres Besøg paa Natskrinet og være Lejekritte for hans Vid! Det er lige saa godt, jeg fører dig med mig som et eller andet sjældent Murmeldyr! Som en tam Abe skal du danse til de fordømtes Hyl, apportere og varte op og adsprede den evige Fortvivlelse med dine Hoffsnogkunster.

Hofmarschallen.

Som De befaler, Herre. — Ganske som De vil. — Men tag Pistolerne bort.

Ferdinand.

Se, hvor han staar der, den Pjalt! — Se, hvor han staar der til Skam for Skabelsens sjette Dag! Som om han var en elendig Bogtrykkers Eftertryk af den almægtiges Verk! — Det er kun Synd, evig Synd for den Smule Hjærne, der hører saa ringe frugt i denne utaknemmelige Hjærneskall! Denne Smule kunde have gjort den Bavian til Menneske; men nu er den kun en Brøkdel fornuft. — Og at dele hendes Hjerte med ham! — Det er skæckeligt! uforsvarligt! — En fyr, der snarere er ståbt til at vende en af med Synden end at ægge en til den!

Hofmarschallen.

Aa, Gud være lovet! Han bliver vittig!

Ferdinand.

Jeg vil lade ham gaa. Den Tolerance, der
skaaner Kaalormen, skal ogsaa komme ham til
Gode. Man møder ham, trækker paa Skuldrer,
beundrer maaſſe endda Hilmens kloge Økonomi,
fordi den ogsaa bespiser Skabninger med Mast og
Bundfald, fordi den dækker Bord for Ravnene ved
Galgen og for en Hoffsnog i Majestæternes Morads.
— Endelig forbavses man over Forsynets store Politi,
som selv i Aandeverdenen ansætter sine Staalorme
og Taranteler til Udførel af Gift. — Men (Det han
atfer bliver forbittet.) paa min Blomst skal Utøjet ikke
kr ybe, eller jeg skal behandle det saadan (Tager fat paa
Marschallen og raffer i ham.) og saadan og maaſe det.

Hofmarschallen

(ſuffende).

Aa Gud, hvem der var borte herfra! Hundrede
Mil herfra, i Bicêtre i Paris, fun ikke her hos ham!

Ferdinand.

Skurk! Hvis hun ikke længer er ren! Skurk,
hvis du har nydt der, hvor jeg tilbad, (Rasende.)
ſvælget, hvor jeg følte mig som en Gud! (Tier
pludselig, derpaa med frygtelig Røſt.) Det var bedre for dig,
Skurk, at du flygtede til Helvede, end at min Vrede

Schiller.

skulde møde dig i Himmel! — Hvor vidt er du
kommet med Pigen? Bekjend!

Hofmarschallen.

Slip mig! Jeg vil tilstaa alt!

Ferdinand.

Aa — det maa være skjønnere at bole med
denne Pige end at sværme noø saa himmelsk
med andre! — Hvis hun vilde skeje ud, hvis hun
vilde, saa kunde hun formindse Sjælens Værdi
og forfalske Dyden med Dellyst! (Han sætter pistolen mod
marschallens Bryst.) Hvor vidt er du kommet med hende?
Bekjend, eller jeg trykker af!

Hofmarschallen.

Det er ingen Ting — det hele er jo ingen
Ting. Hav kun Taalmodighed et Minut! Man
bedrager Dem!

Ferdinand.

Og det minder du mig om, Skurk? — Hvor
vidt er du kommet med hende? Bekjend, eller du
er Dødsens!

Hofmarschallen.

Mon Dieu! Min Gud! Jeg taler jo. — Saa
hør dog bare. — Deres Fader — kjødelige Fader —

Ferdinand

(mere og mere forbitret).

Har Faderen folgt sin Datter til dig? Hvor

Kabale og Hjærlighed.

vidt er du kommet med hende? Jeg myrder dig,
hvis du ikke befjender?

Hofmarschallen.

De raser. De vil ikke høre, hvad jeg siger.
Jeg har aldrig set hende. Jeg kjender hende ikke.
Jeg veed slet ikke noget om hende.

Ferdinand

(træder tilbage).

Du har aldrig set hende? Du kjender hende ikke? Du veed slet ikke noget om hende? — Pigen er fortapt for din Skyld; du fornægter hende tre Gange i eet Aandedrag! — Af Sted med dig, elendige Karl! (Han giver ham et Slag med Pistolen og puffer ham ud af Værelset.) For folk som dig er Krudtet ikke opfundet.

Fjerde Scene.

Ferdinand

(efter en lang Pavse, under hvilken hans Ansigt har et Udtryk af en stræffelig Tanke.)

Fortapt! Ja, uløkselige! — Det er jeg. Og det er du ogsaa! Ja, ved den store Gud! Hvis jeg er fortapt, saa er du det ogsaa! — Verdens Dommer! Du maa ikke fordre hende af mig! Pigen er min. Jeg har affaaet hele Verden til dig for Pigen, jeg har givet Afskald paa hele din

dejlige Verden. Lad mig beholde Pigen! — Verdens Dommer! Hjælp klynke Millioner af Sjæle efter dig — vend din forbarmelses Øje hjælp hen — lad mig gjøre, hvad jeg vil her, Verdens Dommer!
(holder hænderne.) Skulde den rige, formaaende Skaber være larrig med en Sjæl, der tilmed er den sletteste i hans Verden? — Pigen er min! Jeg var en Gang hendes Gud, nu er jeg hendes Djævel!
(Stirrer hen i en Krog.) En Evighed med hende paa en Fordømmelsens Stejle — Øje stirrende paa Øje — Haarene rejste paa begge Hoveder — vor hule Klynen smeltet sammen til een Klynen — gjentage mine fjærlige Ord, synge hendes Eder for hende — Gud! Gud! Den Formæling er frygtelig, men evig!

(Han går hurtigt, men møder Præsidenten.)

Femte Scene.

Præsidenten og Ferdinand.

Ferdinand

(træder tilbage).

Min Fader!

Præsidenten.

Det er godt, at jeg træffer dig, Ferdinand.
Jeg kommer for at meddele dig noget behageligt,
noget, som sikkert vil overraske dig, fjære Ferdinand.
Lad os sætte os!

Kabale og Kjærlighed.

Ferdinand

(ser længe stift paa ham).

Fader! (Med stærkere Sindsbevægelse, gaar hen til ham og tager hans Haand.) Fader! (Kysjer hans Haand og knæler for ham.) Af,
Fader!

Præsidenten.

Hvad er der i Vejen, min Søn? Rejs dig!
Din Haand ryster og er brændende hed.

Ferdinand

(lidensfabeligt).

Tilgiv min Utaknemmelighed, Fader! Jeg er et
slet Menneske. Jeg har miskjendt Deres Godhed.
De mente det saa faderligt med mig. — Af, Deres
Anelse var rigtig. — Nu er det for sent. — Tilgiv
 mig! Tilgiv mig! Velsign mig, Fader!

Præsidenten

(hyster en brødefuld Mine).

Rejs dig, min Søn! Jeg forstaar ikke, hvad
du mener.

Ferdinand.

Denne Jomfru Miller, Fader. — Ja, De kjender
Menneskene! — Deres Vrede var den Gang saa
retfærdig, saa ødel, saa faderlig varm. — Deres
varme faderlige Æver tog kun fejl af Vejen —
denne Jomfru Miller —

Præsidenten.

Lovpris mig ikke, min Søn! Jeg forbander

min Haardhed. Jeg kommer for at gjøre dig Afbigt.

Ferdinand.

Gjøre mig Afbigt! — forbande Deres Haardhed mod mig! — Deres Misbilligelse var Visdom. Deres Haardhed himmelf^t Medlidenhed — — denne Jomfru Miller, Fader —

Præsidenten.

Er en god og ædel Pige. — Jeg tilbagekalder min overilede Mistanke. Hun har vundet min Agtelse.

Ferdinand

(springer forfærdet op).

Hvad? Ogsaa De? — Fader, ogsaa De? — Ikke sandt, Fader, det er et Væsen, der ser ud som Uskyldigheden selv? — Er det ikke menneskeligt at elsk^e denne Pige?

Præsidenten.

Siiig hellere: Det er en forbrydelse ikke al elsk^e hende.

Ferdinand.

Det er uhørt, skrækkeligt! — Og De gjennemskuer jo dog ellers Hjørterne! De har oven i Kjøbet set paa hende med Hadets Øjne! — Hykleri uden Mage! — Denne Jomfru Miller, Fader —

Præsidenten.

Fortjener at være min Datter. Jeg regner hendes Dyder for Aner og hendes Skjønhed for

Kabale og Kjærlighed.

Guld. Mine Principer vige for din Kjærlighed. —
Hun maa være din!

Ferdinand

(styrter fortvilet ud af Værelset).

Kun dette manglede endnu! — Lev vel, Fader!
(Saar.)

Præsidenten

(følger ham).

Bliv dog, bliv! Hvor vil du hen?
(Saar.)

Sjette Scene.

En meget prægtig Sal hos Ladyn.

Lad y og Sophie.

Lad y.

Du saa' hende altsaa? Vil hun komme?

Sophie.

Paa Øjeblikket. Hun var endnu i Morgen-
kjole, men vilde hurtigt klæde sig om.

Lad y.

Siiig ikke noget om hende. — Stille! — Som
en forbryderste sjælver jeg ved Tanken om at se
den lykkelige, der føler sammen med mit Hjærtet i
en saa strækkelig Harmoni. — Hvorledes tog hun
imod Opfordringen?

Sophie.

Hun syntes bestyrtet, blev tankefuld, saa' paa mig med store Øjne og tav. Jeg var allerede forberedt paa, at hun skulde komme med Udsflugter, da hun med et Blik, der overraskede mig, svarede: „Deres frue befaler mig, hvad jeg i Morgen selv vilde bede hende om.“

Lady

(meget uroligt).

Lad mig være i fred, Sophie! Beklag mig! Jeg maa rødme, hvis hun kun er en almindelig Kvinde, og fortvivle, hvis hun er mere.

Sophie.

Men, Mylady — det er ikke det rigtige Lune at være i, naar man skal modtage en Medbejlerske. Husk dog paa, hvem De er! Kald Deres fødsel, Deres Rang, Deres Magt til Hjælp! Et stolttere Hjerte maa forhøje Deres Ydres stolte Pragt!

Lady

(adspredt).

Hvad er det, den Tosse siger?

Sophie

(ondskabsfuldt).

Er det maaſſe et Tilfælde, at de kostbareſte Brillanter netop funkle paa Dem i Dag? Er det et Tilfælde, at De netop i Dag har de ſjønneste Stoffer paa — at Deres Antichambre myldrer af

Kabale og Kjærlighed.

Hejdukker og Pager, og at Borgerpigen bliver
modtaget i den fyrstelige Sal?

Lady

(gaar forbittret frem og tilbage).

Fordømt! Utaaleligt! At Kvinder skal have
saadanne Losøjne for kvindelige Svagheder! — —
Men hvor dybt, hvor dybt maa jeg ikke være
junket, siden saadant et Væsen gjennemstuer mig!

En Kammertjener

(kommer).

Jomfru Miller!

Lady

(til Sophie).

Gaa din Vej! (Truende, da Sophie tøver.) Gaa, siger
jeg dig! (Sophie gaar. Ladyen gaar gjennem Salen.) Det er godt,
rigtig godt, at mit Blod kom i Bevægelse! Jeg
er saaledes, som jeg ønsker at være. (Til Kammertjeneren.) Lad Jomfruen komme ind!
(Kammertjeneren gaar. Hun fastar sig paa en Sofa og indtager en fornem-
stjødesles Stilling.)

Syvende Scene.

Louise Miller (næder forlegen ind og bliver staaende i lang Afstand fra
Ladyen). Lady (har vendt hende Ryggen og betrakter hende en Tid lang
opmærksomt i Spejlet lige overfor. En Pavé).

Louise.

Naadige Frue, jeg venter paa Deres Befaling.

Lady

(vender sig om imod Louise og nisker let. fremmed og reserveret).

Ah! Er Hun her? — Det er vel Jomfru —
hvad er det nu, Hun hedder?

Louise

(lidt stødt).

Min Fader hedder Miller, og Deres Naade
har sendt Bud efter hans Datter.

Lady.

Det er rigtigt! Nu husker jeg det — den
fattige Spillemandsdatter, som der nylig var Tale
om. (Efter en Parve affides.) Meget interessant og dog
ingen Skjønhed! — (Højt.) Træd nærmere, mit Barn.
(Aftter affides.) Øjne, der have øvet sig i at græde. —
Hvor jeg elster disse Øjne! (Højt.) Kom nærmere —
helt her hen. — Kjære Barn, jeg tror, du er bange!

Louise

(fornem og bestemt).

Nej, Mylady. Jeg foragter Mængdens Dom.

Lady

(affides).

Nej se! — Denne Trods har hun fra ham.
(Højt.) Man har anbefalet Hende til mig, Jomfru.
Hun skal have lært en Del og have Levemaade. —
Naa ja. Jeg vil gjærne tro det — der er heller
ingen i Verden, der kan faa mig til at tvivle om,
at Hendes varme Talsmand har Ret.

Louise.

Jeg kænder ingen, Mylady, der vilde gjøre sig
den Uejlighed at søge en Beskytterinde for mig.

Cady

(kunstlet).

Mener Hun Uejlighed for Beskytterindens eller
den beskyttedes Skyld?

Louise.

Det er mig for højt, naadige Frue.

Cady.

Hun er mere kjælmsk, end man skulde tro efter
hendes fordringsløse Ndre at dømmel! Hun hedder
jo Louise? Hvor gammel er Hun, om jeg maa
spørge?

Louise.

Jeg er fyldt sexten Aar.

Cady

(trejser sig hurtigt).

Nu forstaar jeg det! Sexten Aar! Det første
Pulsslag i denne Eidenstab. — Den første forjættende,
sølvklare Tone fra det überørte Klaver. — Intet
er mere bedaarende! — Sæt dig; jeg holder af
dig, min kjære Pige. — Ogsaa han elsker for første
Gang. — Hvad Under, om een Morgenrødes Straaler
finde hinanden! (Meget venligt, idet hun griber hendes Haand.) Det
bliver derved, jeg vil gjøre din Lykke, min kjære.

— Intet, intet andet end det føde, tidligt flygtende
Drømmeri! (Det hun klapper Louise paa kinden.) Sophie gifter
sig. Du skal have hendes Plads. — Sexten Aar!
Det kan ikke være ved!

Louise

(Kysser ørbsdigt hendes Haand).

Jeg takker for denne Naade, Mylady, ganste som
om jeg kunde modtage den.

Lady

(bliver vred).

Nej vil man se den store Dame! — Jomfruer
af Hendes Oprindelse ere ellers lykkelige, naar de
blot kan finde et Herskab. — Hvor højt vil Hun
da til Vejrs, min kostbare Jomfru? Er disse fingre
for pæne til at arbejde? Er det hendes Smule
Ansigt, Hun er saa vigtig af?

Louise.

Mit Ansigt, naadige Frue, tilhører mig lige
saa lidt som min Oprindelse.

Lady.

Eller tror Hun maaſke, at det aldrig tager
Ende dermed? — Stakkels Væsen, den, der har sat
dig det i Hovedet — hvem det nu end er — han
har haft jer begge to til bedste. Disse Kinder er
ikke varig forgylde. Hvad dit Spejl udgiver for
masativt og evigt, det er kun tynde løse Guldblade,

Kabale og Kjærlighed.

som før eller senere maa blive siddende i din Tilbeders Haand. — Hvad skal vi saa gjøre?

Louise.

Beklager Tilbederen, Mylady, der kjøbte en Diamant, fordi han troede, den var indfattet i Guld.

La dy

(uden at ænde hendes Ord).

En Pige i Hendes Alder har altid to Spejle paa een Gang, det virkelige og hendes Beundrer — den sidstes venlige Smidighed bøder paa det førstes Alabenhjærtighed. Den ene dadler et stygt Kopar. Nej, nej, siger den anden, det er Gratiernes Smilehul. I gode Børn tro kun denne, naar hin har stadfæstet hans Udsagn, I springe fra den ene til den anden, til I til sidst forvergle begges Udsagn. — — Hvorfor stirrer Hun saaledes paa mig?

Louise.

Undskyld, naadige Frue, jeg var lige ved at beklage denne prægtigt funklende Rubin, som ikke maa vide, at dens Ejerinde ivrer saa sterkt imod Forfængeligheden.

La dy

(rødmende).

Ingen Udflugter, min kjære. — Hvis det ikke var de Løfter, Hendes Skjønhed giver, hvad i al Verden skulde da hindre Hende i at vælge en Stand, som er den eneste, i hvilken hun kan faa Manerer

Schiller.

og god Tone, den eneste, i hvilken Hun kan blive
fri for sine borgerlige Fordomme?

Louise.

Ogsaa for min borgerlige Uskyld, Mylady?

Cady.

En taabelig Indvending! Den kaadeste Knægt
er for bange til at byde os noget vancende, naar
vi ikke selv opmunstre ham. Viis Hun, hvem Hun
er, giv Hun sig selv Ære og Værdighed, og jeg
vil indestaa Hende for, at Hun ikke bliver utsat
for nogen Fristelse.

Louise.

Tillad, naadige Frue, at jeg er saa fri at
tvivle om det! Visse Damers Paladser er ofte
Fristed for den frækkeste Morsfab. Hvem vilde
tiltro den stakkels Spillemands Datter det Heltemod
at kaste sigmidt ind i Pesten og dog gyse for
Forgiftningen? Hvem vilde drømme om, at Lady
Milford vilde holde en evig Skorpion for sin Sam-
vittighed, at hun vilde anvende Pengesummer paa
at have den Fordel hvert Øjeblik at blive rød af
Skam? — Jeg er aabenhjærtig, naadige Frue. —
Vilde Synet af mig glæde Dem, naar De skulde
deltage i en Fornøjelse? Vilde De kunne holde
det ud, naar De kom tilbage? — Af, det er bedre,
langt bedre, at De lader Himmelstrøg skille os ad,
— at De lader Have flyde imellem os! — Se

Kabale og Kjærlighed.

Dem vel for, Mylady! — Der kommer ædruelige Timer, slappe Øjeblikke. — Angerens Snoge kunde angribe Deres Bryst, og da — — hvilken Kval for Dem, naar De i Deres Piges Ansigt læste den muntre Ro, hvormed Uskyldigheden plejer at belønne et rent Hjærte! (Hun træder et Skridt tilbage.) Endnu en Gang, naadige frue! Jeg beder om forladelse!

Lady.

Det er utaaletligt, at hun figer mig det, endnu utaaaleligere, at hun har Ret! (Gaar hen til Louise og ser hende stift i Øjnene.) Pige, du kan ikke overliste mig. Saa varmt taler man ikke for sine Anstuelser alene. Bag dine Sætninger lurer der en varmere Interesse, som gjør Tjenesten hos mig særlig afflyelig for dig — som gjorde din Tale saare ildfuld — som jeg (Truende. maa opdage.

Louise
(roligt og ødelt).

Og selv om De nu opdagede den? Og selv om Deres haanlige Spark vakte den krænkede Orm, hvem Staberen har givet en Brod, for at den kan værge sig mod Mishandling? — Jeg frygter ikke Deres Hævn, Lady! — Den stakkels Synderinde paa Bøddens Kærre ler ad Verdens Undergang. — Min Elendighed er bleven saa stor, at Oprigtighed ikke kan forsøge den. (Efter en Pavse, afvorsfuld.) De vil løfte mig op af min lave Stands Støv! Jeg vil ikke undersøge Grunden til denne

mistaenkelige Maade. Jeg vil kun spørge Mylady hvad der kan bevæge hende til at anse mig for en Daare, der rødmer over sin Oprindelse? Hvad der kunde berettige hende til at ville skabe min Lykke, før hun vidste, om jeg vilde modtage den af hendes Hænder? — Jeg havde sønderrevet min Fordring paa Verdens Glæder, denne evige Menneske-rettighed! — Jeg havde tilgivet Lykken, at den overilet havde lovet mig noget. — Hvorfor minder De mig atter om dette? — Naar selv Guddommen sjuler sine Straaler for sine Skabningers Blit, for at end ikke den højeste Seraf skal gyse tilbage for Mørket — hvorfor vil saa Mennesker være saa grusomt barmhjærtige? — Hvor kan det være, Mylady, at De med Deres højt priste Lykke tigger en elendig om Misundelse og Beundring? Behøver Deres Fryd endelig fortvivlelsen som Baggrund? — Jeg beder Dem, und mig dog en Blindhed, som er det eneste, der endnu forsoner mig med min barbariske Skæbne! — Infektet i et Glas Vand føler sig jo dog saa saligt, som om det var i et Himmerig, saa glad og saa saligt, indtil man fortæller det om et Verdenshav, i hvilket Flaader og Hvaler leger! — — De vilde jo have, at jeg skulde være lykkelig! (Efter en Pavse træder hun pludselig hen til Ladjen og spørger hende overrasket.) Er De lykkelig, Mylady? (Denne går hurtigt bort fra Louise, som følger hende og lægger Haanden paa hendes Bryst.) Har dette Hjærte ogsaa Deres Stillingsleende Skikkelse? Og hvis vi nu skulde udvæxe Bryst mod Bryst og Skæbne mod Skæbne — hvis

jeg i barnlig Ufkyld — paa Deres Samvittighed —
som om De var min Moder, bad Dem om Raad —
vilde De saa raade mig til Byttet?

Lady

(kaster sig paa Sofaen i sterk Sindsbevægelse).

Det er ubegribeligt! Nej, Pige, nej! Denne
Højhed er du ikke født med, og din Fader kan ikke
have lært dig den endnu! Lyv ikke for mig! Jeg
hører en anden Lærer —

Louise

(idet hun betragter hende med et fint og skarpt Blik).

Det skulde dog undre mig, Mylady, hvis De
først nu kom til at tænke paa denne Lærer, medens
De dog før vidste en Kondition til mig.

Lady

(springer op).

Det er ikke til at holde ud! — Ja, ja, siden
jeg dog ikke kan smitte bort fra dig. Jeg fjender
ham — jeg veed alt — jeg veed mere, end jeg
har Eyst til at vide. (Standser pludselig; derpaa med en Hestighed,
som efterhaanden næsten figer til Raserti.) Men vor det, ulykke-
lige — vor at elskke ham eller lade ham elskke dig!
— Hvad er det, jeg siger? — Vor at tænke paa
ham eller at optage hans Tanker. — Jeg er
mægtig, ulykkelige — frygtelig. — Saa sandt Gud
lever! Du er fortapt!

Louise

(faß).

Uden Redning, Mylady, saa snart De tvinger
ham til at elſſe Dem.

Lady.

Jeg forſtaar dig — men han ſkal ikke elſſe
mig. Jeg vil fejre over denne vancerende Liden-
ſtab, overvinde mit Hjerte og knuse dit. — Klipper
og Afgrunde vil jeg kaste imellem eder, ſom en
furie vil jeg gaa gennem eders Himmel; mit Navn
ſkal forjage eders Kys, ſom et Spøgelse jager for-
brydere fra hinanden; din unge, blomſtrende Skikkelse
ſkal visne og falde sammen ſom en Mumie under
hans Favntag. — Jeg kan ikke blive lykkelig med
ham — men du ſkal heller ikke blive det! — Det
ſkal du vide, ulykkelige! At ødelægge Salighed er
ogsaa en Salighed!

Louise.

En Salighed, ſom man allerede har berøvet
Dem! Haan ikke Deres eget Hjerte! De evner
ikke at gjøre det, ſom De ſaa truende falder ned
over mig. De evner ikke at pine et Væſen, ſom
ikke har gjort Dem andet ondt end at føle ligesom
De. — Men jeg elſſer Dem for denne lidens-
ſtabelige Bevægelses Skyld, Mylady.

Lady

(ſom nu har fattet sig).

Hvor er jeg? Hvor har jeg været? Hvad

har jeg gjort? Hvem har jeg røbet mig for? — Louise, ædle, store, guddommelige Sjæl! — Tilgiv en vanvittig Kvinde. — Jeg vil ikke krænke dig det allermindste, mit Barn. Ons! Forlang! Jeg vil bære dig paa Hænderne, jeg vil være din Veninde, din Søster. — Du er fattig. — Sel (hun tager nogle Brillanter af sit Haar.) Jeg vil sælge disse Juveler — sælge min Garderobe og mine Heste og Vogne. — Det skal være dit alt sammen; men giv Afskald paa ham!

Louise

(træder meget forundret tilbage).

Spotter hun en fortvivlet, eller skulde hun i Virkeligheden ikke have nogen Del i den barbariske Gjerning? — Af, saa kunde jeg jo endnu give mig Skin af at være en Heltinde og pynte min Magt-løshed op til at være noget fortjenstfuldt. (Hun staar et øjeblik tankefuld, saa træder hun hen til Lady'en, griber hendes Haand og ser stift og betydningsfuldt paa hende.) Saa tag ham da, Mylady! — Frivillig afræder jeg den Mand til Dem, som man med Helvedes Hager rev bort fra mit blødende Hjært. — — Maaske veed De det ikke selv, Mylady; men De har ødelagt to elskendes Himmel, revet to Hjørter fra hinanden, som Gud havde bundet sammen, knust en Skabning, som stod ham lige saa nær som De, som han skabte til Glæde ligesom Dem, som har prist ham ligesom De, og som nu aldrig mere vilprise ham. — Lady, den søndertraadte Orms sidste Krampetrækning naar ogsaa op til den alvidende. — Det vil ikke være

ham ligegyldigt, naar man myrder Sjæle, som han holder sin Haand over. — Nu tilhører han Dem, Lady! Tag ham! Styrt Dem i hans Arme! Før ham til Altret. — Men glem ikke, at en Selvmorder skes Spøgelse vil træde i Vejen for Deres Brudekys! — Gud vil være harmhjærtig. — Jeg kan ikke gjøre andet.

(Hun styrter ud.)

Ottende Scene.

Lady

(alene. Grebet og forfærdet staar hun med Bliffet stift rettet mod den Dør, bag hvilken Louise er forsvundet, endelig vaagner hun af sin Bedøvelse.)

Hvad var det? Hvad var der i Vejen? Hvad var det, den ulykkelige sagde? — Himmel! Endnu sonderriver de mit Øre, disse frygtelige Ord, som fordomte mig. Tag ham! — Hvem, ulykkelige? Din Dødsrallens Gave — din fortvivlelsegs gyselige Testamente? Gud! Gud! Er jeg sunket saa dybt — styrter saa pludselig ned fra alle min Storheds Troner, at jeg begjærlig venter paa det, som en Tiggeresse i sin sidste Døskamp højmodigt vil kaste hen til mig? — Saa tag ham da! Og det siger hun i en Tone og med et Blik! — Emilie! Er det derfor, du er gaaet ud over dit Kjøns Grænser? Har du bejlet til en britisk Kvindes herlige Navn, for at din Æres prægtige Bygning skulde styrte i Grus ved Siden af en forsømt Borgerdatters

Kabale og Kjærlighed.

renere Dyd? Nej, stolte ulykkelige! Nej! — Emilie Milford kan lade sig ydmyge, — men aldrig være! Ogsaa jeg har Kraft til at forsage.

(Hun gaar frem og tilbage med majestætiske Skridt.)

Bort med dig nu, bløde, lidende Kvinde! — Far hen, I Kjærlighedens søde, gyldne Billeder. — Højsind skal nu være min eneste Fører! — Dette elskende Par er fortapt, hvis ikke Lady Milford udsetter sin Fordring og dør i Fyrstens Hjærtel! (Efter en Pavse. Med Ein.) Det er fæt! — Den frygtelige Hindring er hævet — brudte er alle Baand mellem mig og Hertugen, denne vilde Kjærlighed er revet ud af mit Bryst! — — Dyd! Jeg faste mig i dine Arme! — Modtag din angrende Datter! — Af, hvor jeg er vel til Model! Jeg føler mig saa let og glad om Hjærtet! — Stor som en faldende Sol vil jeg i Dag synke ned fra min Højheds Toppunkt, min Herlighed skal sammen med min Elskov, og intet andet end mit Hjærte skal ledsage mig ud i denne stolte Landsforvisning! (Besluttet, idet hun gaar hen til sin Skrivepult.) Det maa ske nu strax — lige paa Stedet, før Synet af den elskede fornryer mit Hjærtes blodige Kamp.

(Hun sætter sig og begynder at skrive.)

Niende Scene.

Lady. En Kammertjener. Sophie, senere Hofmarschallen,
til sidst Tyrinde.

Kammertjeneren.

Hofmarschal von Kalb staar i forhallen med
et Verinde fra Hertugen.

Lady

(medens hun ivrigt skriver).

Denne fyrtelige Dukke farer jo nok op! Ja!
Det er ogsaa morsomt nok at bringe saadan en
durchlauchtig Hjernerest i Norden. Hans Hoffnoge
vil styre af Sted til alle Sider! — Hele Landet
vil komme i Gjæring!

Kammertjeneren og Sophie.

Hofmarschallen, Mylady —

Lady

(vender sig om).

Hjem? Hvad? — Saa meget des bedre! —
Den Slags Venner er til i Verden for at agere
Pakæsler. — Han er velkommen.

(Kammertjeneren gaar.)

Sophie

(kommer øengsteligt nærmere).

Hvis jeg ikke var bange for, at det er for
dristigt, Mylady. — (Ladyen skriver ivrigt.) Domfru Miller
styrtede som ude af sig selv gjennem forhallen. —

Kabale og Hjærlighed.

De er blussende hed. — De taler med Dem selv
(Lady vedbliver at skrive.) Hvad er der sket?

Hofmarschallen

(træder ind, gjør tusend Buf for Ladys Ryg; da hun ikke bemærker ham, træder han nærmere, stiller sig bag hendes Stol, søger at faa fat i en Flig af hendes Kjole og trykker et Kys paa den. Med frugtsom Kæspen).

Serenissimus —

Lady

(idet hun først Sand paa og løser det strenge igjennem).

Han vil bestyconde mig for fort Utaknemmelighed.
— Jeg var forladt, og han drog mig ud af Elendigheden. — Elendigheden? — Afflyelige Bytte! — Riv din Regning i Stykker, forsører! — Min evige Skamrødme betaler den med Alagerrenter.

Hofmarschallen

(efter at han forgjæves har krydset om Ladyen).

Myladys synes at være noget distract. — Jeg maa nok selv tillade mig den Dristighed. (Meget højt.) Myladys, Serenissimus sender mig for at spørge, om der skal være Vauxhall eller tyk Komedie i Aften.

Lady

(rejser sig leende).

En af Delene, min Engel. — Bring nu De Hertugen denne Billet som Dessert. (Til Sophie.) Sophie, befal, at man skal spønde for, og kald alle mine Tjenestefolk ind her i Salen. —

Sophie

(bestyrret, idet hun gaar).

O Gud! Jeg aner noget! Hvad skal det
blive til!

Hofmarschallen.

De er echaufferet, min naadige!

Lad y.

Des mindre behøver jeg at lyve. — Hurra,
Hr. Hofmarschal! Der bliver et Embede ledigt!
God Lejlighed for Koblere! (Da Marschallen faste et mis-
tænksomt Blif paa den Seddel, hun har givet ham.) Læs bare! Læs!
Jeg ønsker ikke, at Indholdet skal være udfjendt.

Hofmarschallen

(læser; imidlertid samler Ladvens Tjenestefolk sig i Baggrunden).

„Naadigste Herre!

En Overenskomst, som De saa letfindig har
brudt, kan ikke mere binde mig. Deres Lands
Lykke var Betingelsen for min Kjærliged. Det
Bedrag varede i tre Aar. Bindet falder mig
fra Øjnene. Jeg affskyer Kunstbevisninger, der
vædes af Undersaatters Taarer. — Skjænk den
Kjærliged, som jeg ikke længer kan besvare, til
Deres grædende Land, og lær af en britisk Fyrst-
inde at vase Barmhjærtighed mod Deres tyske folk.
Om en Time er jeg over Grænsen.

Johanna Norfolk.“

Kabale og Hjærlighed.

Alle Tjenestefolk

(mumle bestyrtede).

Over Grænsen?

Hofmarschallen

(lægger forstrækket Billetten paa Bordet).

Men Gud bevares, min bedste og naadige
Frue! At overbringe den Billet er lige saa halslos
en Gjerning som at skrive den.

Lady.

Det bliver din Sag, min Skat. — Desværre
veed jeg, at du og folk af din Art er lige ved at
kvæles af Anstrængelse for at fortælle, hvad andre
gjør! — Jeg raader dig til at lade Sedlen bage
ind i en Vildtpostej, saa kan Serenissimus finde
den paa sin Tallerken.

Hofmarschallen.

Ciel! Hvilken Formstelighed! — Saa overvej
dog, saa betenk dog, i hvor stor en Disgrace De
kommer, Lady!

Lady

(henvender sig til de forsamlede Tjenestefolk og figer dybt rørt følgende).

J er bestyrtede, mine kjære folk, og venter
med Angst paa, hvorledes Gaaden skal klare sig! —
Kom nærmere, mine Venner! — J har tjent mig
redeligt og ivrigt, J har tiere set paa mine Øjne
end paa min Pung; eders Lydighed har været
eders Lyst, min Naade eders Stolthed! — — Af,

at jeg til Mindet om eders Trostab skal knytte
Erindringen om min hornedrelse! Sørgelige Skæbne,
at mine usleste Dage skulde være eders lykkeligste!
(Med Taarer i Øjnene.) Jeg affrediger eder, mine Børn.
— — Lady Milford er ikke mere til, og Johanna
Norfolk er for fattig til at betale hendes Gjæld.—
Min Skatmester skal dele mine Penge imellem jer.
— Dette Palads beholder Hertugen. — Den fattigste
af eder vil gaa rigere herfra end eders Herskerinde.
(Hun rækker dem sine Hænder, som de alle fysse lidenskabeligt.) Jeg for-
staar jer, mine Venner. — Lev vel! Lev vel for
evigt! (Fatter sig efter sin Bevægelse.) Der er Vognen! (Hun
river sig løs og vil gaa ud, Marshallen stiller sig i Vejen for hende.) Er
du der endnu, du sollte Skrog?

Hofmarschallen

(Der hele Tiden har stillet fuldstændig fjollet paa Sedlen).

Og denne Billet skal jeg overlevere i hans
højfyrstelige Durchlauchtigheds højstegne Hænder?

Lad y.

Ja, du sollte Skrog, i hans højstegne Hænder,
og du kan forkynde hans højstegne Øren, at, da
jeg ikke kan gaa barfodet til Loretto, saa vil jeg
arbejde for Dagløn for at rense mig for den
Skam at have hersket over ham.

(Hun iles af Sted. De andre skilles ad meget bevægede.)

(Tæppet falder.)

Femte Aft.

Et Værelse hos Musikanterne. Tusmørke.

Første Scene.

Louise sidder stum og uden at røre sig i Værelsets mørkeste Krog. Hendes Hoved er sunket ned paa Armen. Efter en lang, dødsstille Pause kommer Miller med en Haandlygte, lyser øngsteligt omkring i Værelset uden at lægge Mørke til Louise; saa lægger han Hatten paa Bordet og sætter Lygten fra sig.

Miller.

Her er hun heller ikke. Heller ikke her! — Jeg er gaaet gjennem alle Gader, jeg har været hos alle bekjendte, jeg har spurgt ved alle Porte! — Intet Steds har man set mit Barn! (Efter en Pause.) Taalmodighed, stakkels, ulykkelige Fader! Vent til i Morgen! Maaske din eneste Datter da bliver skyldet op paa Strandbredden. — — O Gud, o Gud! Har ikke denne Datter alt for meget været min Afgud? — Straffen er haard. Den er haard, himmelske Fader! Jeg vil ikke knurre, himmelske Fader; men Straffen er haard!

(Han kaster sig bedrøvet paa en Stol.)

Louise

(taler henne i sin Krog).

Du handler ret, stakkels, gamle Mand! Lær i
Tide at miste!

Schiller.

Miller

(springer op).

Er du der, mit Barn? Er det dig? — Men
hvorfor er du saa ensom og uden Lys?

Louise.

Derfor er jeg dog ikke ensom. Naar det er rigtig
sort rundt omkring mig, har jeg mine bedste Gjæster.

Miller.

Gud bevare dig! Kun Samvittighedens Orm
færdesude paa samme Tid som Uglen. Syndere
og onde Alander sky Lyset.

Louise.

Det gjør ogsaa Evigheden, Fader, den taler
med Sjælen uden Mellemmand.

Miller.

Barn! Barn! Hvad er det for en Tale?

Louise

(rejser sig og går frem).

Jeg har kæmpet en haard Kamp. Det veed
Han, Fader. Gud gav mig Kraft. Kampen er
afgjort! Fader, man plejer at kalde vort Kjøn
fint og skøbeligt. Det skal Han ikke tro længer
Vi rygte for en Edderkop; men det sorte Gjenfærd
Forraadnelsen trykke vi spøgende i vore Arme. Det
var kun det, jeg vilde sige Ham, Fader. — Nu er
jeg saa glad og lystig.

Kabale og Kjærlighed.

Miller.

Hør en Gang, min Datter, jeg vilde ønske, du
græd! Det vilde jeg synes bedre om.

Louise.

Hvor jeg skal overliste ham, Fader! Hvor jeg
skal narre Tyrannen! — Kjærligheden er snedigere
end Ondskaben, og den er driftigere — det har
han ikke vidst, denne Mand med den triste Stjerne. —
Af, de er fiffige nok, saa længe de kun har at
gjøre med Hovedet; men saa snart de binde an
med Hjærtet, saa blive de dumme, de onde Mennesker.
— Han tænkte, han kunde besegle Bedrageriet
med en Ed! En Ed, Fader, binder nok de levende;
men i Døden smelte selv Sakramenternes Jærn-
baand. Ferdinand kjender nok sin Louise. — Vil
Han besørge denne Billet for mig, Fader? Vil
Han være saa god?

Miller.

Til hvem, min Datter?

Louise.

Hvilket følsomt Spørgsmaal! Vendeligheden
og mit Hjærté har til sammen ikke Plads nok til en
eneste Tanke paa ham. — Hvem skulde jeg vel
ellers skrive til?

Miller

(uroligt).

Louise! Jeg bryder Brevet.

Schiller.

Louise.

Gjør, som Han vil, Fader; — men Han bliver ikke klogere af det. Bogstaverne ligge der som folde Lig og leve kun for Kjærlighedens Øjne.

Miller
(læser).

„Du er forraadt, Ferdinand! — En enestaaende Skurkestreg har sønderrevet vore Hjærters Baand, men en skæffelig Ed binder min Tunge, og din Fader har udstillet Spioner overalt. Dog, hvis du har Mod, min elskede — jeg veed et tredje Sted, hvor Eder ikke længer binde, og hvorhen han ikke kan faa nogen Spion til at gaa.“

(Miller stanser og ses alvorligt paa hende.)

Louise.

Hvorfor ser Han saaledes paa mig? Læs det hele, Fader!

Miller.

„Men du maa have Mod til at vandre en mørk Vej, hvor intet lyser for dig uden Louise og Gud. — Naar du kommer, maa du kun være opfyldt af din Kjærlighed; alle dine Forhaabninger og alle dine stormende Ønsker maa du lade blive hjemme; du kan ikke bruge andet end dit Hjærte. — Hvis du vil — saa bryd op, naar Klokkens slaar det tolvte Slag paa Karmelitertaarnet! Hvis du ræddes — saa overstreg Ørdet „stærk“ foran dit

Kabale og Kjærlighed.

Kjøn; thi da har en Pige gjort dig til Skamme."

(Miller lægger Billetten fra sig, ser længe med et smerteligt, stift Blit ligé ud; endelig vender han sig om imod hende og figer med sagte, brudt Stemme.)

Og dette tredje Sted, min Datter?

Louise.

Kjender Han det ikke, kjender Han det virkelig ikke, Fader? — Det er underligt! Stedet er dog saa tydelig beskrevet. Ferdinand finder det!

Miller.

Hm! Tal tydeligere!

Louise.

Jeg veed for Øjeblikket ikke noget smukt Navn for det. — Han maa ikke blive bange, Fader, hvis jeg nævner et stygt. Dette Sted — af, hvorfor har Kjærligheden ikke opfundet Navne? Den vilde have givet det det skønneste Navn. Det tredje Sted, kjære Fader — men Han maa lade mig tale ud — det tredje Sted er Graven.

Miller

(gaar vækende hen til en Stol).

O Gud!

Louise

(gaar hen til ham og holder paa ham).

Nej, kjære Fader! Det er kun Ordet, der klinger som Rædsel. — Bort med det, og der ligger en Brudeseng, over hvilken Morgen'en breder sit gyldne Tæppe, og Vaaren strør sine brogede

Kranse. Kun en hylende Synder kunde udssjælde Døden for et Skelet; den er tværtimod en venlig, yndig Dreng, blomstrende, som man maler Elfskovsguden, men ikke saa trædſt — en stillle, tjenſtwillig Genius, som rækker Sjælen — denne udmattede Pilegrim — sin Arm for at føre ham over Tidens Grav, derpaaaabner den evige Herligheds Fesslot, nikker venligt og forsvinder.

Miller.

Hvad har du i Sinde, min Datter? — Vil du egenmægtig lægge Haand paa dig selv?

Louise.

Kald det ikke saaledes, Fader! At forlade et Selskab, hvor man ikke synes om mig — at ile til et Sted, som jeg ikke længer kan undvære, lidt tidligere, end det var bestemt — er det en Synd?

Miller.

Selvmord er den affæligste Synd, mit Barn, — den eneste, som man ikke kan angre, fordi Død og Misgjerning falder sammen.

Louise

(bliver forfærdet staende).

Det er skæckeligt! — Men saa hurtigt gaar det vist iffel! Jeg vil springe i Floden, Fader, og medens jeg er ved at synke, vil jeg bede Gud den almægtige om Naade.

Miller.

Det vil sige, du vil angre Tyveriet, saa snart
du har bragt det stjaalne Gods i Sikkerhed. —
Min kjære, kjære Datter! Pas paa, at du ikke
spotter Gud, naar du trænger mest til ham! Af,
det er kommet vidt, meget vidt med dig! — Du
har opgivet at bede, og den almægtige har taget
sin Haand fra dig!

Louise.

Er Kjærlighed da en Synd, Fader?

Miller.

Naar du elsker Gud, vil du aldrig elsse saa-
ledes, at det bliver en Synd. — — Du har knust
mig, min eneste Datter, knust mig, saa jeg maaſke
gaar i Graven. — Men jeg vil ikke gjøre dig dit
Hjerte endnu tungere. — Min Datter, jeg sagde
før noget. Jeg troede, jeg var alene. Du hørte
det; og hvorfor skulde jeg endnu længere holde
det hemmeligt? Du har været min Afgud. Hør
 mig, Louise, hvis du endnu har Rum for en Faders
følelse — du har været alt for mig! Nu har du
intet mere at sætte over Styr. Ogsaa jeg har alt
at tabe. Du ser, mit Haar begynder at blive
graat. Den Tid nærmer sig, da din Fader skal
have Gavn af den Kapital, som han har anlagt i
sit Barns Hjerte. — Vil du narre mig for den,
Louise? Vil du flygte med din Faders Ejendele?

Schiller.

Louise

(Kysser dybt rørt hans Haand).

Nej, Fader, jeg gaar ud af Verden som Hans
Skyldnerinde og vil betale Ham min Gjeld tilbage
med Agerrenter i Evigheden.

Miller.

Tag dig i Agt for, at du ikke forregner dig
mit Barn! (meget alvorligt og højtideligt.) Mon vi vil træffe
hinanden igjen der? — — Se, hvor bleg du
bliver! — Louise forstaar godt, at jeg næppe kan
indhente hende i hin Verden, da jeg ikke iler saa
tidligt over i den som hun. (Louise styrter sig gysende til hans
Bryst. — Han omfavner hende lidenskabeligt og fortsætter med højtidelig Røst.)
Min Datter, min kjære Datter! Du faldne, maaſke
allerede fortalte Datter! Læg dig mit alvorlige,
faderlige Ord paa Hjerte! Jeg kan ikke vaage
over dig. Jeg kan tage Knivene fra dig; men du
kan dræbe dig med en Strikkepind. Mod Gift kan
jeg bevare dig; men du kan dræbe dig med en
Perlesnor. — Louise, Louise, det eneste, jeg kan
gjøre, er at advare dig. — Vil du vove at udsætte
dig for, at dit troløse Gjøglebillede først viger fra
dig paa den frækkelige Bro mellem Tid og Evighed?
— Vil du vove at træde frem for den alvidendes
Trone med den Løgn: „Jeg er her for din Skyld,
min Gud og Skaber!“ naar dine strafværdige Øjne
sege deres forkrenkelige Hylster? — Og naar din
Hjernes frøbelige Gud, der da er en Orm ligesom
du selv, vrider sig for din Dommers fod og i
dette frækkelige Øjeblik gjør din uguadelige Tillid

Kabale og Kjærlighed.

til Løgn og henviser dit skuffede Haab til den evige Barmhjærtighed, som den elendige næppe selv kan opnaa ved sine Bønner — hvad saa? (Med mere Eftertryk, højere.) Hvad saa, ulyksalige? (Han holder fastere paa hende, ser et Øjeblik stift og gjennemborende paa hende og gaar saa hurtigt bort fra hende.) Nu veed jeg intet mere — (Idet han hører sin højre Haand,) jeg kan ikke længer indestaa dig for denne Sjæl, du min Gud og min Dommer! Hjør, hvad du vil! Bring din ranke Ungling et Offer, saa dine Djævle juble, og dine gode Engle vige bort! Gaa! Tag alle dine Synder paa dig, tag ogsaa denne, den sidste, den forfærde- ligste, paa dig, og hvis Byrden da endnu er for let, saa lad min Forhandelse gjøre Vægten fuld- stændig! — Her er en Kniv — gjennembor dit Hjærte og (Idet han grædende vil snyte ud.) din Faders Hjærte.

Louise

(springer op og følger ham).

Holdt, min Fader! — Hvor kan det dog være, at Kjærligheden øver en endnu mere barbarisk Twang end tyrannisk Vrede? — Hvad skal jeg gjøre? Jeg kan ikke! Hvad skal jeg gjøre?

Miller.

Hvis din Majors Kys brænder hedere end din Faders Taarer — saa dø!

Louise

(efter en pinefuld Kamp, med nogen fasthed).

Fader! Her er min Haand! Jeg vil — Gud! Gud! hvad gjør jeg? Hvad vil jeg? — Fader,

Schiller.

jeg svørger! — Ve mig, vel! Jeg er en forbryderke,
hvorhen jeg end vender mig! — Fader, lad det
da være saa! — Ferdinand! — Gud ser hernen! —
Saaledes sønderriver jeg det sidste Minde om ham!

(Hun river sit Brev i Styffer.)

Miller

(Omfavner hendeude af sig selv af Glæde).

Nu er du min Datter! Se op! Du har mistet
din elskede; men du har gjort din Fader lykkelig.
(Omfavner hende stiftvis grædende og leende.) Barn! Barn! Jeg
har ikke fortjent at have saadant et Barn! Gud
veed, hvorledes jeg slemme Mand er kommet til
saadan en Engel? — Min Louise, mit alt i Verden!
— Al, jeg forstaar mig saa lidt paa Kjærlighed;
men at det maa være en Kval at forsage — det
fatter jeg.

Louise.

Men bort fra denne Egn, Fader! — Bort fra
denne By, hvor mine jævnaldrende spotte mig, og
mit gode Navn er ødelagt for bestandig! — Bort,
bort, langt bort fra det Sted, hvor saa mange
Spor af den fordums Salighed tale til mig! —
Bort, hvis det er muligt —

Miller.

Hvorhen du vil, min Datter. Vorherres Brød
findes overalt, og han vil ogsaa sjænke os Øren,
der lytte til min Violin. Ja, selv om ogsaa alt
andet farer hen, — jeg sætter Musik til Historien

Kabale og Kjærlighed.

om din Sorg og synger en Sang om den Datter,
der sønderrev sit Hjerte for at trøste sin Fader —
med den Sang tigge vi os saa frem fra Dør til
Dør, og den Almisje, vi faa af de grædende Til-
hørere, vil smage kosteligt.

Anden Scene.

Ferdinand. De forrige.

Louise

(ser ham først og fastner sig med et Skrig om Millers Hals).

O Gud! Der er han! Jeg er fortapt!

Miller.

Hvor? Hvem?

Louise

(peger med bortvendt Afsyn paa Majoren og trykker sig fastere ind til
Faderen).

Han! Han selv! — Se, Fader! — Han kommer
for at myrde mig.

Miller

(ser ham, farer sammen).

Hvad? Er De her, Baron?

Ferdinand

(kommer langsomt nærmere, bliver staende lige over for Louise og ser paa
hende med et stift, forstående Blik. Efter en Pavse).

Hav Tak, overraskede Samvittighed! Din Til-

Schiller.

staelse er skæckelig, men hurtig og sikker og sparer
mig Torturen! — God Aften, Miller.

Miller.

Men for Guds Skyld! Hvad vil De, Hr.
Baron? Hvad fører Dem herhen? Hvad skal
dette Overfald til?

Ferdinand.

Jeg mindes en Tid, da man sønderlemede
Dagen i Sekunder, da Længsel efter mig hængte
sig ved det langsomme Taffelurs Lodder og spejdede
efters det Hjærteslag, ved hvilket jeg skulle komme. —
Hvor kan det være, at jeg nu overrasker?

Miller.

Gaa, gaa, Hr. Baron! — Hvis der endnu er
en Gnist af Menneskefjærlighed tilbage i Deres
Hjerte, hvis De ikke vil dræbe hende, som De fore-
giver at elffe, saa flygt, bliv ikke et Øjeblik længere
her! Velsignelsen svandt fra min Hytte, saa snart
De satte fod i den. — De har bragt Elendigheden
ind i mit Hus, hvor der tidligere kun var Glæde.
Er De endnu ikke tilfreds? Vil De oven i Kjøbet
flænge i det Saar, som det ulykkelige Bekjendtskab
med Dem har tilføjet mit eneste Barn?

Ferdinand.

Underlige Fader, jeg kommer jo nu for at
sige din Datter noget glædeligt.

Kabale og Kjærlighed.

Miller.

Er det maaſſe nye Forhaabninger, der føre
til ny Fortvivleſſe? — Gaa, du Ulykkesbud! Dit
Ansigt gjør dine Ord til Skamme.

Ferdinand.

Endelig er mine Forhaabningers Maal naaet!
Lady Milford, som var den frysteligſte Hindring
for vor Kjærlighed, er i dette Øjeblik flygtet ud af
Landet. Min Fader billiger mit Valg. Skæbnen
forsølger os ikke længer. Vore lykkelige Stjærner
ſtaa op. — Jeg er her for at holde det Ord, jeg
har givet, og føre min Brud til Altret.

Miller.

Hører du ham, Datter? Hører du, hvor han
driver Spot med dine ſkuffede Forhaabninger? Ja,
Hr. Baron, det flæder forſoreren godt at gjøre sig
lyſtig over ſit Offer!

Ferdinand.

Du tror, at jeg spøger. Nej, ved min Ære!
Min Tale er ſaa ſand ſom min Louises Kjærlighed,
og mit Ord ſkal være mig lige ſaa helligt, ſom
hendes Eder er hende hellige. — Jeg fjender ikke
noget helligere. — Trivler du endnu? Er der
endnu ingen glad Rødme paa min ſkjonne Gemal-
indes Kinder? Det er underligt! Løgnen maa
være gangbar Mønt her, naar Sandheden finder

Schiller.

saa lidet Tiltro. I twiler om mit Ørd! Saa tro
da dette skriftlige Vidnesbyrd!

(Han læser Brevet til Marschallen hen til Louise.)

(Louise luffer det op og synker ligbleg ned.)

Miller

(Inden at mærke det, til Majoren).

Hvad skal det sige, Hr. Baron? Jeg forstaar
Dem ikke.

Ferdinand

(Fører ham hen til Louise).

Des bedre har hun der forstaet mig!

Miller

(Læser sig ned ved Siden af hende).

Af, min Datter!

Ferdinand.

Bleg som Døden! — Nu først behager hun
mig, din Datter! Saa sjøn har hun aldrig været
før, den fromme, rettsfæne Datter! — Med dette
ligblege Ansigt! — — Verdensdommerens Aande,
der fjerner fernissen fra enhver Løgn, har nu blæst
den Sminkle bort, hvormed Tusendkunstnerinden endog
narrede Lysets Engle! — Det er hendes sjønneste
Ansigt! Det er hendes første sande Ansigt! Lad
 mig kysse det!

(Han går hen til hende.)

Miller.

Tilbage! Bort! Kom ikke en Faders Hjerte
for nær, Dreng! Mod dine Kjærtregn funde jeg

Kabale og Kjærlighed.

ikke beskytte hende; men jeg kan gjøre det mod
dine Mishandlinger!

Ferdinand.

Hvad vil du, gamle Mand? Med dig har jeg intet at gjøre! Bland dig ikke i et Spil, der saa afgjort er tabt! — Eller er du maaſke klogere, end jeg har anset dig for? Har du laant dine tresindstyper Aars Visdom til din Datters Boleri og skjændet dette værværdige Hoved med en Koblers Haandværk? — Af, hvis det ikke er Tilfældet, saa læg dig ned og dø, du ulykkelige gamle Mand — endnu er det Tid. Endnu kan du sove ind i den søde Indbildung: Jeg har været en lykkelig Fader! — Et Øjeblik endnu, og du slynger den giftige Snog tilbage til dens Helvedes Hjem, forbander Gaven og Giveren og farer med Gudsbespottelse ned i din Grav. (Til Louise.) Tal, ulykkelige! Har du skrevet dette Brev?

Miller

(advarende til Louise).

for Guds Skyld, Datter! Glem ikke! Glem ikke!

Louise.

Af, dette Brev, Fader —

Ferdinand.

Det er nok faldet i urette Hænder? — Priset være Tilfældet, det har udført større Bedrifter end den snusfornuftige Klogskab og vil staa sig bedre

Schiller.

paa hin Dag end alle Vismænds Kløgt. — Til-fældet, siger jeg? — Aa nej, forsynet er til Stede, naar en Spurv falder til Jorden, skalde det saa ikke være det, naar en Djævel skal afløres? — Jeg vil have Svar! — Har du skrevet dette Brev?

Miller

(affides til hende i en indtrængende Tone).

Vær standhaftig, vær standhaftig, min Datter! Svar kun ja denne eneste Gang, og alt er overvundet.

Ferdinand.

Hej, lyftig, lyftig! Øgsaa Faderen er narret! Alle er narrede! Se en Gang, hvor hun staar der, den sjældige, medens selv hendes Tunge nægter hende at sige den sidste Løgn! Sværg ved Gud, ved den frygteligt sande Gud! Har du skrevet dette Brev?

Louise

(efter en kvalfuld Kamp, under hvilken hun med Bliske har talt med sin Fader, fast og bestemt).

Ja, jeg har skrevet det.

Ferdinand

(bliver forfærdet staaende).

Louise! — Nej! Saa sandt min Sjæl lever! Du lyver! — Paa Pinebænken tilstaar selv Uskyldigheden forbrydelser, som den aldrig har begaaet. — Jeg spurgte for heftigt. — Ikke sandt, Louise? — Du tilstod kun, fordi jeg spurgte for heftigt?

Kabale og Hjærlighed.

Louise.

Jeg tilstod, hvad der er sandt!

Ferdinand.

Nej, siger jeg! Nej! Nej! Du har ikke skrevet det. Det er slet ikke din Haandskrift. — Og hvis det var det, hvorfor skulle det være vanskeligere at efterligne en Haandskrift end at ødelægge Hjærter? Tal Sandhed, Louise — eller nej, nej, gjør det ikke, du kunde sige ja, og saa var jeg fortapt. — En Løgn, Louise! — en Løgn! — Af — hvis du nu kunde sige en Løgn, slænge den hen til mig med denne aabne Englemine, hvis du blot overtalte mit Øre, mit Øje, selv om du saa narrede mit Hjærtet nok saa affskyeligt! — Af, Louise! Saal kunde med dette Pust al Sandhed vandre ud af Verden, og den gode Sag fra nu af krumme sin stive Hals til et slesk Buks. (En sy, bævende Tone.) Har du skrevet dette Brev?

Louise.

Ved Gud! Ved den frysteligt sande Gud! Ja!

Ferdinand

(efter en Pavse, med et Udtryk af den dybeste Smerte).

Kvinde! Kvinde! — Af, det Alasyn, med hvilket du nu staar for mig! — Uddel Paradiser med dette Alasyn, og du vil ikke finde en Kjøber, selv i de fordomtes Rigel — Har du vidst, hvad du var for mig, Louise? Det er umuligt! Nej! Du har ikke vidst, at du var alt for mig! Alt! — Det er

Schiller.

et stakkels almindeligt Ord; men Evigheden har
Besvær med at rumme det; Kloder fuldende deres
Baner i det. — Alt! Og at lege saa formasteligt
med det! — O, det er skæffeligt!

Louise.

De har hørt min Tilstaaelse, Hr. von Walter.
Jeg har fordømt mig selv. Gaa nu! Forlad et
Hus, hvor De har været saa ulykkelig!

Ferdinand.

Ja! Ja! Jeg er jo rolig — roligt, siger
man jo, er ogsaa det gysende Land, som Pesten
har gjennemvandret — jeg er rolig. (Efter et Øjebliks
Eftertanke.) Endnu en Bøn, Louise — den sidste! Mit
Hoved er saa feberheds. Jeg trænger til at blive
afkölet. — Vil du ikke lave mig et Glas Limonade?

(Louise gaar.)

Tredje Scene.

Ferdinand og Miller.

(De gaa begge uden at sige et Ord i nogen Tid op og ned paa hver sin
Side af Værelset).

Miller

(bliver endelig staende og betragter Majoren med bedrøvet Mine).

Kjære Hr. Baron, kan det maaſte formindſte
Deres Sorg, naar jeg tilſtaar, at jeg af Hjærtet
bellager Dem?

Kabale og Kjærlighed.

Ferdinand.

Lad det være godt, Miller! (Gaar etter nogle Sfridt.)
Miller, jeg husker næppe en Gang, hvorledes jeg
kom i Hans Hus. — Hvad var Anledningen?

Miller.

Hvad behager, Hr. Major? De vilde jo have
Undervisning i Fløjtespil hos mig. Kan De ikke
huske det?

Ferdinand

(hurtigt).

Jeg saa' Hans Datter. (Aftter en pavse.) Han har
ikke holdt Ord, min Ven. Vi blev enige om, at
der skulde være Ro i mine ensomme Timer. Han
har narret mig og solgt mig Skorpioner. (Da han ser
Millers Bevægelse.) Nej, bliv ikke bange, gamle Mand!
(Omfavnner ham rørt.) Du har ingen Skyld.

Miller

(tørre sine Øjne).

Det veed den alvidende Gud!

Ferdinand

(gaar etter frem og tilbage, fordybet i mørke Grublerier).

Sæl somt, af ubegribeligt sæl somt leger Gud
med os. I tynde, fine Snore hænger der ofte skælle-
lige Vægte. — Hvis Mennesket vidste, at han skulde
spise sig Døden til med dette ene Able? — Hm! —
Hvis han vidste det? (Gaar heftigere frem og tilbage, griber saa i
dyb Bevægelse Millers Haand.) Mand! Jeg betaler dit Smule

Schiller.

Fløjtespil for dyrt — — og du tjener ikke en Gang
ved det — ogsaa du taber — taber maaſſe alt.
(Overvældet, gaar bort fra ham.) Ulykſalige Fløjtespil, som jeg
aldrig burde have tænkt paa!

Miller

(ſøger at ſjhule ſin Verbegelſte).

Hun bliver længe borte med den Limonade.
Jeg tror, jeg vil gaa ud og ſe, hvad hun bestiller,
hvis De ikke tager mig det fortrydeltigt op. —

Ferdinand.

Det haster ikke, kjære Miller. (Miller hen for sig.)
Især ikke for Faderen! — Bliv Han Kun. — Hvad
det var, jeg vilde ſige! — Naa ja! Er Louise
Hans eneste Datter? Har Han ingen andre Børn?

Miller

(varmt).

Nej, jeg har ikke, Hr. Baron — jeg onſker
heller ikke flere. Det Pigeſtern er juſt ſkabt til at
optage mit Faderhjærtē helt — alt, hvad jeg havde
af Kjærlighed, har jeg ogsaa ſpenderet paa den Pige.

Ferdinand

(flært rystet).

Af! — — Se dog alligevel efter, hvor den
Limonade bliver af, gode Miller!
(Miller gaar.)

Fjerde Scene.

Ferdinand

(alene).

Det eneste Barn! — Føler du det, Morder!
Det eneste, Morder! Hører du det, det eneste? —
I hele Guds store Verden har Manden ikke andet
end sit Instrument og sit eneste Barn. — Og du
vil tage det fra ham?

Tage det fra ham? — Tage den sidste Nød-
skilling fra en Tigger? Knække den haltes Krykke
og kaste den for hans fod? Hvad? Har jeg
Hjærte til det? — — Og naar han nu skynder
sig hjem og ikke kan afvente det Øjeblik, da han
stal se al den Glæde, han har, i sin Datters Ansigt,
og han saa træder ind, og hun ligger der som en
vissen Blomst — død — søndertraadt, letfærdigt — det
sidste, eneste jordiske Haab — økl! og naar han
staar der foran hende, staar der, og hele Naturen
er død for ham, og hans stivnede Blik forgjæves
vandrer igjennem den døde Uendelighed, søger Gud
og ikke mere kan finde Gud og kommer tomt tilbage
— — Gud! Gud! Men min Fader har ogsaa
fun en eneste Søn — en eneste Søn; men det er
ikke hans eneste Rigdom. — (Efter en Pavse.) Men hvad
er det? Hvad mister han da egentlig? Kan den
Pige, hvem Kjærlighedens hellige Følesse fun var
et usfelt Legetøj, gjøre sin Fader lykkelig? — Nej,
det kan hun ikke, det kan hun ikke! Jeg fortjener

oven i Kjøbet Taf, fordi jeg søndertræder Hug-
ormen, førend den ogsaa har saaret sin Fader.

Femte Scene.

Miller (kommer tilbage). Ferdinand.

Miller.

Nu kommer den strax, Baron! — Den stakkels
Pige sidder der ude og er lige ved at græde sig
ihjel. Hun giver Dem Taarer at drikke sammen
med Limonaden.

Ferdinand.

Det var godt, hvis det kun var Taarer! — —
Siden vi talte om Musiken før, Miller — (Tager en
pung frem.) Jeg er endnu i Hans Gjeld.

Miller.

Hvad? Hvad behager? Aa Snaѣ, Hr. Baron!
Hvad tænker De om mig? Det har jo gode Veje;
gjør mig dog ikke den Tort. Om Gud vil, er vi
da heller ikke sammen for sidste Gang.

Ferdinand.

Hvem kan vide det? Tag den kun! for Livs
og Døds Skylde!

Kabale og Kjærlighed.

Miller
(leende).

Aa, Hr. Baron, for den Sags Skyld kan man
nøf give Dem Kredit.

Ferdinand.

Skulde man virkelig kunne det? — Har Han
aldrig hørt, at unge Mennesker døde? — Piger
og Unglinge, Haabets Børn, bedragne Fædres Luft-
kasteller! — Hvad Sjælens Orm og Alderen ikke
gjør, kan ofte Lynilden besørge. — Hans Louise er
heller ikke udødelig.

Miller.

Gud har givet mig hende.

Ferdinand.

Hør en Gang, jeg siger Ham, hun er ikke
udødelig! Denne Datter er Hans Øjesten. Han
hænger med Liv og Sjæl ved den Datter. Vær
forsiktig, Miller! Kun en fortvivlet Spiller sætter
alt paa et eneste Kart. Den Kjøbmand, der betror
hele sin Formue til eet Skib, falder man en Dove-
hals. — Hør, tønk Han paa denne Advarsel! — —
Men hvorfor tager Han ikke sine Penge?

Miller.

Hvad behager, Herr? Hele den propfulde
Pung? Hvad mener Deres Maade?

Schiller.

Ferdinand.

Det er et Afdrag. — Der! (Han kaster en Pung paa Bordet, saa nogle Guldstykker falde ud.) Jeg kan alligevel ikke beholde det Stads en Evighed.

Miller

(bestryket).

Hvad? Ved den store Gud! Det lød ikke som Sølv! (Han gaar hen til Bordet og udtryder forskækket.) Men for Guds Skyld, Hr. Baron, hvad mener De? Hvor ledes har De det, Hr. Baron? Det kan man kalde Distraction! (Slaar Hænderne sammen.) Her ligger jo — eller er jeg forherret, eller — Gud fordømme mig! Det er jo det pure, livagtige Guld. — Nej, Satanás, du skal ikke faa fingre i mig!

Ferdinand.

Er det gammel eller ny Vin, Han har drukket, Miller?

Miller

(grov).

Død og Helvedel Se dog en Gang — det er Guld!

Ferdinand.

Ja, hvad saa?

Miller.

I Djævlens Skind og Ben — jeg siger — jeg beder Dem for Guds Skyld — det er Guld!

Kabale og Kjærlighed.

Ferdinand.

Ja, er det saa mærkelig?

Miller

(efter en Pavse, gaar rørt hen til ham).

Vaadige Herre, jeg er en jœvn, ligefrem
Mand; hvis De maaſte vil have mig til at gjøre
en Kjæltringestreg — thi saa mange Penge kan
man ved Gud ikke tjene ved noget godt!

Ferdinand

(bevæget).

Vør Han ganske rolig, kjære Miller! De
Penge har han fortjent for længe siden, og Gud
bevare mig for, at jeg skulde gjøre mig betalt
derfor med Hans gode Samvittighed!

Miller

(springer op, halvtosset af Glæde).

Det er altsaa mit? Mit! Det er mit med
Vorherres Vidende og Vilje! (Øber hen til Døren og raaber.)
Kone! Datter! Victoria! Kom ind! (Kommer tilbage.)
Men du store Gud! Hvordan kommer jeg egentlig
paa en Gang til hele denne strækkelige Rigdom?
Hvormed har jeg fortjent den? Hvorledes skal
jeg takke for den? Hvorledes?

Ferdinand.

Ikke med Timer i Musik, Miller. — Med de
Penge betaler jeg Ham (Standser gysende) — betaler jeg

Schiller.

Ham — (Efter en Pavæ vedomigst.) for den lange, lykkelige
Drøm om Hans Datter, der varede i tre Maaneder.

Miller

(griber hans Haand og trykker den stærkt).

Naadige Herrel! Hvis De var en simpel,
jævn Borgermand — (Hurtigt.) og min Datter saa
ikke elskede Dem — saa slog jeg hende ihjel.
(Tager atter fat paa Pengene. Derpaa nedslæet.) Men nu har jeg
jo det hele, og De har ingen Ting, saa jeg maa
vel ud med hele den Sjælesvir igjen?

Ferdinand.

Nej, bryd Han sig ikke om det, min Ven! —
Jeg rejser min Vej, og i det Land, hvor jeg vil
bosætte mig, gjælder ikke den Mønt.

Miller

(som imidlertid ufravendt har stirret paa Guldet).

Jeg faar altsaa Lov til at beholde det? faar
jeg virkelig? — Men det gør mig ondt, at De
rejser Deres Vej. — Nej, hvor jeg skal spille op!
Hvor jeg skal tage Munden fuld! (Sætter sin Hat paa
Hovedet og farer gjennem Værelset.) Jeg vil give mine Musi-
timer gratis og røge Kanaster Mr. Fem, og Fanden
skal tage mig, om jeg igjen vil sidde paa den
daarligste Plads i Theatret.

(Vil gaa.)

Ferdinand.

Bliv her! Ti stille! Put Han sine Penge i
Lommen! (Eftertænksom.) Ti blot stille endnu i Aften

Kabale og Kjærlighed.

og gjør mig den Tjeneste fra nu af ikke at give
flere Timer i Musikk!

Miller

(endnu hidfigere, og idet han tager haardt fat i hans Vest, opfyldt af inderlig
Glæde).

Og min Datter, Herre! (Slipper ham.) Det er ikke
Penge, der skaber Manden — nej, det er ikke Penge.
— Enten jeg har spist Kartofler eller Vildt — naar
man er mæt, saa er man mæt, og denne Frække er
evig god, naar blot ikke Solen Skinner gjennem
Ærmerne! — Hvad bryder jeg mig om det Stads?
— Men Pigebarnet skal have godt af disse vel-
signede Penge. — Hun skal have alt, hvad jeg kan
læse i hendes Ansigt, at hun ønsker sig —

Ferdinand

(afbryder ham hurtigt)

Stille, aa ti stille —

Miller

(mere og mere begejstret).

Hun skal lære Fransk rigtig fra Grunden af,
og hun skal lære at danse Menuet og at synge,
saa man kan læse om det i Aviserne, og hun skal
gaa med samme Slags Hue som en Hofraads
Døtre og med en Cul de Paris, som de kalder det
— man skal tale om Spillekantens Datter i fire
Miles Omkreds —

Schiller.

Ferdinand

(griber haus Haand i den stæffeligste Sindsbevægelse).

Hold op! Hold op! for Guds Skyld ti! Ti
kun endnu i Dag! Det er den eneste Tak, jeg
fordrer af Ham!

Sjette Scene.

Louise (med Limonaden). De forrige.

Louise

(med forgrædte Øjne og bævende Stemme, idet hun byder Majoren Glasset
paa en Bøfke).

Vil De sige til, hvis den ikke er stærk nok?

Ferdinand

(tager Glasset, sætter det paa Bordet og henvender sig saa hurtigt til Miller).

Det er sandt, det havde jeg nær glemt! —
Maa jeg ikke bede Ham om noget, kjære Miller? —
Vil Han ikke gjøre mig en lille Tjeneste?

Miller.

Tusend for een! Hvad befaler —

Ferdinand.

Man venter mig ved Aftensbordet. Des værre
er jeg i meget daarligt Humør. Det er mig ganske
umuligt at vise mig mellem folk. — Vil Han ikke
gaa hen til min Fader og undskyldte mig? —

Kabale og Kjærlighed.

Louise

(bliver forstørret og figer hurtigt).

Det kan jeg jo gjøre.

Miller.

Til Præsidenten?

Ferdinand.

Nej, ikke til ham selv. Han kan melde det til en Kammertjener i Garderoben. — Her har Han min Ring til at legitimere sig med. — Jeg bliver her, til Han kommer tilbage. — Han kan vente paa Svar.

Louise

(meget angsteligt).

Kan jeg ikke besørge det?

Ferdinand

(til Miller, som er ved at gaa).

Vent lidt, der er noget mere! Her er et Brev til min Fader, som jeg har modtaget i Aften. — Maaske det haster med det. — Det kan Han tage med —

Miller.

Ja vel.

Louise

(hænger sig fast ved Faderen; i den strækkeligste Angst).

Men Fader, alt det kan jeg jo godt besørge.

Schiller.

Miller.

Du kan ikke gaa alene, det er jo bælg
mørk Nat.

(Gaar.)

Ferdinand.

Lys for din Fader, Louise! (Medens hun lyser Miller
ud, gaar han hen til Bordet og hælder Gift i Limonaden.) Ja, hun
skal til det! Hun skal! De højere Magter nikket
et skrækkeligt Ja ned til mig, Himmelens Hævn under-
striver Dødsdommen, hendes gode Engel lader
hende fare —

Syvende Scene.

Ferdinand og Louise.

(Hun kommer langsomt tilbage med Lyset, sætter det paa Bordet og stiller
sig paa den modsatte Side af den, hvor Majoren staar, med nedslagne Øjne,
fun af og til lifter hun sig til at kaste et frygtsomt Blif paa ham. Han staar
paa den anden Side og stirrer stift lige ud).

(Dyb Cavshed, som beholder dette Optrin).

Louise.

Vil De akcompagnere mig, Hr. von Walter,
saa skal jeg spille et Stykke.

(Hun aabner Pianoforet.)

(Ferdinand svarer ikke. Pavse.)

Louise.

De skylder mig ogsaa Revanche i Skat. Skal
vi spille et Parti, Hr. von Walter?

(Uller Pavse.)

Kabale og Kjærlighed.

Louise.

Hr. von Walter, den Brevtaffe, som jeg en Gang lovede Dem at brodere — den har jeg taget fat paa. — Vil De ikke se Mønstret?

(Aftter Pavse.)

Louise.

Af, jeg er meget ulykkelig!

Ferdinand

(i samme Stilling som før).

Det turde være sandt.

Louise.

Det er ikke min Skyld, Hr. von Walter, at jeg underholder Dem saa daarligt.

Ferdinand.

(ler haanligt hen for sig).

Nej, hvad kan du gjøre for min idiotiske Beskedenhed?

Louise.

Jeg vidste jo nok, at det ikke var til nogen Nutte, at vi nu var sammen. Jeg blev ogsaa ganske hange, da De sendte min Fader bort. — Hr. von Walter, jeg antager, at dette Øjeblik er lige utaaleligt for os begge. — Hvis De ikke har noget imod det, saa gaar jeg ud og beder nogle af mine Bekjendte om at komme herhen.

Schiller.

Ferdinand.

Ja saamænd, gjør det! Saa skal jeg ogsaa
bede nogle af mine.

Louise

(ser studende paa ham).

Hr. von Walter?

Ferdinand

(ondt).

Det er paa min Ere det fløgtigste Indfald,
som et Menneske kan have under disse Forhold!
Vi gjør denne ørgerlige Duet til en munter Svir
og hævner os paa Kjærligedens Luner ved Hjælp
af visse Galanterier.

Louise.

De er oprømt, Hr. von Walter!

Ferdinand.

Ja, frygtelig, saa jeg kunde faa Drengene
paa Gaden til at rende efter mig! Nej! Sandelig,
Louise, dit Exempel omvender mig — du skal være
min Lærerinde. Det er Daarer de folk, som snakke
om evig Kjærliged. Evig Ensformighed er utaa-
lig, forandring er Fornøjelsens Salt. — Top, Louise!
Det vil jeg være med til. — Vi danse fra Roman
til Roman, vælte os fra Skarndyng til Skarn-
dyng — du der — jeg her — maaſke finder jeg
den Ro, jeg har tabt, paa et Bordel — maaſke

vi saa efter det lystige Kapløb som to raadnende Skeletter med den behageligste Overraskelse af Verden igjen træffe hinanden, maaſke vi da ligesom i Komedien gjenkjende hinanden paa det følles Familietræl, som intet Barn af denne Moder fornægter, maaſke Væmmelse og Undseelse da skaber en Harmoni, som den ømmeste Kjærlighed umulig kunde have skabt.

Louise.

Ferdinand! Ferdinand! Du er allerede ulykkelig, vil du ogsaa fortjene at være det?

Ferdinand

(mumler forbitret mellem Tænderne).

Er jeg ulykkelig? Hvem har sagt dig det? Kvinde, du er for slet til selv at kunne føle — hvordan kan du saa veje en andens følelser? — Ulykkelig? — Aa, dette Ord kunde falde min Vrede op af Graven! — Ulykkelig maatte jeg blive, det vidste hun. Død og Fordommelse! Det vidste hun, og hun forraadte mig dog. — Se, Slange, det var det eneste Gran af Tilgivelse, der endnu var muligt. — Dit Ord knækker Halsen paa dig. — Hidtil kunde jeg besmykke din Forbrydelse med din Enfoldighed; under min Foragt var du nær undsluppen min Hævn. (Ider han hurtigt griber Glasset.) Du var altsaa ikke letsindig — du var ikke dum — du var kun en Djævel! (Han driffer.) Limonaden er slov som din Sjæl. — Prøv den!

Schiller.

Louise.

O Gud! Det var ikke for ingen Ting, at jeg var bange for dette Oprin!

Ferdinand

(brydende).

Prøv den!

(Louise tager uvilligt Glasset og drinker).

(Ferdinand vender sig bort, saa snart hun sætter Glasset til Munden; han bliver bleg og går hen i Værelsets Baggrund.)

Louise.

Limonaden er god.

Ferdinand

(uden at vende sig om, ryster gysende).

Vel bekomme!

Louise

(efter at have sat Glasset fra sig).

Hvis De vidste, Walter, hvor frysteligt De frænker mig!

Ferdinand.

Hm!

Louise.

Der vil komme en Tid, Walter —

Ferdinand

(kommer atter frem i forgrunden).

Aa, Tiden faa vi nok Ende paa en Gang.

Kabale og Kjærlighed.

Louise.

Da denne Aften maaſke falder tungt paa Deres
Samvittighed --

Ferdinand

(begynder at gaa hurtigere omkring og at blive uroligere. Han faste Skærf
og Kaarde fra sig).

God Nat, Fyrstetjeneste!

Louise.

Min Gud, hvad er der med Dem?

Ferdinand.

Jeg føler mig varm og trykket. — Jeg vil
gjøre mig det mageligere.

Louise.

Drik! Drik! Limonaden vil afkøle Dem.

Ferdinand.

Det vil den ganske sikkert. — Den Skjøge er
godhjærtet — aa, det er de alle!

Louise

(med et Udtryk af den underligste Kjærlighed, idet hun vil kaste sig i hans
Arme).

Siger du det til din Louise, Ferdinand?

Ferdinand

(skubber hende bort).

Bort med dig! Bort med disse blide, smægtende Øjne! Jeg bukker under. Kom i al din

Ækelhed, Slange, spring op ad mig, Ørm! — Viis
mig dine Bugter, sno dig op imod Himmel —
lige saa afskyelig, som Afgrunden nogen Sinde har
set dig — men vær ikke længer Engel — blot ikke
længer Engel nu! — Det er for sent. — Jeg maa
søndertræde dig som en Øgle eller fortvivle —

Louise.

Af! at det skulde komme saa vidt!

Ferdinand

(idet han betragter hende fra Siden).

Dette den himmelske Kunstners sjønne Værk! —
Hjem kan tro det? — Hvem skulde kunne tro det?
(Idet han griber hendes hånd og holder den op.) Jeg vil ikke
kræve dig til Regnskab, Gud og Skaber! — Men
hvorfor hælder du din Gift i saa sjønne Kar? —
— Kan Lasten trives i denne milde Himmelregn? —
Ja, det er følsomt!

Louise.

Alt maatte høre paa dette og tie!

Ferdinand.

Og den søde, melodiske Stemme! — Hvor kan
der komme saa megen Velklang fra brustne Strænge?
(Ser paa hende med sværmerisk Blif.) Alt er saa sjønt — saa
fuldt af Harmoni — saa guddommelig fuldkomment!
— Det hele ståbt med saa megen Kjærlighed! —
Ved Gud, som om den store Verden kun var

Kabale og Kjærlighed.

fremstaaet for at sætte Skaberen af dette Mester-værk i godt Humør! — — Og kun med Sjælen skulde Gud have grebet fejll Er det muligt, at denne oprørende Vanfæbning blev sat ind i Naturen uden Dadel? (Idet han hurtigt gaar bort fra hende.) Eller saa' han en Engel fremstaa under Mejslens Slag og bødede hurtigt paa denne Fejltagelse med et saa meget slettere Hjerte?

Louise.

Af, hvilken formastelig Egensindighed! Han vil hellere angribe Himlen end tilstaa, at han har gjort sig stuldig i Overilelse.

Ferdinand

(omfavner hende med heftig Graad).

Og dog! En Gang endnu, Louise! — Af, lad det een Gang endnu være som den Dag, da du gav mig det første Kys, da du stammede „Ferdinand“, og det første „Du“ kom over dine brændende Læber! — Af, en Sæd af uendelige, usigelige Glæder syntes at hvile i dette Øjeblik som i en Knop, der venter paa at springe ud. Da laa Evigheden for vore Øjne som en fjøn Dag i Maj; herlige Kartusender svævede forbi vor Sjæl som henrykte Brudel! — Da var jeg lykkelig! — Af, Louise! Louise! Hvorfor har du gjort det imod mig?

Louise.

Græd, græd, Walter! Deres Sorg er ret-færdigere mod mig end Deres Forbitrelse!

Ferdinand.

Du tager fejl. Det er ikke vemodige Taarer.
Det er ikke den varme, vellystige Dug, der som
Balsam flyder ned i Sjælens Saar og atter sætter
Følelsens standsede Hjul i Bevægelse. Det er enkelte
— folde Draaber — min Kjærligheds grufulde
evige Farvel. (Frøgtlig højtideligt, idet han lægger sin Haand paa
hendes Hoved.) Taarer for din Sjæl, Louise. — Taarer
for Guddommen, for hvem den uendelige Godhed
her glippede, som saa lessindigt giver Slip paa sit
herligste Værk. — Al, jeg synes, hele den skabte
Verden skulde tage Flor paa og være forfærdet
over det, der sker midt i den! — Det er saa al-
mindeligt, at Mennesker falde, og at Paradiser gaa
tabte; men naar Pesten raser blandt Englene, saa
maa man raabe til hele Naturen, at den skal sørge!

Louise.

Driv mig ikke til det yderste, Walter! Jeg har
Sjælsstyrke saa vel som nogen — men det maa
være en menneskelig Prøve, De sætter den paa.
Walter, endnu et Ord, og saa maa vi skilles! —
En forfærdelig Skæbne har forvirret vore Hjærters
Sprog. Hvis jeg turde tale, Walter, saa kunde jeg
sige dig Ting — jeg kunde — men den haarde Skæbne
har bundet min Tunge ligesom min Kjærlighed,
og jeg maa taale, at du mishandler mig som den
laveste Skjøge.

Ferdinand.

Føler du dig vel, Louise?

Kabale og Kjærlighed.

Louise.

Hvad skal det Spørgsmaal sige?

Ferdinand.

Det vilde gjøre mig ondt for dig, hvis du
maatte gaa herfra med denne Løgn!

Louise.

Jeg besværger Dem, Walter —

Ferdinand

(med heftige fagter).

Nej! Nej! Denne Hævn vilde være for satanisk!
Nej, Gud bevare mig for det! Jeg vil ikke lade
den naa ind i den anden Verden! — Louise! Har
du elsket Marschallen? Du kommer ikke mere ud
af dette Værelse.

Louise.

Spørg om, hvad De vil. Jeg svarer ikke mere.
(Sætter sig.)

Ferdinand

(alvorligere).

Tænk paa din udødelige Sjæl, Louise! — Har
du elsket Marschallen? Du kommer ikke mere ud
af dette Værelse.

Louise.

Jeg svarer ikke mere.

Schiller.

Ferdinand

(Knæler i frystelig Sindsbevægelse ned foran hende).

Louise! Har du elsket Marschallen? Før dette
Lys er brændt ud — staar du — for Gud.

Louise

(farer forstærket op).

Jesus! Hvad er det? — — — jeg faar
saa ondt.

(Synker tilbage paa Stolen.)

Ferdinand.

Allerede? — I Kvinder er ogsaa en evig
Gaadel De frøbelige Nerver holde Stand lige
over for forbrydelser, som søndergnave Menneske-
hedens Rod; men et elendigt Gran Arsenik øde-
lægger dem —

Louise.

Gift! Gift! Gud være mig naadig!

Ferdinand.

Ja, jeg er bange for det. Din Limonade var
frydret i Helvede. Du har drukket Døden til i den!

Louise.

Dø! Dø! Barmhjertige Gud! Gift i Limo-
naden og dø! — forbarm dig over min Sjæl,
du forbarmelsens Gud

Ferdinand.

Ja, det er Sagen. Det beder jeg ham ogsaa om.

Kabale og Hjærlighed.

Louise.

Og min Moder — min Fader. — Hjælp mig,
du Verdens Frelser! Min stakkels ulykkelige Fader!
Er der ingen Redning mere? Jeg er saa ung,
og der er ingen Redning! Skal jeg allerede dø nu?

Ferdinand.

Der er ingen Redning, du maa allerede dø
nu — men vær rolig! Vi gjør Rejsen sammen.

Louise.

Ferdinand, ogsaa du! Gift, Ferdinand! Af
dig? O Gud, tilgiv ham — du Naadens Gud,
tag den Synd fra ham —

Ferdinand.

Sørg du for dit eget Regnskab! — Jeg er
bange for, det staar daarligt til med det.

Louise.

Ferdinand! Ferdinand! — Af! — Nu kan
jeg ikke tie længer — Døden — Døden ophæver
alle Eder. — Ferdinand! Ingen er usaligere end
du i Himlen og paa Jorden. — Jeg dør uskyldig,
Ferdinand!

Ferdinand
(forsfrækket).

Hvad er det, hun figer? — Man plejer dog
ellers ikke at tage en Løgn med paa den Rejse!

Schiller.

Louise.

Jeg lyver ikke — jeg lyver ikke — jeg har
fun løjet een Gang i mit Liv. — Af! Hvor det
farer iskoldt gjennem alle mine Aarer! — — Det
var, da jeg skrev Brevet til Hofmarschallen —

Ferdinand.

Ha! Dette Brev! — Gud ske Lov! Nu faar
jeg al min Kraft tilbage!

Louise

(hendes Tunge bliver tungere, der begynder at komme Krampetræninger i
hendes fingre).

Dette Brev — er du forberedt? Thi det er
forfærdeligt! — Min Haand skrev, men mit Hjærte
fordømte. — Din Fader har diktet Brevet.

(Ferdinand staar stiv som en Billedstøtte i en lang Pavse, saa falder han som
ramt af Lyset.)

Louise.

Af, den grusulde Misforstaelse — Ferdinand
— de twang mig — tilgiv — din Louise vilde
have foretrukket Døden — men min Fader —
Faren — de gjorde det saa klogt.

Ferdinand

(springer vildt op).

Gud være lovet! Endnu mærker jeg ikke
Giften.

(Han river sin Kaarde ud af Skeden.)

Kabale og Kjærlighed.

Louise

(der bliver svagere og svagere).

Af! Hvad er det, du vil? Hush, det er din
Fader —

Ferdinand

(med et Udtryk af det ustyrligste Raseri).

Morder og en Morders Fader! — Med maa
han, for at Verdens Dommer kan vende sit Raseri
imod den skyldige alene!

(Han vil gaa.)

Louise.

Min Frelser tilgav i sin Død. — Velsignelse
over dig og ham!

(Hun dør.)

Ferdinand

(vender hurtigt om, ser hendes sidste, døende Bevægelse og styrter sig op i øst
af Smerte ned ved Siden af hende).

Vent! Vent! Flygt ikke bort fra mig, du
Himlens Engel! (Han giber hendes Haand og lader den hurtigt falde
igjen.) Kold, kold og klam! Hun er død! (Han springer
op igjen.) Min Louises Gud! Naade! Naade for
den skjændigste Morder! Det var hendes sidste
Bøn! — — Hvor hun er dejlig ogsaa i Døden!
Dødsengelen er blevet rørt og er svævet staansels-
fuld hen over disse skjønne Kinder! — Denne Blidhed
var ingen Maske, den holdt ogsaa Stand i Døden!
(Efter en Pavse.) Men hvordan er det? Hvorfor føler
jeg intet? Vil min Ungdomsstyrke redde mig fra

Schiller.

Døden? Den Anstrængelse høster ingen Tak! Det
har jeg aldrig ment!

(Han tager Glaset.)

Sidste Scene.

Ferdinand. Præsidenten, Wurm og Tjenere, styrte alle forfærdede
ind; derpaa Miller med hof og Retsbetjente, som samle sig i Bag-
grunden.

Præsidenten
(med Brevet i Haanden).

Min Søn, hvad er det? — Jeg kan umuligt tro —

Ferdinand

(kaster Glaset for hans fod).

Saa se, Morder!

Præsidenten

(tumler tilbage. Alle forfærdede. En skæffelig Pavse).

Min Søn, hvorfor har du gjort det?

Ferdinand

(uden at se paa ham).

Naa ja, saamænd! Jeg skulde først have spurgt
Statsmanden, om det ogsaa passede i hans Kram? —
Jeg maa tilstaa, at det var en fin og be-
undringsværdig Streg at sonderrive vores Hjærters
Baand ved Skinsyge. — Den Beregning var gjort
af en Meester; det var kun Synd, at den forbitrede

Kabale og Kjærlighed.

Kjærlighed ikke var dig lige saa lydig som din
Trædukke.

Præsidenten

(ser sig om i Kredsen).

Er der ingen her, som græder over en trøstes-
les Fader?

Miller

(raaber bag Scenen).

Lad mig komme ind! for Guds Skyld! Lad
mig komme ind!

Ferdinand.

Pigen er en Helgeninde — for hende maa en
anden kræve dig til Regnskab.

Han aabner Døren. Miller styrter ind med Holf og Retsbetjente).

Miller

(i den stræffeligste Ungå).

Mit Barn! Mit Barn! — Gift! — Man
figer, at der er nogen, der har taget Gift her. —
Min Datter! — Hvor er du?

Ferdinand

(fører ham hen imellem Præsidenten og Louises Lig).

Jeg er uskyldig. — Du kan tafte ham der
for det.

Miller

(styrter ned ved Siden af hende).

Jesus!

Ferdinand.

Kort og godt, Fader — Tiden begynder at blive kostbar. — Jeg er bleven føletringeagtig snydt for mit Liv, snydt af Dem. Jeg sjælver for Gud — men jeg har aldrig været et slet Menneske. Min Lod i Evigheden falde, som den vil — gis den ikke maa falde paa Dem! — Men jeg har begaet et Mord (med frøgtelig høj Stemme.), et Mord, som du ikke vil byde mig at slæbe alene hen for Verdens Dommer. Højtideligt vælter jeg herved den største og skrælleligste Halvdel af Byrden over paa dig; se du saa selv, hvorledes du klarer dig! (Han fører ham hen til Louis' lig.) Se, Tyran! Glæd dig over din Kløgts forfærdelige Virkning; paa dette Ansigt er dit Navn skrevet med Krampetræk, og Dødens Engle vil læse det! — En Skikkelse som denne skal staa for din Sjæl, naar du dør, og bortjage din sidste Bon! — En Skikkelse som denne skal staa paa din Grav i Opstandelsens Stund — og ved Siden af Gud, naar han dømmer dig!

(Han falder i Afmagt, Tjenere holde ham oppe.)

Præsidenten

(i frøgtelig Bevægelse, rækker Armen mod Himlen).

Du Verdens Dommer, forlang ikke disse Sjæle af mig, ikke af mig, men af ham der!

(Han gaar hen imod Wurm.)

Wurm

(farer op).

Af mig?

Kabale og Hjærlighed.

Præsidenten.

Ja, forbandede, af dig! Af dig, Satan! —
Du gav dette djævelstte Raad! — Ansvaret skal
falde paa dig. — Jeg vasker mine Hænder.

Wurm.

Paa mig? (er stækkeligt.) Lyftigt! Lyftigt! Nu
veed jeg da ogsaa, paa hvilken Maade Djævle
takke hinanden! — Paa mig, dumme Skurk? Var
det min Søn? Var jeg din Herre? — Ansvaret
skulde falde paa mig! Ha, ved dette Syn, som faar
al Marven i mine Knokler til at stivne! Paa mig
skulde det falde! — Nu vil jeg være fortapt; men
du skal være det sammen med mig. — Af Sted!
Af Sted! Raab Mord i Gaderne! Væk Justitsjen!
Retsbetjente, bind mig! Før mig bort herfra! Jeg
vil meddele Hemmeligheder, som skal faa dem, der
høre derpaa, til at gyse.

(vil gaa.)

Præsidenten

(holder paa ham).

Danvittige, du vil da ikke —

Wurm

(klapper ham paa Skulden).

Jo, Hammerat! Jo, jeg vil! — Jeg er van-
vittig, det er sandt — det er dit Værk — og jeg
vil handle som en vanvittig. — Arm i Arm med

Schiller.

dig vil jeg gaa til Skafottet! Arm i Arm med
dig til Helvede! Det skal være en Nellyst for mig,
Skurk, at være fordømt sammen med dig.

(Han bliver ført bort.)

Miller

(der hele Tiden i stum Smerte har ligget med Hovedet i Louises Skjæd, rejser
sig nu hurtigt og kaster Pungen hen for Majorens fod.)

Giftblander! Behold dit forbandede Guld! —
Vilde du for det kjebe mit Barn af mig?

(Han styrter ud af Værelset.)

Ferdinand

(med brudt Røst).

Følg ham! Han fortvivler! — Gjem de Penge
til ham. — Det er en frøgtelig Betaling. Louise!
— Louise! — Jeg kommer! — Lev vel! — —
Lad mig dø ved dette Alter!

Præsidenten

(idet han vaagner op af en slov, bedøvet Tilstand).

Ferdinand! Min Søn! Under du ikke din for-
tvivlede Fader et eneste Blik?

(Majoren bliver lagt ved Siden af Louise.)

Ferdinand.

Mit sidste Blik tilhører den harmhjertige Gud!

Præsidenten

(i den sørøffligste Kval, knæler ned ved Siden af ham).

Skaberen og det, han skabte, forlader mig. —

Kabale og Kjærlighed.

Skal intet Blif bringe mig Lindring for sidste
Gang?

(Ferdinand ræffer ham døende sin Haand.)

Præsidenten

(rejser sig hurtigt).

Han tilgav mig! — — (Til de andre.) Nu er jeg
eders Fange!

(Han gaar, Retsbetjentene følge ham. Tæppet falder.)

